

Štajerčevi

kmetski koledar

za leto

1914.

VII. letnik. Cena 60 vinarjev.

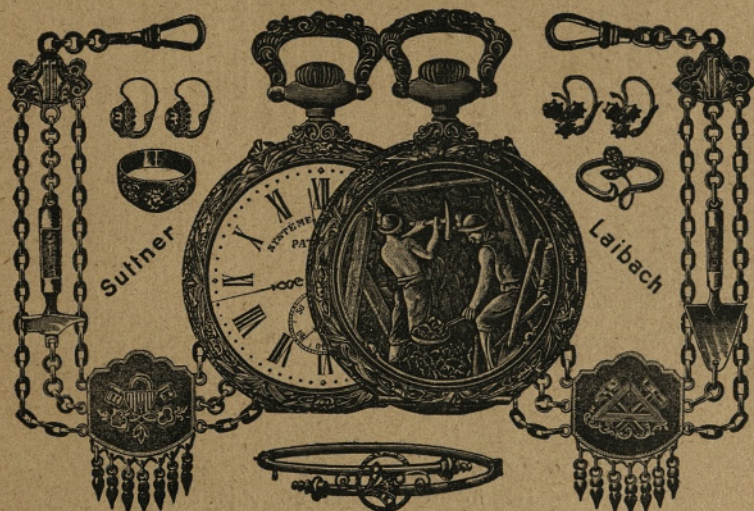
Ptuj 1914.

Založilo „Štajerčevo“ tiskovno društvo.

Tiskal W. Blanke v Ptuj.

Naši čitatelji in njih družine

izročeni so pri nakupu raznih rabnih predmetov, zlasti takih, ki se jih ne more takoj na vsebino preskusiti, toliko oškodovanju, da je pač že čas, opozoriti jih na previdnost zlasti pri nakupu ur, zlatega in srebrnega blaga. — Pregovor, da ni vse zlato, kar se sveti, nastal je ravno iz one nepoštenosti, ki se pojavlja pri prodaji ur, biserov. — Naši čitatelji storijo torej dobro, ako se obrnejo pred nakupom na pod vsakim pogojem zanesljivega strokovnjaka, kakor je H. Suttner v Ljubljani, št. 525, o katerega zanesljivosti in poštenosti se je tisočero naročiteljev v gorkem priznanju izrazilo. — Suttner ima lastno protokolirano fabriko za ure v Švici, oddaja jih torej po originalnih fabričnih cenah in od državnega urada preskušeno, puncirano zlato in srebrno blago v najboljši izbiri po najnižjih cenah.

Vsakdo najde, kar ga veseli,

Ure:

- Št. 410. Niklasta patent-Roskopp-ura, 36 ur idoča K 4:10
 Št. 1 Niklasta cilind. remontoar . . . . . K 5:—
 Št. 719. Srebrna cilindremontoar . . . . . K 7:80
 Št. 723. Prava švicarska srebrna, s fant. cifernico K 11:70

Verižice:

- Št. 865. Niklasta verižica za uro z privesk. . . K 1:—
 Št. 865. Srebrna verižica za uro 30 gr. težka K 4:40
 Št. 878. Duple-zlata verižica s privesk. K 7:70

Rokodelske verižice, veličanska izbira v krasnem katalogu.

v velikem, bogato ilustriranem krasnem katalogu, ki se

gratis in franko

razpošilja. Zahtevajte v svojem lastnem interesu

krasni katalog

od staro-renomirane svetovne razpošiljalne firme

H. SUTTNER

v Ljubljani št. 525.

Vpisana varstvena znamka „IKO“.

Glavno zastopstvo fabrike ur

„Zenith.“

Prstani:

- Št. 1064. Prstan za gospode zlato na srebru . . K 2:70
 Št. 1068. Prstan za dame K 2:40
 Št. 1056. Poročni prstan v srebru . . . . . K 0:90
 v novem zlatu K 2:80, v 14-karatnem pravem zlatu K 7:80

Uháni:

- Št. 1. Duple-kreolske K 1:50
 K 1:80, v pravem zlatu K 3:80
 Št. 1135. Broška in uháni zlato na srebru z lepimi kamenji, cela garnitura K 4:70

Veličanska izbira v krasnem katalogu!

Razpošiljatev po povzetju ali naprej-plačilu! — Kar ne dopade se izmenja ali se denar vrne!

Zaklad za Zdrave in Bolane

Kar prinašamo tukaj svojim čitateljem, temelji na resnično napravljениh izkušnjah in na večkratnih zdravilnih uspehih. Kolikokrat je pri nezgodah, hipnem obolenju, pri nastopanju hudih bolečin pomoč potrebna, še predno pride zdravnik. V takih slučajih naj storijo ti migljaji vsakomur dobro službo.

Opeklina zdravi moka, ako se jo da na opečeno ali poparjeno mesto, moka odpravi bolečine. Še boljši in hitrejši je vpliv, ako se opečeno mesto s Fellerjevim fluidom z zn. „Elza-fluid“ zmoči, oziroma ako se s poparjenim mestom ravna potom mešanice iz 3 delov lanovega olja ali jedilnega olja ter 1 delom Fellerjevega fluida; s tem se prepreči tudi nastajanje mehurjev.

Prsna tesnost. Zjutraj kozarec sveže vode piti, zvečer mlačno kopelj za noge iz kuhanih mrvinih rož vzeti in prsa s Fellerjevim fluidom obrirati ter parkrat pri odprtem oknu prav globoko dihati.

Drisko se odpravi, ako se je slinasto ječmenovo ali riževo juho in večkrat pije izkuho riževe vode, vina iz črnih jagod, hrastove kave ali hrastove skorje. Priporočati je tudi izkuho salepa, ki se dobi v vsaki apoteki za par vinarjev.

Bluvanje vstavila je že mnogokrat izkuha čaja iz „pfeffermünza“.

Prehlajenje vseh vrst, gihtične, revmatične bolečine, bodenje, hexenšus, bolečine v vratu, influenco, nahod, bolečine v glavi in prsih, slabost očij, mrzlična stanja so posebno hude bolesi, ki naj

bi se jih nikdar ne zanemarjalo. Od vseh strani se čuje v takih slučajih hvaliti tudi pri nas že znameniti in zdravniško priporočeni bolečine odpravljajoč Fellerjev fluid z zn. „Elza-fluid“. Mi sami smo se prepričali, da Fellerjev fluid tudi trdovratne bolečine hitro odpravi, da raztopi sline, odpravi kašelj in krč, da vpliva antikatarhalično ter prepreči mnogo bolečin. Naši čitatelji storijo dobro, ako imajo to izkušeno sredstvo vedno doma v zalogi, kajti nikdar se ne vè, kedaj bi se dalo rabiti. — Poceni je, kèr stane 12 malih, 6 dvojnih ali 2 špecialni steklenici franko samo K 5.—, 24 malih ali 12 dvojnih ali 4 špecialne steklenice franko samo 8 K 60 h; da se dobi pristno, naj se piše direktno na E. V. Feller, lekarnar v Stubici št. 574 (Hrvatsko).

Zmrznjene ude naj se krepko obriba z mehkim snegom in naj se jih takoj obríše. Dobro vpliva tudi obribanje z glicerinom, zmešanim v enakih delih z jajčnim rumenjacom.

Kurja očesa, trdo kožo odpravi v najkrajšem času sigurno in brez bolečin Fellerjev flajšter za kurja očesa, ki se zamore dobiti že za 1 krono pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici št. 574

(Hrvatsko). Tu naj se naroči tudi Fellerjev črtnik zoper migreno, proti glavobolu, šumenju v ušesih, neuralgičnim bolečinam. En kos stane 80 vinarjev in zadostuje za mnogo časa.

Pik mrčesja. Pik čebele, ose, mušice se napravi tudi neškodljiv, ako se obriba dotično mesto z istim črtnikom zoper migreno; še bolje pa je, ako se zmochi kmalu po piku dotično mesto s Fellerjevim fluidom z zn. „Elza-fluid“, da se prepreči oteklino ter neprijetno srbenje.

Slabosti želodca, motenje prebave, pomanjkanje apetita, nagon za bluvanje, prčenje (Sodbrennen), bolečine v trebuhu, krče, napade slabosti in razne slabe posledice motenega želodčnega ali črevesnega delovanja ogrenilo je že mnogim ljudem življenje. Vsakdo naj bi nato gledal, da želodec ne preobloži in da ga vzdrži zdravega. Ako pe že enkrat želodčne težave nastopijo, potem je dobro vedeti, kako se hvali v mnogoštevilnih zahvalnih pismih Fellerjeve staroznane rabarbarakroglice z zn. „Elza-kroglice, ki pospešujejo prebavo, apetit, odpravijo krče in bolečine in uredijo odvajanje. Te kroglice so popolnoma neškodljive, ne vznemirjajo črev, vplivajo milo in gotovo. Tudi proti debelosti! Naroči naj se 6 škatljic franko za 4 krone ali 12 škatljic za 7 K 60 h pri izdelovalcu E. V. Feller, lekarnarju v Stubici št. 574 (Hrvatsko).

Tečenje krvi iz nosa odpravi v največih slučajih mrzla, z nekaj jesiha zmešana voda, ako se jo potegne v nos.

Pomanjkanje spanja se pojavlja večidel pri nervoznih ljudeh pro prevelikem naporu (umivanje s Fellerjevim fluidom stori dobro), opetovano je pomanjkanje krvi, pokvarjeni želodec vzrok pomanjkanja spanja (v takih

slučajih rabimo Fellerjeve kroglice). Kot dobro spalno sredstvo se pred obhodom k spanju kislasto jabolko pojè, izprehod s krepkim globokim dihanjem napravi ali pa pri odprtem oknu globoko diha.

Škrofeljne, pomanjkanje krvi izpuhe, žleze, zlasti pri otrocih odpravi ribje olje (Lebertran). Najboljše pa je najčistejše pristno dorševo ribje olje, ki mora biti vedno sveže. Tacega se dobi za 5 kron 2 veliki steklenici franko pri E. V. Fellerju, lekarnarju v Stubici št. 574 (Hrvatsko).

Zobobol, ki, kakor se pravi, človeka nekaterikrat lahko „blaznega“ napravi, odpravi se s Fellerjevim fluidom z zn. „Elza-fluid“ na sledeči način: Ako je zob votel, potem na vati par kapljic v odprtino, na vsak način pa s Fellerjevim fluidom zobno meso obribati. Preprečiti pa se zamore zobobol, bolečine v žrelu in vratu, ako se Fellerjev fluid z vodo zmeša in s to mešanico vsak dan usta izpere ter grglja.

Čudežnih sredstev dandanes ni in na take ne verujemo, ali na stara, priznana domača sredstva naj bi se vedno oziralo. Kot taka smo tukaj omenili Fellerjev fluid in Fellerjeve kroglice. Prepričani smo, da nam bode zato vsakdo hvaležen, kdor poizkusi ta izborna domača sredstva. Pa se dobi mnogo posnemanj, zato naj se dobro zapomni naslov, kje se dobi preparate gotovo pristne. Ponavljamo tukaj naslov nalašč, ki se glasi: E. V. Feller, lekarnar v Stubici šte. 574 (Hrvatsko).

Na zadnje nočemo dolgočasni postati; veselilo nas bode, ako bi s tem zakladom zdravim in bolanim dobro uslugo storili; in zdaj končamo s tem, da ljubim čitateljem dobro zdravje želimo ter veselo zakličemo:

Prosit leto 1914.

Najboljši način štedenja.

Mnogo ljudi misli štediti, ako kak predmet, katerega mora na vsak način kupiti, vzame za koliko mogoče malo denarja.

Ta način nakupovanja pa je ravno nasprotstvo štedenja. Vzemimo, nekdo si mora žepno uro kupiti. On piše na bazar, ki ponuja poleg mnogo drugih predmetov tudi cene ure in pusti si poslati tako ceno uro.

Ta ura pa ne grè nikdar natančno. Ali grè prehitro, potem se pride povsodi vedno prekmalu, mora se čakati in izgubi se mnogo časa. Tudi se ima vedno nepotrebno naglacio in sploh razne ne-prijetnosti.

Ako grè ura prepočasi, pride se vedno prepozno, zamudi se mnogokrat vlak, sodnijsko razpravo, sejem itd. in se ima mnogo jeze ter škode.

Ako se ima tako ceno bazarsko uro le kratek čas, se kolesje nakrat popolnoma vstavi, kèr se vsled slabo zapirajočega pokrova kolesje, ki itak ni mnogo vredno, zapraši. Potem se nima nekaj časa prav nobene ure in se sploh ne vè, kako pozno da je.

Nato da se uro reparirati, kar stane zopet denar. V kratkem času pa je ura zopet pokvarjena, kèr se je slabo kolesje izteklo in reparatura stane zopet denar.

To gre vedno tako naprej: jeza, zamude, negotovost, troški popravil. Kdo zamore tedaj reči, da se je pri nakupu „cene“ bazarske ure kaj prištedilo?

Saj se niti zahtevati ne more, da bi bazarska ura dobro šla. Kajti bazarji vendar niso fabrike ur, nimajo strokovnjakov, ki kaj o urah razumejo, temveč oni hočejo poleg drugih predmetov tudi

ure prodajati, da denar zaslužijo.

Kdor kaj o urah razume, ta vè, da so prave švicarske ure najboljše ter bode vsled tega le tako kupil. Te ure gredo na sekundo natančno. Zapirajo se dobro, pred razpošiljanjem se jih od strokovnjakov pregleda in na sekundo natančno regulira ter storijo vse, kar se more od dobre ure zahtevati.

A ni treba v Švico pisati in visoke colninske stroške plačevati, da se kupi pravo švicarsko uro direktno v fabriki.

Znana svetovna razpošiljalna hiša ur H. Suttner v Ljubljani št. 525 poseduje lastno protokolirano fabriko ur v Švici, katere urska marka „lko“ je svetovnoznana. Od te fabrike se lahko direktno v domovini, brez inozemske korespondence, brez colninskih stroškov, brez dobička medprodajalcev prave švicarske ure po najnižjih originalnih fabričnih cenah, že od K 4'10 naprej z reelno garancijo dobi.

Tisočero priznanj iz vsega sveta, med njimi mnogotera iz Amerike, dokazuje, da so Suttnerjeve prave švicarske ure gledè zanesljivosti, natančnosti, trajnosti in vrednosti nedosežne. To ravno ni bazar, marveč fabrika ur, v kateri se vsako uro pred razpošiljanjem od strokovnjakov preiskusi, repasira in regulira.

Kdor hoče kupiti solidno, dobro uro ali zlato ali srebrno blago, predmete za kinč itd., naj zahteva zastonj in franko ilustrirani veliki krasni katalog od H. Suttner, Ljubljana št. 525. S tem se prištedi mnogo denarja za reparature, mnogo zamud, jeze in škode in edino to je pravi način štedenja.

„Štajerc“

izhaja

..... **vsak petek** .....

in je največji ter najcenejši tednik v slovenskem jeziku.

Naročnina stane:

Za avstrijo 4 K, pol leta K 2, za Ogrsko celo leto 5 K
50 h; za Nemčijo celo leto 6 K, za Ameriko in drugo
inozemstvo celo leto 8 K.

Inzerati:

Cela stran K 80, $\frac{1}{2}$ strani K 40 itd. $\frac{1}{64}$ strani najmanje K 1.

„Štajerc“ bodi v vsaki hiši!

„Tiskovno društvo „Štajerčevo.“

Vloge po 10 K, ki se obrestujejo in se na zahtevo vrnejo.

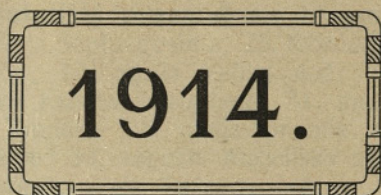
Vsak somišljenik bodi član tiskovnega društva!

Kmetje, delavci, obrtniki, vsi za enega, eden
za vse!

„Štajerčevi“ kmetijski koledar

za leto

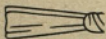

„Kmetijski stan
srečni stan! . . .“

Po naročilu „Štajerčevega“ tiskovnega društva

uredil

Linhart Karl.

 Cena 60 vinarjev.

P t u j 1914.

Založilo : „Štajerčevo“ tiskovno društvo.

17584 / 1917

600 9084
20.4.2011

~~S-36d~~
16.12.1999

Leto 1914

je navadno leto in šteje 365 dni, od teh 66 nedelj in praznikov.

Neednaki katoliški prazniki so: 18. januarja praznik Jezusovega imena; 3. februarja Septuagesima; 25. februarja pepelnica; 3. aprila 7 žalosti Marije device; 12. aprila Velika noč; 18., 19. in 20. maja Križev teden; 21. maja Kristov vnebohod; 31. maja binškočna nedelja; 7. junija praznik sv. Trojice; 11. junija praznik sv. Rešnega Telesa; 19. junija Jezusovo Srce; 30. avgusta Angelska nedelja; 13. septembra Marijino ime; 4. oktobra praznik Rožnega venca; 18. oktobra posvečevanje cerkev; 29. novembra prva adventna nedelja. — Od **Božiča do pepelnice srede** je 8 tednov in 6 dni. — **Štiri letni časi**: Začetek pomladi 21. marca, poletja 21. junija, jeseni 23. septembra in zime 22. decembra. **Obhajati ženitve** prepove cerkev od 1. adventne nedelje do razglasenja Gospodovega in od pepelnice do bele nedelje. — **Država** pa prepoveduje javne plesе, bale, glediške igre itd. na veliki četrtek, veliki petek, veliko soboto, praznik sv. Rešnega Telesa in na božični dan.

Znamenja za lunine krajce.

Mlaj . . . . . ☉	Ščep ali polna luna . . . . . ☽
Prvi krajec . . . . . ☾	Zadnji krajec . . . . . ☾

Nebeška znamenja.

oven . . . . . ♈	lev . . . . . ♌	strelec . . . . . ♐
bik . . . . . ♉	devica . . . . . ♍	kozel . . . . . ♈
dvojčka . . . . . ♊	tehtnica . . . . . ♎	vodnar . . . . . ♒
rak . . . . . ♋	škorpijon . . . . . ♏	ribi . . . . . ♓

Deželni patroni.

Češka: Janez Nepomuk (16. maja) in Vaclav (28. sept.) — **Bukovina**: Janez Suczava (14. junija). — **Dalmacija**: Hieronij (30. sept.) **Galicija**: Stanislav (7. maja); Mihael (29. sept.); — **Koroška**: Jožef

(19. marca); Egidij (1. sept.) — **Kranjska**: Jožef (19. marca), Jurij (24. aprila). — **Hrvatska**: Elija (20. julija), Rok (16. avgusta). — **Pri-morska**: Ciril in Metod (5. julija). — **Avstrija**: Leopold (15. novembra). — **Salcburška**: Rupret (24. septembra). — **Slezija**: Hedviga (15. oktobra). — **Siebenbürgen**: Ladislav (27. junija). — **Slavonija**: Janez Krstnik (24. junija). — **Štajerska**: Jožef (19. marca). — **Tirol-ska**: Jožef (19. marca), Virgil (26. junija). — **Ogrska**: Štefan, kralj (20. avgusta). — **Predarlberško**: Gebhard (26. avgusta).

Cesarska rodbina.

Avstrijski cesar.

Franc Jožef I. (Karl), avstrijski cesar, apostolični ogrski kralj itd.; rojen v Schönbrunnu dne 18. avgusta 1830; prevzel avstrijski prestol po cesarju Ferdinandu I. dne 2. decembra 1848; kronan kot ogrski kralj dne 8. junija 1867. — Soproga: † **Elizabeta** (Amalija Evgenija) hčerka vojvode Maksa bavarskega, rojena v Possenhofnu 24. decembra 1837, poročena na Dunaju 24. aprila 1854, kronana za ogrsko kraljico v Budimpešti dne 8. junija 1867, umrla v Genfu dne 10. septembra 1898. Cesarjevi otroci: † **Sofija** (Friderika Doroteja Marija Jožefa), cesarska princesinja in nadvojvodinja itd., rojena na Dunaju 5. marca 1855, umrla v Budimpešti 29. maja 1857. — **Gisela** (Luise Marija), cesarska princesinja in najvojvodinja itd., rojena v Laxenburgu 12. julija 1856, poročena na Dunaju 20. aprila 1873 s princom Leopoldom iz Bavarskega. — † **Rudolf** (Franc Karl Jožef) pokojni prestolonaslednik itd., rojen v Laxenburgu dne 21. avgusta 1858, umrl v Meyerlingu dne 30. januarja 1889. — **Marija Valerija** (Matilda Amalija), cesarska princesinja in nadvojvodinja, rojena v Budimpešti 22. aprila 1868, poročena v lšlu 31. julija 1890 z nadvojvodo Franc Salvator.

Cesarjevi brati.

† **Maksimilijan I.** (Ferdinand Jožef Marija), cesar mehikanski itd., rojen 6. julija 1832, umrl 19. junija 1867 v Quereteru v Mehiki. — † **Karl Ludvik** (Jožef Marija), rojen 30. julija 1833, umrl 19. maja 1896.

Cesarjevi stariši.

† **Franc Karl** (Jožef), sin cesarja Franca I., rojen 7. decembra 1802; umrl 8. marca 1878 na Dunaju. — † **Sofija** (Friderika Doroteja), hči kralja Maksimilijana I. bavarskega; rojena 27. januarja 1805, poročena na Dunaju 4. novembra 1824, umrla istotam 28. maja 1872.

Austro-ogrške deželne barve.

Češka, Tirolska, Hrvatska, Kotar, Feldkirch: belo-rdeče. — **Štajerska**: belo-zeleno. — **Moravska**: zlato-rdeče. — **Ogrska**: rdeče-belo-zeleno. — **Dalmacija**: plavo-zlato. — **Siebenbürgen**: plavo-rdeče-zlato. — **Slezija**: zlato-črno. — **Koroška**: zlato-rdečo-belo. — **Kranjska**: belo-plavo. — **Galicija**: plavo-rdeče. — **Salcburška**: zlato-rdeče-belo. — **Nižjeavstrijska**: plavo-zlato. — **Zgornjeavstrijska**: rdeče-zlato-belo. — **Bregenc**: belo-črno. — **Trst**: zlato-rdeče-belo-črno. — **Istrija**: plavo-rdeče-zlato. — **Bosna in Hercegovina**: zlato-rdeče. — **Avstrijska državna barva**: rdeče-belo-rdeče-zeleno; bojne ladje: rdeče-belo-rdeče; uradna barva: črno-rumeno.

Uladarji v Evropi.

Belgija: Kralj Albert, rojen 8. aprila 1873, katoliški. — **Bulgarija**: Kralj Ferdinand, rojen 26. februarja 1861, katoliški. — **Danska**: Kralj Kristijan, rojen 1870, luteranec. — **Francoska**: Prezydent Raymond Poincaré, rojen 20. avgusta 1860. — **Grška**: Kralj Konstantin I. rojen 3. avgusta 1868, grške vere. — **Angleška**: Kralj Jurij V., rojen 3. junija 1865, anglikanec. — **Italija**: Kralj Viktor Emanuel III., rojen 11. novembra 1869, katoliški. — **Monako**: Knez Albert, rojen 13. novembra 1848, katoliški. — **Črnagora**: Kralj Nikita I., rojen 7. oktobra 1841, grške vere. — **Nizozemska**: Kraljica Viljemina, rojena 31. avgusta 1880. — **Norveška**: Kralj Hakon VII., rojen 3. avgusta 1872, luteranec. — **Avstro-Ogrska**: Cesar Franc Jožef I., rojen 18. avgusta 1830, katoliški. — **Portugal**: Republika; predsednik Theofil Braga. — **Nemčija**: Cesar Viljem II., rojen 27. januarja 1859, luteranec. — **Rusija**: Car Nikolaj II., rojen 18. maja 1868, grški. — **Švedska**: Kralj Gustav Adolf, rojen 16. junija 1858, luteranec. — **Švica**: Republika; vsako leto drug predsednik. — **Srbija**: Kralj Peter I., rojen 1844 v Belgradu, grške vere. — **Španija**: Kralj Alfonz XIII., rojen 17. maja 1886, katoliški. — **Turčija**: Veliki sultan Mehmed V., rojen 1844, moh.

Novo leto,
zdravo!
Vse se ponovi,
rože nam cvetijo
tam, kjer mrtvi
spi!

Staro leto,
zdravo!
Vzelo, dalo si!
Sreče pomorilo,
Sreče dalo ti!

Januar — Prosinec.

Dnevi	Godovi	Zn.
1 Četrtek	Novo leto. Obrez. Gospodovo.	
2 Petek	Makarij, opat, Martinijan, škof.	
3 Sobota	Genovefa, dev.; Salvator, spozn.	
4 Nedelja	V osmini N. L. Tit, šk.; Izabela	)
5 Pondeljek	Telesfor, pap. muč.; Simeon Stolpn.	
6 Torek	Sv. Trije kralji. Razgl. Gosp.	
7 Sreda	Valentin, škof; Lucijan, mučen.	
8 Četrtek	Severin, opat; Erhard, škof.	
9 Petek	Julijan in Bazilisa, mučenca.	
10 Sobota	Pavel I., papež; Agato, papež.	
11 Nedelja	1. po razgl. Gosp. Higin, pap. m.	
12 Pondeljek	Arkadij, mučenec; Ernest, škof.	⊕
13 Torek	Veronika, dev.; Bogomir; Hilarij, šk.	
14 Sreda	Feliks iz Nole, spoznavalec.	
15 Četrtek	Pavel, pušč.; Maver, op.; Romed.	
16 Petek	Marcel, papež; Ticijan, škof.	
17 Sobota	Anton puščavnik; Sulpicij, škof.	
18 Nedelja	2. po razgl. Gosp. Ime Jezusa.	⊕
19 Pondeljek	Kanut, kralj; Agricij, škof.	
20 Torek	Fabijan in Boštjan; Majnrad, opat.	
21 Sreda	Neža, devica mučenica.	
22 Četrtek	Vincencij, muč.; Anastazij, muč.	
23 Petek	Zaroka Marije Dev.; Emerencijana.	
24 Sobota	Timotej, škof; Babila, mučenica.	
25 Nedelja	3. po raz. Gosp. Izpreobr. Pavla.	⊕
26 Pondeljek	Polikarp, škof muč.; Pavla, vdova.	
27 Torek	Janez Zlatoust, cerkveni učenik.	
28 Sreda	Karol V.; Julijan, šk.; Marjeta, d.	
29 Četrtek	Frančišek Sal., šk.; Konstantin, m.	
30 Petek	Martina, devica; Janez, škof.	
31 Sobota	Peter Nol., spozn.; Marcela, vdova.	

Lunini izpremeni.) Prvi krajec dne 4. ob 4'02. ⊕ Sčep dne 12. ob 6'09. ⊕ Zadnji krajec dne 19. ob 1'29. ⊕ Mlaj dne 26. ob 7'34.

Zapisnik.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Plesi, smeh in
petje,
Zavrtimo se!
Enkrat pozabimo
naše vse gorje!

Koliko hinavcev
vedno z masko
gré,
In na našem
mozgu,
krvi se nažre.

Februar — Svečan.

Dnevi		Godovi	Zn.
1	Nedelja	4. po razgl. Gosp. Ignacij, šk. m.	
2	Pondeljek	Svečnica. Dar. Gospodovo.	
3	Torek	Blaž, škof; Oskar, škof.	☾
4	Sreda	Andrej Kor.; škof; Veronika, dev.	
5	Četrtek	Agata, devica mučenica.	
6	Petek	Doroteja, dev. muč.; Tit, škof.	
7	Sobota	Romuald, opat; Rihard. kralj.	
8	Nedelja	1. predpepeln. Janez Mat., spozn.	
9	Pondeljek	Ciril, škof; Apolonija, dev. muč.	
10	Torek	Šolastika, devica; Viljem, pušč.	☉
11	Sreda	Adolf, škof; Deziderij.	
12	Četrtek	Humbelina, devica; Evlalija, m.	
13	Petek	Katarina od Riči, dev.; Jordan, sp.	
14	Sobota	Valentin, muč.; Zojil, spoznavalec.	
15	Nedelja	2. predpepeln. Favstin in Jovita,	
16	Pondeljek	Julijana, dev.; Onezim, spoznav.	
17	Torek	Donat in tov., muč; Konštancija.	☾
18	Sreda	Simeon, škof; Flavijan, škof,	
19	Četrtek	Julijan, sp.; Konrad, sp.; Viktor, m.	
20	Petek	Elevterij, škof; Evharij, škof.	
21	Sobota	Maksimilijan, šk.; Eleonora, kralj.	
22	Nedelja	3. predp. Stol sv. Petra v Antijoh.	
23	Pondeljek	Peter Damijan, šk.; Marjeta Korton.	
24	Torek	Pust. Matija, apost.; Modest, šk.	
25	Sreda	† Pepelnica. Valburga, opatinja.	☉
26	Četrtek	Porfirij, škof; Nestor, škof spozn.	
27	Petek	Leander, škof; Baldomir, škof.	
28	Sobota	Roman, opat; Rajmund, spozn.	

Lunini izpremeni. ☾ Prvi krajec dne 3. ob 11:32. ☉ Sčep

dne 10. ob 6:34. ☾ Zadnji krajec dne 17. ob 10:23. ☉ Mlaj

dne 25. ob 1:02.

Nisi več kraljica
zima mrzla ti!
Že se za gorami
solnce nam žari!

Vse trpljenje
mine,
enkrat pride čas;
enkrat tudi zate
srce, pride spas.

Marec — Sušec.

D n e v i		G o d o v i		Zn.
1	Nedelja	1. postna. Albin, škof; Hadrijan, p.	)	
2	Pondeljek	Simplicij, papež; Karol blaženi.		
3	Torek	Kunigunda; cesarica; Andrej, muč.		
4	Sreda	† Kvatre. Kazimir, sp.; Lucij I., p.		
5	Četrtek	Agapeta s tov., muč.; Evzebij, sp.		
6	Petek	† Kvatre. Fridolin, op.; Viktorin.		
7	Sobota	† Kvatre, Tomaž Akv., c. učenik.		
8	Nedelja	2. postna (kvat.). Janez od Boga.	☉	
9	Pondeljek	Frančiška Rim.; Pacijan, škof.		
10	Torek	40 mučencev; Kaj in Aleksander.		
11	Sreda	Heraklij, muč.; Cozim, mučenec.		
12	Četrtek	Gregor I., papež; Teofanez, opat.		
13	Petek	Rozina, vdova; Evfrazija, devica.		
14	Sobota	Matilda, kralj.; Eutihij, mučen.		
15	Nedelja	3. postna. Longin, m.; Klemen H.	☾	
16	Pondeljek	Hilarij in Tacijan, m.; Heribert, šk.		
17	Torek	Patricij, škof; Jedert, devica.		
18	Sreda	Ciril Jeruzalemski, šk.; Edvard.		
19	Četrtek	Jožef, ženin Dev. Marije.		
20	Petek	Feliks in tovariši; Niketas, škof.		
21	Sobota	Benedikt, opat; Serapijon, škof.		
22	Nedelja	4. postna (sredp.). Benvenut, šk.	☉	
23	Pondeljek	Viktorin, muč.; Miklavž, muč.		
24	Torek	Gabrijel, nadangel.		
25	Sreda	Oznanjenje Marije Device.		
26	Četrtek	Emanuel, muč.; Dizma, muč.		
27	Petek	Rupert, škof; Janez Dam., spozn.		
28	Sobota	Janez Kapistran, spoznavalec.		
29	Nedelja	5. postna (tiha). Ciril, šk. muč.	☾	
30	Pondeljek	Božja glava. Angela F., vdova.		
31	Torek	Modest, šk.; Gvidon, sp.; Balbina, d.		

Lunini izpremeni. ☽ Prvi kraječ dne 5. ob 6'03. ☉ Ščep dne 12. ob 5'18. ☾ Zadnji kraječ dne 18. ob 8'39. ☉ Mlaj dne 26. ob 3'09.

Zapisnik.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

V zemljo položili
seme zlato smo,
da nas veselilo,
dozorelo bo!

Zemlja, mati
večna,
bodi dobra nam!
Polni nam po-
slopja,
polni klet in
hram!

April — Mali traven.

D n e v i		G o d o v i		Zn.
1	Sreda	Hugon, škof; Teodora, mučenka.		
2	Četrtek	Frančišek, Pavlan.; Marija Egipt.		
3	Petek	Dev. Mar. 7 žalosti. Abundij.	)	
4	Sobota	Izidor, škof; Rozalija, devica.		
5	Nedelja	6. postna (cvet.). Vincencij F.		
6	Pondeljek	Sikst, papež; Celestin, papež.		
7	Torek	Herman, spozn.; Eberhard, pušč.		
8	Sreda	Albert, škof; Dionizij, mučenec.		
9	Četrtek	† Veliki četrtek. Marija Kleofa.		
10	Petek	† Veliki petek. Ezekijel, prer.	⊕	
11	Sobota	† Velika sobota. Leon I., papež.		
12	Nedelja	Velika noč. Vstajenje Gosp.		
13	Pondelj.	Velik. pond. Hermenegild, muč.		
14	Torek	Justin, mučen.; Tiburcij, mučen.		
15	Sreda	Helena, kralj.; Anastazija, dev.		
16	Četrtek	Turibij, škof; Kalist, mučenec.		
17	Petek	Anicet, pap., muč.; Rudolf, muč.	C	
18	Sobota	Apolonij, mučenec; Elevation, škof.		
19	Nedelja	1. povelik. (bela). Leo IX., pap.		
20	Pondeljek	Marcelin, škof; Neža, devica.		
21	Torek	Anzelm, škof; Bruno, spoznavalec.		
22	Sreda	Soter in Kaj, papeža, mučenca.		
23	Četrtek	Adalbert, škof; Viljem, sp.		
24	Petek	Jurij, mučenec; Fidelis, muč.		
25	Sobota	Marko, evangelist; Ermin, muč.	⊕	
26	Nedelja	2. povelik. Klet, pap.; Marcelin.		
27	Pondeljek	Peregrin, duhovnik; Anastazij, p.		
28	Torek	Pavel od sv. križa; Vital, muč.		
29	Sreda	Peter, m., Robert, op.; Antonija.		
30	Četrtek	Katarina Sij., dev.; Marijan, m.		

Lunini izpremeni.) Prvi krajec dne 3. ob 8'41. ⊕ Ščep dne 10.
ob 2'28. C Zadnji krajec dne 17. ob 8'02. ⊕ Mlaj dne 25. ob 12'21.

Zapisnik.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Rože, cvetje,
solnce,
kar srce želi!
O pomlad, kne-
žinja,
krasna si nam ti!

Lepi čas mla-
dosti
dan ljubezni ti —
ko bi nam ohranil
Bog te lepe dni!

Maj — Veliki traven.

Dnevi		Godovi	Zn.
1	Petek	Filip in Jakob, apostola.	
2	Sobota	Atanazij, škof; Sekund, muč.	
3	Nedelja	3. povelik. Najdba sv. križa.	Ⓜ
4	Pondeljek	Florian, m.; Monika, vd.	
5	Torek	Pij V., papež; Irenej, škof.	
6	Šreda	Janez Ev. pred latinskimi vrati.	
7	Četrtek	Stanislav, škof, muč.; Gizela, kr.	
8	Petek	Prikazen Mihaela nadangela.	
9	Sobota	Gregor Nac., škof, c. uč.; Beat. sp.	Ⓜ
10	Nedelja	4. povelik. Antonin. škof.	
11	Pondeljek	Mamert, škof; Gandolf, opat.	
12	Torek	Pankracij, muč.; Nerej, mučenec.	
13	Šreda	Servacij, škof; Glicerija, devica.	
14	Četrtek	Bonifacij, muč.; Viktor in Korona.	
15	Petek	Zolija, mučenka; Hilarij, spozn.	
16	Sobota	Janez Nep., mučenec; Ubald, šk.	Ⓜ
17	Nedelja	5. povelik. Paškal, sp.; Maksima.	
18	Pondeljek	Feliks, spozn.; Venancij, muč.	
19	Torek	Celestin, papež; Ivo, spozn.	
20	Šreda	Bernard, sp.; Bazila, dev. muč.	
21	Četrtek	Krist. vnebohod. Valens, muč.	
22	Petek	Helena, devica; Julija, devica.	
23	Sobota	Deziderij, šk.; Andrej Bob., sp.	
24	Nedelja	6. povelik. Marija D., pom. kristj.	
25	Pondeljek	Gregor VII., pap.; Urban, pap.	Ⓜ
26	Torek	Filip Neri, spozn.; Elefterij, muč.	
27	Šreda	Magdalena Pac., d.; Beda, cerk. uč.	
28	Četrtek	Avguštin, šk.; German; Viljem, op.	
29	Petek	Maksim, škof; Teodozija, mučenec.	
30	Šobota	† Ferdinand, kralj; Feliks I., pap.	
31	Nedelja	Binkošti. Prihod Sv. Duha.	

Lunini izpremeni. Ⓜ Prvi krajec dne 3. ob 7:29. Ⓜ Ščep dne 9. ob 10.30. Ⓜ Zadnji krajec dne 16. ob 11:12. Ⓜ Mlaj dne 26. ob 3:34.

Zapisnik.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Kot nevesta
mlada
nam natura spi!
Kličejo kresnice:
vstani, draga ti!

Kako bi veselili
na lepoti se,
ko skrbi ne bilo
ne gladu, gorje!

Junij — Rožnik.

D n e v i		G o d o v i		Zn.	
1	Ponedelj.	Binkošť pond.	Juvenčij, muč.	☾	
2	Torek	Marcelin, muč.; Erazem, šk. muč.			
3	Sreda	† Kvatre. Klotilda, kr., Oliva, d.			
4	Četrtek	Frančišek Kar., sp.; Kvirin, škoř.			
5	Petek	† Kvatre. Bonifacij, šk.; Valerija.			
6	Sobota	† Kvatre. Norbert, šk., Bertrand.			
7	Nedelja	1. pobink.	Sv. Trojica. Robert.		
8	Ponedeljek	Medard, škoř; Maksim, škoř.		☉	
9	Torek	Primož in Felicijan, m.; Pelagija.			
10	Sreda	Marjeta, kraljica; Mavrin, mučenec.			
11	Četrtek	Sv. Rešnjje Telo.	Barnaba, ap.		
12	Petek	Janez Fak., spozn.; Flora, dev.			
13	Sobota	Anton Padovanski, spoznav.			
14	Nedelja	2. pobink.	Bazilij, šk.; Elizej, pr.		
15	Ponedeljek	Vid, m.; Modest in Krescencija.		☾	
16	Torek	Franc Reg., sp.; Beno, šk.; Jošt, op.			
17	Sreda	Adolf, škoř; Lavra, nuna.			
18	Četrtek	Feliks in Fort.; Marka in Marcelin.			
19	Petek	Srce Jezusovo. Gervazij in Prot.			
20	Sobota	Silverij, pap.; Florentina, devica.			
21	Nedelja	3. pobink.	Alozij.		
22	Ponedeljek	Ahacij, mučenec; Pavlin, škoř.			
23	Torek	Eberhard, škoř; Cenon, sp.		☉	
24	Sreda	Janez Krstnik (rojstvo). Kres.			
25	Četrtek	Viljem, opat.; Prosper, škoř.			
26	Petek	Janez in Pavel, muč.; Vigilij, šk.			
27	Sobota	† Hema, vdova; Ladislav, škoř.			
28	Nedelja	4. pobink.	Leon II., p.; Irenej, sp.		
29	Ponedelj.	Peter in Pavel, apostola.			
30	Torek	Spomin sv. Pavla, ap.; Oton, sp.		☾	

Lunini izpremeni. ☾ Prvi krajec dne 1. ob 3:03. ☉ Ščep dne 8. ob 6:18. ☾ Zadnji krajec dne 15. ob 3:20. ☉ Mlaj dne 23. ob 4:33.

☾ Prvi krajec dne 30. ob 8:24.

Zapisnik.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Solnce peče
hudo,
daljno že grmi —
huda ura pride,
Bog, usmil' se
ti!

Da naš trud, trp-
ljenje
ne bi bil zamán,
ne bi bil uničen
revni kmetski
stan!

Julij — Mali srpan.

D n e v i		G o d o v i		Zn.
1	Sreda	Teobald, pušč.; Julij; Pambo, opat.		♋
2	Četrtek	Obiskovanje Mar. Dev.; Oton, škof.		♋
3	Petek	Helijodor, škof; Bertram.		♋
4	Sobota	Urh, škof; Berta, devica.		♋
5	Nedelja	5. pobink. Ciril in Metod, šk.		♋
6	Pondeljek	Izaija, prerok; Dominika, muč.		♋
7	Torek	Vilibald, škof; Pulherija, kraljica.	☉	♋
8	Sreda	Elizabeta, kraljica; Kilijan, škof.		♋
9	Četrtek	Anatolija, dev.; Veronika Jul., dev.		♋
10	Petek	Amalija, devica; Felicita, dev.		♋
11	Sobota	Pij I., papež; Peter F., spoznav.		♋
12	Nedelja	6. pobink. Mohor in Fortunat.		♋
13	Pondeljek	Marjeta, dev. muč.; Anaklet, pap.		♋
14	Torek	Bonaventura, škof; Just, mučenec.		♋
15	Sreda	Henrik I., cesar; Vladimir, kralj.	☾	♋
16	Četrtek	Devica Marija Karmelska.		♋
17	Petek	Aleš, spozn.; Generoz, mučenec.		♋
18	Sobota	Kamil Lel., spozn.; Friderik, šk.		♋
19	Nedelja	7. pobink. Škapul. Vincencij P.		♋
20	Pondeljek	Marjeta, d. m.; Elija, pr.; Ceslav, sp.		♋
21	Torek	Danijel, prer.; Olga; Prakseda, dev.		♋
22	Sreda	Marija Magdal., spok.; Teofil, m.		♋
23	Četrtek	Apolinar, šk. in uč.; Liborij, šk.	☉	♋
24	Petek	Kristina, dev. muč.; Roman, muč.		♋
25	Sobota	Jakob, apostol; Krištof, spozn.		♋
26	Nedelja	8. pobink. Ana, mati Mar. Dev.		♋
27	Pondeljek	Pantaleon, muč.; Natalija, muč.		♋
28	Torek	Ignocencij, papež; Viktor, mučenec.		♋
29	Sreda	Marta, d.; Beatriks, d.; Olaf, kr.		♋
30	Četrtek	Abdon in Senen, muč.; Julita, m.	☾	♋
31	Petek	Ignacij Lojola, spoznav.		♋

Lunini izpremeni. ☉ Ščep dne 7. ob 2:59. ☾ Zadnji krajec dne 15. ob 8:31. ☽ Mlaj dne 23. ob 3:38. ☽ Prvi krajec dne 30. ob 0:31.

Zapisnik.

A series of horizontal dashed lines for writing, starting below the title and ending near the bottom of the page.

Žetve prvi časi!
Kosa se blišči,
pesen poje kosec
kmet se veseli!

Rože glava pada
mrtva pod koso,
tega zaprinesla
smrt i nam ne bo.

Avgust — Veliki srpan.

Dnevi		Godovi	Zn.
1	Sobota	Vezi Petra, ap.; Makab. bratje, muč.	⚔
2	Nedelja	9. pobink. Porcijunkula.	⚔
3	Pondeljek	Najdba sv. Štefana; Lidija, vdova.	⚔
4	Torek	Dominik, spoznav.; Agabij, škof.	⚔
5	Šreda	Marija Devica snežna; Ožbolt, kr.	⚔
6	Četrtek	Gospodova izpremenitev.	⊕
7	Petek	Kajetan, spok.; Donat, šk. muč.	⚔
8	Sobota	Cirijak, Larg in Smaragd, mučenci.	⚔
9	Nedelja	10. pobink. Roman, m.; Emigidij.	⚔
10	Pondeljek	Lavrencij, muč.; Hugon, škof.	⚔
11	Torek	Tiburcij, mučen.; Suzana, devica.	⚔
12	Šreda	Klara, devica; Hilarija, mač.	⚔
13	Četrtek	Hipolit in Kasijan, m.; Radegunda.	⚔
14	Petek	† Evzebij, spozn.; Anastazija, d.	⊕
15	Sobota	Vel. gosp. Vnebovzetje Mar. D.	⚔
16	Nedelja	11. pobink. Rok, spozn.; Hijacint.	⚔
17	Pondeljek	Liberat, mučenec; Sibila, devica.	⚔
18	Torek	Joahim, oče Mar. Dev.; Helena, kr.	⚔
19	Šreda	Ludovik Toled., škof; Julij, m.	⚔
20	Četrtek	Bernard, opat; Štefan, kralj.	⚔
21	Petek	Ivana Frančiška, vd.; Adolf, sp.	⊕
22	Sobota	Timotej, mučenec; Hipolit, škof.	⚔
23	Nedelja	12. pobink. Srce Mar.; Filip B.	⚔
24	Pondeljek	Jernej, apostol; Ptolomej, škof.	⚔
25	Torek	Ludovik, spozn.; Patricija, devica.	⚔
26	Šreda	Cefirin I., pap.; Samuel, mučenec.	⚔
27	Četrtek	Jožef K., sp.; Natalija; Gebhard.	⚔
28	Petek	Avguštin, škof; Hermes, mučen.	⊕
29	Sobota	Obglavljenje sv. Janeza Krstnika.	⚔
30	Nedelja	13. pobink. Angelska. Roza Lim., d.	⚔
31	Pondeljek	Rajmund, spozn.; Izabela, devica.	⚔

Lunini izpremeni. ⊕ Sčep dne 6. ob 1'40. ⊕ Zadnji krajec dne 14. ob 1'56. ⊕ Mlaj dne 21. ob 1'26. ⊕ Prvi krajec dne 28. ob 5'51.

Zapisnik.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Že jesen nam
trka,
zunaj se hladi.
Vse se predru-
gači,
vse se spremeni.

Tudi ti, devojka,
starka boš po-
stala,
zemljica ti večna
postelj bo post-
ljala.

September — Kimavec.

D n e v i		G o d o v i		Zn.
1	Torek	Egid, opat; Verena, devica muč.		☉
2	Sreda	Štefan, kralj; Antonin, mučenec.		☉
3	Četrtek	Evfemija, Tekla, Erazma, Doroteja.		☉
4	Petek	Rozalija, devica; Ida, kraljica.		☉
5	Sobota	Lavrencij Just, šk.; Viktorin, šk.		☉
6	Nedelja	14. pobink. Hermogen, mučenec.		☉
7	Pondeljek	Bronislava, nuna; Albin, škof.		☉
8	Torek	Mala gospojnica. Rojst. M. D.		☉
9	Sreda	Karbonijan, škof; Gorgonij, muč		☉
10	Četrtek	Nikolaj Toled., sp.; Pulherija, dev.		☉
11	Petek	Prot in Hijacint, mučenca.		☉
12	Sobota	Macedonij, škof; Gvidon, spozn.		☉
13	Nedelja	15. pobink. Ime Marijino.		☉
14	Pondeljek	Povišanje križa; Notburga, devica.		☉
15	Torek	Nikomed, muč.; Evtropija, vdova.		☉
16	Sreda	† Kvatre. Ljudmila, vdova.		☉
17	Četrtek	Lambert, šk. muč.; Hildegarda, op.		☉
18	Petek	† Kvatre. Jožef Kup., sp., Tomaž.		☉
19	Sobota	† Kvatre. Januarj, mučenec.		☉
20	Nedelja	16. pobink. Evstahij, mučenec.		☉
21	Pondeljek	Matej, apostol; Mavra, devica.		☉
22	Torek	Mavricij in tov., muč.; Emeran, škof.		☉
23	Sreda	Tekla, dev., muč.; Lin, papež.		☉
24	Četrtek	Marija Dev. reš. ujetn.; Gerhard, šk.		☉
25	Petek	Kleoša, spoznav.; Firmin, škof.		☉
26	Sobota	Ciprijan in Justina, mučenika.		☉
27	Nedelja	17. pobink. Kozma in Damijan.		☉
28	Pondeljek	Vaclav, kralj; Marcijal, mučenec.		☉
29	Torek	Mihael, nadangel; Evtihij, muč.		☉
30	Sreda	Hieronim, sp., c. uč.; Honorij, šk.		☉

Lunini izpremeni. ☉ Ščep dne 4. ob 3:01. ☾ Zadnji krajec dne 12.

ob 6:48. ☉ Mlaj dne 19. ob 10:33. ☽ Prvi krajec dne 26. ob 1:03.

Zapisnik.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Vina zlata kaplja,
v čaši se sveti!
Viničar že strelja
Juhu! trte kri!

Noah, bil si
grešnik,
ali hvala ti,
da si prvi ljubil
Juhu! Trte kri!

Oktober — Vinotok.

D n e v i		G o d o v i		Zn.
1	Četrtek	Remigij, škof; Areta, mučenica.		
2	Petek	Leodegar, škof; Teofil, spoznav.		
3	Sobota	Kandid. muč.; Evald, mučenec.		
4	Nedelja	18. pobink. Rožnega venca	☉	
5	Pondeljek	Placid in tov., muč.; Gala, vdova.		
6	Torek	Brunon, spozn.; Fida, dev. mučen.		
7	Sreda	Justina, devica; Marko, grof.		
8	Četrtek	Brigita, vdova; Simeon, spoznav.		
9	Petek	Dionizij, škof muč.; Abraham, patr.		
10	Sobota	Frančišek B., sp.; Gereon in tov.		
11	Nedelja	19. pobink. Nikazij, šk.; Firmin.		
12	Pondeljek	Maksimilijan, šk., m.; Serafin, sp.	☾	
13	Torek	Edvard, kralj; Koloman, mučenec.		
14	Sreda	Kalist, papež; Domicijan, škof.		
15	Četrtek	Terezija, dev.; Brunon, škof.		
16	Petek	Gal, opat; Maksima, devica.		
17	Sobota	Hedvika, kr.; Viktor, šk.; Marjeta Al.		
18	Nedelja	20. pobink. Posveč. cerkva.		
19	Pondeljek	Peter Alk., spozn.; Etbin, opat.	☉	
20	Torek	Janez Kancijan, spoz.; Felicijan, m.		
21	Sreda	Uršula, devica; Hilarijon, opat.		
22	Četrtek	Kordula, dev. m.; Marija Saloma.		
23	Petek	Severin, škof; Janez Kapistran, sp.		
24	Sobota	Rafael, nadangel; Kristina, muč.		
25	Nedelja	21. pobink. Krisant in Krišpin.	☾	
26	Pondeljek	Evarist, p. muč.; Lucijan in Marcel.		
27	Torek	Frumencij, škof; Sabina, mučenica.		
28	Sreda	Simon in Juda, ap.; Fidelij, m.		
29	Četrtek	Narcis, škof; Hijacint, muč.		
30	Petek	Klavdij, muč.; Marcel, muč.		
31	Sobota	† Volfgang, šk.; Lucila, d.		

Lunini izpremeni. ☉ Ščep dne 4. ob 6:58. ☾ Zadnji krajec dne 12. ob 10:33. ☉ Maj dne 19. ob 7:33. ☽ Prvi krajec dne 25. ob 11:44.

Listje je odpadlo,
tiha vrt in plan,
tužno nas pozdravlja
rešnih ljubih dan.

Mrtvih se spominjaj!
Megla se vali
le pripravljen
bodi,
da srcé zaspi.

November — Listopad.

Dnevi		Godovi	Zn.
1	Nedelja	22. pobink. God vseh svetnikov.	
2	Pondeljek	Vseh vernih duš. Just, mučenec.	
3	Torek	Viktorin, šk.; Hubert, šk.; Ida, kr.	☉
4	Sreda	Karol Boromej, šk., Modesta, dev.	
5	Četrtek	Caharija, oče Jan. Krstn.; Vitalij.	
6	Petek	Lenart, opat; Sever, škof.	
7	Sobota	Prosdocim, škof; Engelbert, škof.	
8	Nedelja	23. pobink. Bogomir, šk.; Deodat.	
9	Pondeljek	Teodor, muč.; Orest, muč.	
10	Torek	Andrej Avel., spozn.; Trifon, muč.	
11	Sreda	Martin, škof; Mena, mučenec.	☾
12	Četrtek	Martin, pap., muč.; Livin, šk., m.	
13	Petek	Stanislav Kostka, sp.; Didak, spoz.	
14	Sobota	Jozafat Kunč., šk. m.; Serapion, m.	
15	Nedelja	24. pobink. Varstvo Dev. Mar.	
16	Pondeljek	Edmund, škof; Otmar, opat.	
17	Torek	Gregorij, škof; Viktorija, muč.	☉
18	Sreda	Odon, opat; Evgen, spozn.; Hilda.	
19	Četrtek	Elizabeta, kr.; Poncijan, pap. muč.	
20	Petek	Feliks Val., spozn.; Edmund, kr.	
21	Sobota	Darovanje Marije Dev.; Kolumban.	
22	Nedelja	25. pobink. Cecilja, dev. muč.	
23	Pondeljek	Klemen, pap. muč.; Felicita, muč.	
24	Torek	Janez od križa, sp.; Hrizogon, m.	☾
25	Sreda	Katarina, dev. muč.; Jukunda, muč.	
26	Četrtek	Konrad, škof; Silvester, opat.	
27	Petek	Virgil, škof; Ahacij, škof.	
28	Sobota	Eberhard, škof; Jakob iz Marke.	
29	Nedelja	1. advent. Saturnin, m.; Filomen.	
30	Pondeljek	Andrej, apostol; Justina, devica.	

Lunini izpremeni. ☉ Sčep dne 3. ob 0:48. ☾ Zadnji krajec dne

11. ob 0:36. ☽ Mlaj dne 17. ob 5:01. ☽ Prvi krajec dne 24. ob 2:38.

Zapisnik.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Leto blizu koncu,
sneg nam krije
svet,
Božič že prihaja,
večni je ta red!

Aleluja poješ —
ali ste še vsi?
maršikdo od lam
že v gomili spi!

December — Gruden.

D n e v i		G o d o v i		Zn.
1	Torek	Eligij, škof; Natalija, dev. muč.		
2	Šreda	Bibijana, m.; Pavlina; Kromacij.	☉	
3	Četrtek	Frančišek Ksav. sp.; Lucij, škof.		
4	Petek	Barbara, dev. m.; Peter Zlat., spozn.		
5	Sobota	Saba, opat; Krišpin, mučenec.		
6	Nedelja	2. advent. Miklavž (Nikolaj), šk.		
7	Pondeljek	† Ambrozij, škof; Agaton, mučenec.		
8	Torek	Brezmad. spočetje Marije D.		
9	Šreda	Peter For., šk.; Sirij, šk.; Valerija.		
10	Četrtek	Loretanska M. B.; Melhijad, p. m.	☾	
11	Petek	Damaz, papež; Trazon, opat.		
12	Sobota	Sinezij, muč.; Epimah, mučenec.		
13	Nedelja	3. advent. Lucija, devica muč.		
14	Pondeljek	Špiridijon, škof; Nikazij, škof.		
15	Torek	Jernej, škof; Kristina, devica.		
16	Šreda	† Kvatre. Evzebej, šk.; Adela, d.		
17	Četrtek	Lazar, škof; Berta, vdova.	☉	
18	Petek	† Kvatre. Gracijan, šk.; Vunebald.		
19	Sobota	† Kvatra. Nemezij, m.; Favsta, vd.		
20	Nedelja	4. advent. Liberat, m.; Peter K.		
21	Pondeljek	Tomaž, apostol; Glicerij, mučenec.		
22	Torek	Demetrij in Honorat, m.; Cenon, m.		
23	Šreda	Viktorija, dev.; Dagobert, kralj.		
24	Četrtek	† Adam in Eva; Irmina, dev.	☾	
25	Petek	Božič. Rojstvo Gospodovo.		
26	Sobota	Štefan, mučenec; Arhelaj, škof.		
27	Nedelja	Ned. pred Nov. let. Janez Ev,		
28	Pondeljek	Nedolžni otročiči; Kastor, muč.		
29	Torek	Tomaž, škof; Trofin, mučenec.		
30	Šreda	David, kr.; Liberij, m.; Nicefor, m.		
31	Četrtek	Silvester, pap.; Pavlina, muč.		

Lunini izpremeni. ☉ Ščep dne 2. ob 7:20. ☾ Zadnji krajec dne 10. ob 12:31. ☊ Mlaj dne 17. ob 3:35. ☽ Prvi krajec dne 24. ob 9:24.

Zapisnik.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Hranilnica (Sparkasse)

vlad. državnega mesta

Ustanovljena
leta
1862

Ptuj

Mestni
denarni
zavod

Čekovnemu računu
št. 808-051 pri c. kr. poštno-
hranilničnem uradu

Giro-konto pri
podružnici avstro-ogrške
banke v Gradcu

Uradne ure
za poslovanje s strankami
ob delavnikih od
8.—12. ure

Občevanje z avstro-
ogrsko banko

priporoča se

glede vsakega med hranilnične
zadeve spadajočega posredovanja,

istotako tudi za

posredovanje vsakoršnega posla z avstro-ogrsko banko.

Strankam se med uradnimi urami rado-
voljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po
vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

U novo leto!

Srečno novo leto!

Z veseljem se skoraj oddahnemo in z veseljem zakličemo novoletno čestitko. Kajti izginivše leto 1913 je bilo za ves svet nesrečno in žalostno leto. Tako je, kakor da bi številka 13 v resnici nesrečo pomenila.

Ne govorimo o usodi posameznih oseb, kajti posameznik je kakor kapljica v morju, njegovo veselje in njegovo zlo nas vznemirja ali razburja za trenutek, ako nam slučajno blizu stoji. V splošnem pa vodi divji beg življenja čez grobove posameznikov, naša sreča kupljena je mnogokrat s krvavim znojem drugih, — kadar sije tebi zlato sonce, sedim jaz morda v hladni senci . . . Z ozirom na posameznike prineslo je tudi preteklo leto 1913 vsega tega dovolj, kar nam ravno vsako leto prinese: solz, smeha, plesišč in pokopališč, sovraštva in cvetoče ljubezni, — kakor vsako leto; mera žalosti je nakopičeno polna, srečo pa nemila usoda prav po oderuško odmerja . . .

Ali preteklo leto prineslo je tudi v splošnem mnogo hudega. Nobene spomladi, nobenega poletja in vsled tega tudi nobene prave jeseni nismo imeli. Letošnji mesec julij bil je pri nas precej mrzlejši, nego v sredi Rusije; 134 let že nismo imeli tako mrzlega julija. Spomlad je prihitela prerano in je prinesla tako toplo sonce, da je zemlja vskipela in so se rastline dvigale navzgor, razkošno, poželjivo, mnogo obetajoče. In ko je že vse cvetelo, ko je bilo rano sadno drevje v najlepšem krasu čudežnega cveta, — prišel je sneg, sever, slana, — cvetje je umiralo in s cvetjem naše nade . . . Ali mlado pomladansko solnce napravilo je sneženi vladi konec in kmalu so se pojavile nove, debele, soka polne poganke; in naše nade so zopet rastle z njimi . . . A čez par dni je pričelo deževati. In deževalo je in deževalo ter deževalo. Najprvo tako žejna zemlja se je spremenila v mehko blato. Prišle so nevihte z bliskom in gromom, kakor razjarjene furije, in prinesle povodnji, — rujava, umazana voda odnesla je mrvo, pokvarila žitje, uničila otavo, v njej je segnil krompir, v goricah pa je pričelo jokanje in stokanje . . . Deževalo je in deževalo. Semtertja pokukalo je solnce raz pretečega oblaja; a njegovi žarki so bili kakor strup, ker so zadeli rastline v dežju. In ako se je že za par ur zjasnilo, ako je človek vzdihnil proti nebu, katerega plavo lice nam je že skoraj tuje postalo, — potem je prišla gotovo kmalu nevihta, bliskoma je izginilo plavo okno nad nami, na črnem ozadju oblaja pokazale so se sivkasto-bele cunje, in neizprosno zbijala je »šiba božja«, ubijalka naših upov, nemila toča po zelenih rastlinah. Kadar pa zopet ni bilo neviht, začela je divjati mrzla burja in brila je kakor z ojstrim nožem po naših poljih. Potem pa je deževalo in deževalo.

Kmetski stan, srečni stan! Ko bi bile gorice pod streho, ko bi se delalo seno in otavo v fabrikah, ko bi bil kmet neodvisen od nature; pa kmet je odvisen, grozovito odvisen od nature, od vsacega oblačka je odvisen, — in zato še bolj odvisen od posojilnic in oderuhov in davkarij in drugih »kulturnih« uredb, ki nam jih je baje satan sam na svojem zvitem repu prinesel . . .

Srečno novo leto! Minulo je in marsikateri od nas, ki nam je lani še z gorko roko svoje čestitke izrazil, počiva tam v tistem zelenem taborišču, kjer zbira večna volja nas vse . . . Ne udajmo se torej preveč jamranju in joku. Vzdignimo glavo in konstatirajmo: Leto 1913 je bilo več kot slabo, ali — minulo je! In mi smo še tukaj, mi še dihamo, naše oko gleda še vedno v jasne višave, čeprav iz lačnega lica . . . Življenje ni sama radost, ali življenje je! Le črnogledci priporočajo ti, da vse skupaj ni trpljenja vredno in da je revolver najboljša medicina. Ti ljudje nimajo oči, da bi gledali v demonsko lepoto sveta, nimajo ušes, da bi čuli tajnostno pesem prave sreče, ki je mnogokrat v razdrapanih kočah, redkokdaj pa v palačah doma; — ti ljudje ne znajo živeti, kakor ne zna zapravljivec s svojim premoženjem gospodariti . . . Mi pa, katerim je zlato solnce prešinilo vse skrivne kote duše, mi poznamo en krasni evangelij, ki velja za vse vere in narode, za vse dežele in rodove, za vsa mnenja in vse stanove. Ta evangelij se glasi: Ne obupaj! . . .

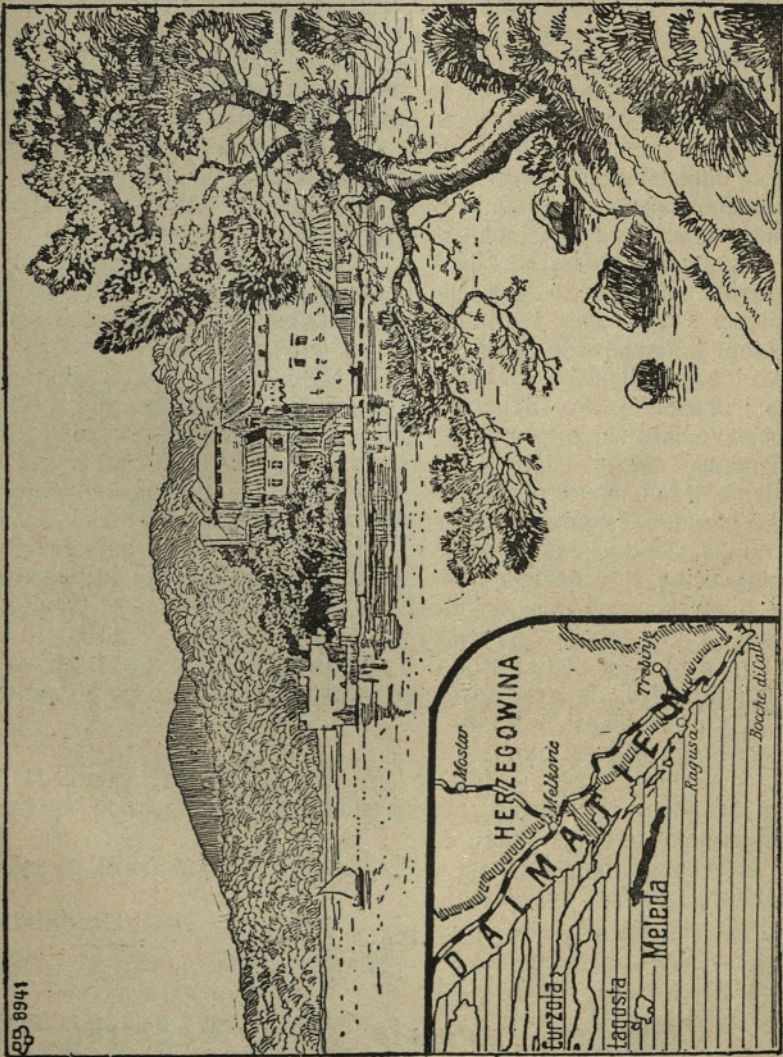
Zato želimo veselo in razkošno vsem, prav vsem srečno novo leto!

Kajti leto 1913 postalo bi lahko še slabše! Tudi na političnem obzorju so se pojavili povsod črni oblaki in vsak dan je bilo pričakovati, da zdivja grozovita politična nevihta, ki ne bi uničila le par sto oralov njiv in polja, marveč tudi tisočero mladih človeških življenj . . . Bati se je bilo velikanske evropejske vojne, v kateri bi ne tekli potoki, marveč reke krvi, v kateri bi se ne ugonobilo milijone, marveč milijarde, vsled katere bi ne jokal le balkanski polotok, marveč ves civilizirani svet. . . Tega zla, ki se ne da popisati, nam nesrečno leto 1913 vendar ni prineslo! Hvala Bogu! In hvala tistemu veličastnemu starčku na Dunaju, ki je kot 18 letni mladenič v dežju vojnih krogelj svoj osebni pogum dokazal, ki pa je v nezmerni ljubezni svojim narodom skozi dolga desetletja mir ohranil. Franc Jožef I. nam ni samo vladar, on nam je oče, vzorni oče, ki prelije raje lastno kri, nego da bi pustil prelit kri svojih otrok . . . Franc Jožef I. odvrnil je leta 1913 od nas največjo nesrečo. In z njim vred — nemški cesar Viljem II., katerega nepremagljiva zvestoba je bila kakor skala, ob kateri se razprši i najhujše divjanje morskih valov. Franc Jožef I. in Viljem II. sta kakor brata odvrnila najhujše od nesrečnega leta 1913: ohranila sta nam mir, preprečila sta za nas prelivanje krvi, — sinovi-vojaki, povejte svojim starišem, da je belolasi Franc Jožef I. največji vojskovodja, ker je znal premagati krvavi meč . . .

Kakšno je bilo leto 1913 na Balkanu? Že prejšnje leto pričeto prelivanje krvi se ni samo nadaljevalo, marveč se je do grozne višine povečalo. Ves Balkan je danes velikansko pokopališče. Grobov je več nego njiv! In nepokopani, od divjih psov in roparske ptice razmesarjeni

ležijo še danes tisočeri vojaki, pa tudi tisočero otrok in starčkov; uničenih nedolžnih življenj, onečaščenih žensk, do smrti mučenih dečkov, na hlevske duri pribitih odrezanih glav deklet, ja celo krvava trupla iz materinega telesa izrganih nerojenih otrok . . . Za Balkan pomeni leto 1913 smrt, smrt in zopet smrt . . . Morilci, navadni morilci poslali so stotisoče vojakov tja na bojno plan in so jim zapovedali, da morajo

Naturno-varstveni park na otoku Meleda. (Glej članek „Naše slike.“)

8941

moriti, moriti . . . Zakaj? Morili so najprvo v »znamenju križa«, potem zopet v znamenju — v znamenju morilcev, ki jim je meč narodnost in vera! . . . Kdo bo de zapaščenim vdovam in sirotam na Balkanu srečno novo leto voščil? Morda Peter v Belemgradu ali pa Nikita v Cetinju, ki je gradil svoje denarne špekulacije

na kostèh svojih podanikov; ali pa grški Konstantin ali pa Ferdinand bulgarski, ki je že sanjal, da leži ves svet pred njegovim nosom . . . Kdo? Gospa kolera je že pred novim letom oddala svojo vizitko . . . Smrt, koščena smrt govori na Balkanu novoletno voščilo . . .

Zato pa ne jokajmo, da je bilo preteklo leto za nas najslabše. Drugod je razsajalo še hujše . . .

Tudi mi na Štajerskem in Koroškem smo imeli svoje male boje in prepire. Hodili smo ista pota, kakor vsa leta sem. Borili smo se zoper one, ki hočejo slovensko, revno ljudstvo nahujskati v obupni boj zoper sosedno nemštvo, od katerega ima to ljudstvo v vsakem oziru le dobiček. Vodili smo boj proti onim, ki hočejo s političnimi frazami, z versko in narodnostno gonjo vstaviti in preprečiti gospodarsko delo ter napredovanje. Vodili smo boj proti vsem izsesalcem in vampirjem ljudstva, ki se debelijo s krvjo kmetov in obrtnikov . . . Neodvisni, od vseh strani neodvisni zastopniki in zagovorniki ljudstva smo bili i preteklo leto. In razširjali smo resnico, brez ozira na desno in levo, na zgoraj in spodaj! Oderuhom, političnim zatiralcem strgali smo krinko raz hinavskega obraza. Pokazali smo zaplljivemu ljudstvu, kje ležijo pravi cilji teh gospodov, ki skrivajo pod belo-plavo-rdečo zastavo svoj nenasitni denarni žakelj. Pa še nekaj: v preteklem letu, ko so bile pozivnice za naše vojake že pripravljene, bila je naša stranka s svojim listom »Štajercem« skoraj edina zvesta zagovornica Avstrije. Mi nismo ležali na trebuhu pred Srbi, Bulgari in Črnogorci, kakor slovensko-narodno časopisje, temveč mi smo habsburški Avstriji tudi v zadnjem hipu svojo zvestobo ohranili. In z nami večina slovenskega ljudstva . . . Čez to dejstvo ne pomaga nobeno hinavsko zavijanje nasprotnikov. Črno na belem se da dokazati, da so slovenski prvaki pripravljene, takoj in za vsako ceno avstrijsko domovino prodati. Mi pa smo javnosti povedali, da gre slovensko ljudstvo z nami, to pa po avstrijskih in nikdar po balkanskih potih . . .

Srečno novo leto!

Ali bode srečno? Kdo vè! Mi naprednjaki pač vemo, da nas v našem mišljenju in hotenju tudi nastopivše leto ne bode spremenilo. Hodili bodemo ednaka pota . . .

Prijatelji, ostanite nam tudi vi zvesti, — bodočnost je naša! Še enkrat torej: srečno novo leto!

Uredništvo.

Cesarjeva zahvala očetu Radetzky.

Na večer dne 17. avgusta 1908 v graščinskem vrtu v Schönbrunn. Globoko-rdeče leži nebo čez zelene stene drevja, v zadnji luči žarijo beli, gracijozni stebri glorižete. Na pisanem parterju rož pred cesarjevim poletnim domom duhti in cveti; nekje iz temnega zelenja, v bližini nimfe s hrepenečimi očmi, joka slavček.

Daleč zunaj od tega prostora miru in nežne nature šumi tiso-

čeri odmev hrupa in brezsrčnega drenanja velikega mesta, ki pozna le »danes«, kateremu ne velja »včeraj« ničesar, za katero umira vsak dan lepa preteklost. Spomina vredni kraji, ljubljene prostori — stari spomini.

Z milim svitom sili zahajajoče solnce še enkrat na tem večeru v cesarsko delavno sobico v Schönbrunn. Hiti z nežnimi, rožnatozlatimi žarki čez neizrecno milo, duhovito razjasneno obličje tega človekoljubnega in velikega vladarja, ki je v svojem usodepolnem dolgem življenju tudi najhujše in najgrenkejše bolečine, najtežje božje izkušnje resnično s krščanskim mučeniškim pogumom prenašal. . .

Cesarjeve oči gledajo zamišljeno na zelene, široke krone drevereda, ki mu prinašajo od vrta opojne cvetlične pozdrave. Očala in pero ležita na pisalni mizi; roke vladarja počivajo po dolgournem, težavnem pisalnem delu mirno v naročju.

Jutrajšni dan, 18. avgust, prinašal bode ljubljenu vladarju Avstrije po odkriti in globoki srčni želji vseh njegovih narodov marsikatero znamenje zveste, nespremenljive podaniške hvaležnosti. Šumeče, lepe in spomina vredne slavnosti se bodejo praznovale povsod v monarhiji, zlasti pa v častitljivi habsburški rezidenci, na Dunaju, ljubljenu rojstnemu mestu cesarja Franca Jožefa I.

Saj to je slavnostno leto 1908, v katerem praznuje vsa Avstrija šestdesetletnico vladanja ljubljene cesarja. . . Vsi stanovi in razredi podelijo si v tem letu složno in sprijaznjeno roke, in vse deluje v pridni hitrosti in navdušenem veselju na tem velikem delu dolžne hvaležnosti. Bogate, ogleda vredne razstave, plemenita darila, umetni spomeniki in vzvišene spominske slavnosti — vse to razglaša blagonosno in slavno Avstriji več kot pol stoletja srečo donašajoče vladanje Franca Jožefa I.

Tako ljubljene in slavljene monarh, ki mu njegovi zvesti narodi toliko hvaležnosti izkazujejo, deluje ravno v tem letu kakor redkokateri vladar. Nevtrudljivo je pri svojem težkem in visokem delu, kakor da bi hotel ravno s tem svoji državi dokazati, kako popolnoma ga je kot vladarja prešinila velika odgovornost mnogoterih dolžnosti, katere pomeni njemu, mirnemu in vestnemu vladarju, krasna in tako skrbi-polna cesarska krona. . .

Vedno več daruje v tem letu in njegova dobrota ne najde nobenih mej. Marsikatero bedo olajša, oprosti v lepem usmiljenju marsikatero še nepoplačano krivdo. V tem slavnostnem letu hoče vladar okoli sebe videti srečo in veselje; kajti to leto vzbuja tudi v cesarjevem srcu marsikateri otožni spomin na davno izginjena lepa leta mladosti — —

V tej slavnostni uri, v kateri gledajo cesarjeve oči zamišljeno na vrtna drevesa graščinskega parka v Schönbrunn, bivajo njegove misli v daljnih, odhitelih časih. . . Bivajo v deželi mladosti, ki je tudi za kneze, kralje in cesarje čarobna država čiste ter najboljše sreče!

Od otroških dnih potuje sanjajoča misel sivega vladarja k mladinskim letom, ko še ni nobena krasota in — nobeno breme krone njegove mladostne glave težila. . .

Polagoma prihajajo in kakor z meglenimi pajčolani pokrite — prve, krasne dvorne slavnosti, ki jih je doživel kot mladostni nadvojvoda in dedič prestola dobrega cesarskega strica. Svitle graščinske dvorane, lepe in plemenite ženske, in modri ter mogočni paladini ga ob-

dajajo. A hitro se preminja scenerija: pred cesarjevimi zamišljenimi očmi se širijo bojišča v zgornji Italiji — sam se vidi kot mladega in nevstrašljivega, dolžnosti zvestega in do smrti pogumnega bojevnika pri Santi Lucia, Curtatonu in Vicenzi — —

Gromenje topov ga obdaja in oblaki dima glasnih salv pušk hitijo mimo. Konjska kopita in rožljanje sabelj se čuje, spremljano od bobnanja in signalov trompet. Nehotè stisne cesar oči in se vsede globje v visoki naslonjač . . .

In zdaj gredò vsi mimo, oni hrabri zvesti bojovniki ter varuhi stare Avstrije, „otroci Radetzkega“: pridni 10. lovci, ki so darovali svojo zadnjo kapljico krvi za cesarja in so kot junaki pred Santo Lucia ter na Montu Borico padli, — na čelu jim Kopal. Brigadi Strasoldo in Clam, Lichtensteinovi huzarji in Franc-Karlova infanterija, in vsi drugi pridni vojaki! . . . Zopet vidi cesar marsikaterega pridnega, mu nepozabnega: obersta Pottornay, kateremu je kanonska kroglja desno roko odtrgala in ki se je vkljub tej težki rani še mirno v fronto postavil ter v vojaški suknji, politi s krvjo, po predpisu invalidnega se oglasil. . . Potem barona Reischach, ki je doli pri Montanari s svojim smrtnim pogumom pri vseh vojakih prave čudeže izvršil. „Reischach je tukaj, zmaga je naša!“ so vojaki vedno kličali, kadar so hrabrega komandanta zagledali. In Sunstenana, Clama, Benedeka, — junake, čez katere so se že davno grobovi zaprli. . .

Ali čez vse še sveti ena slika: sivolasi feldmaršal Radetzky! Na njegovi strani prijezdil je mladi nadvojvoda Franc Jožef dne 27. maja 1848 v Curtatoni k svojemu prvemu boju. Pod njim, vedno zvestim očetom Radetzky, izvršil je bodoči vladar monarhije svojo slavno izkušnjo v ognju z občudovanja vredno hrabrostjo — —

* * *

Isti večer še odtrgal je vladar v vrtu grada Schönbrunn vejico lovrike. To vejico se je položilo v Wetzdorfu na grob Radetzkega.

Cesar Franc Jožef I. daroval je to vejico v tem jubilejskem letu „v hvaležnem spominu na Mojega nepozabnega vojskovodjo“ duhu slavnega feldmaršala. . .

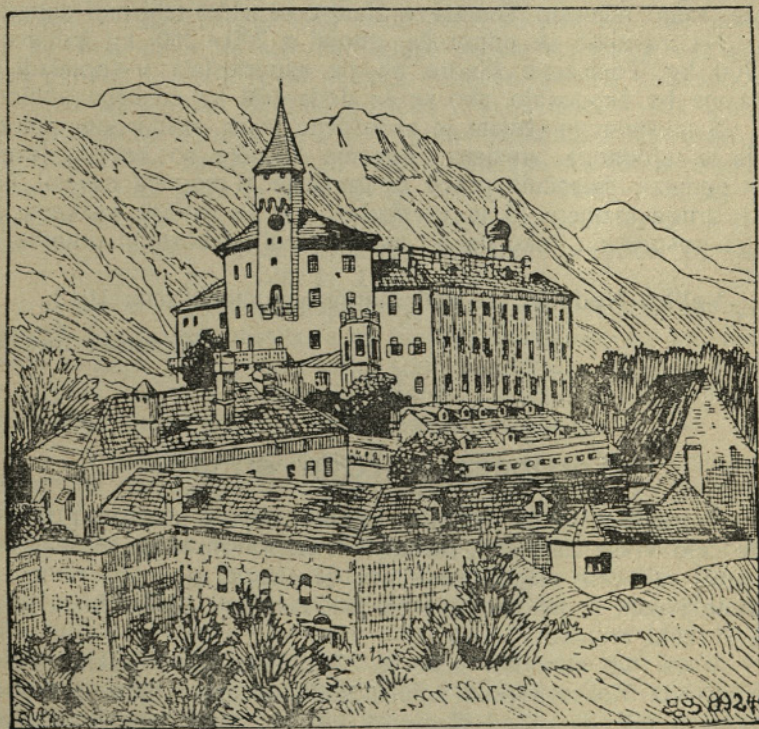

○ porabi umetnih gnojil.

Uspeh ali učinek gnojenja z umetnimi gnojili je v prvi vrsti od tega odvisen, kako se je gnojilo — pravilno ali ne. Pri gnojenju, oziroma hranitvi rastlin pridejo poglavitno — ako tukaj o apnu sploh ne govorim — tri hranilne snovi v poštev: dušik, fosforova kislina in kali. To so tri druga od druge popolnoma ločene in različne snovi; ena nima z drugo nobene stike in ena ne more druge nadomestiti. Vsaka rastlina mora imeti dušik, vsaka fosforovo kislino in vsaka kali. V domačem hlevskem gnoju so te prekornostne snovi vse skupaj; torej damo z njim rastlinam vse, kar potrebujejo. Popolnoma drugače je to pri umetnih gnojilih. V vsakem umetnem gnojilu, ki se pri nas rabi (ako ne računamo z mešanimi gnojili), je vedno le po ena snov; naprimer:

v čilskem solitru je dušik, v Tomaževi žlindri in superfosfatu se nahaja fosforova kislina; kajnit in kalijeva sol pa vsebujeta hranilno snov kali. Ako se torej hoče nadomestiti domači gnoj — ako je o tem sploh govora — z umetnim gnojilom, tedaj se to nikdar ne more zgoditi samo z jednim gnojilom, ampak vedno se jih mora po več vzeti in sicer eno, ki vsebuje dušik, eno ki ima fosforovo kislino in slednjič še eno, ki prinese kali.

Dokler primanjkuje zemlji le eno *prej imenovanih snovi, nam prav nič ne koristi, ako je drugih še toliko v zemlji. Gnojimo-li na primer na zemlji, ki je revna na kaliju, še v takšni množini s čilskim solitrom in Tomaževo žlindro, mora potrební uspeh vsekakor izostati, ker je manjkalo kalija. Le tam, kjer se je gnojilo z vsemi tremi snovmi in kjer zamorejo te skupno delovati, smemo računati že naprej na trajen in visoki pridelek in čisti dobiček. Seveda stane gnojenje v začetku ne-

Grad Ambras na Tirolskem. (Glej članek „Naše slike.“)

kaj denarja, vendar ta izdatek se nam povrne s tem, da mnogo več pridelamo. Kaj koristi kmetu, ako gnoji samo s Tomaževo žlindro — kar se pri nas še vedno pogosto godi — in doseže s tem za par kronic več pridelka; pri natančnem proračunu pa se izkaže, da to, kar mu je več prirastlo, ni toliko vredno, kar je plačal za žlindro. Gnojimo pa pravilno in popolnoma, to je z vsemi hranilnimi snovmi, tedaj nas stane res

gnojenje nekoliko več, gotovo je pa potem tudi, da dosežemo pri normalnih razmerah na enem oralu prav lahko po 50 kron čistega dobička — po odštetju stroškov za gnojila.

Koliko in katera gnojila se naj jemljejo, presodi najbolje majhen praktičen poskus, katerega bi naj napravil vsak gospodar na svojem zemljišču. Povsod niso iste razmere; tukaj je treba vzeti več gnojil, tam manj; tukaj uspeva bolje to gnojilo, tam drugo.

Glede porabe čilskêga solitra je treba posebej to omeniti, da ga ni dobro dati vsega naenkrat, ampak v večih deležih in sicer eno tretjino pri setvi, drugi dve tretjini pa (pri oziminah) v spomladi po vrhu v dveh obrokih. Čilski soliter je tudi najcenejše in najhitreje učinkujoče dušičnato gnojilo.

Za jeden hektar, to je $1\frac{3}{4}$ orala, se računa povprečno 200 kg kalijeve soli, 500 kg Tomaževe žlindre in 150—200 kg čilskega solitra; to velja za ozimine. Za jare setve in okopavine se vzamejo enake množine, samo namesto Tomaževe žlindre se lahko rabi tudi superfosfat.

Na travnikih se priporoča gnojiti z 200—250 kg kalijeve soli, 600—700 kg Tomaževe žlindre ali pa superfosfata v spomladi in če potreba, ne bo škodovalo, ako se še doda 100 kg čilskega solitra.

S takšnim gnojenjem je zadoščeno vsem rastlinskim potrebam; treba je le ugodnega vremena. Zgornje številke so seveda le nekaki prilični podatki; natančnih pravil za gnojenje ni mogoče navesti, ker so povsod druge razmere in te preskušati naj bo naloga vsakega posameznega gospodarja, tako da bo vsak poznal slabosti in potrebe svoje zemlje.

Velika Nedelja, na god Marijinega vnebovzvetja 1913.

Vičanski Škerlec.

Korupcija v ruski armadi.

V pariškem listu »Tribun Russe« objavil je pisatelj J. Bogatov že celo vrsto člankov o sodnijskih razpravah, ki jih je peljala ruska vlada proti celi vrsti višjih ruskih oficirjev zaradi goljufije, poneverjenja in podkupljivosti. Iz teh procesov je pač razvidno, koliko blata je naku-pičeno v ruski armadi.

V eni teh obravnav stalo je 23 oficirjev in vojaških uradnikov (»gažistov«) iz Moskave pred vojnim sodiščem, med njimi dva obersta; obdolženi so bili, da so od liferantov visoke svote denarja zahtevali in dobivali ter da so jim zato gotove prepovedane usluge storili. Pri končni obravnavi je prišlo naposled na dan, da so obtoženci gotove dobave pismeno potrdili, katere se nikdar niso zgodile. Državna blagajna je seveda te dobave nakazala in sleparski oficirji so si denar med seboj razdelili. Vojni materijal, ki se ga je bilo baje raznim regimentom prepustilo, vknjižilo se je nanovo kot nova dobava; tudi te svote se je seveda dvignilo in poneverilo. Oberst Girse dobival je od enega liferantov stalno mesečno plačo; ko mu je liferant enkrat slučajno štiri ruble premalo poslal, zahteval je takoj ta denar. Oberst Josipov obiskaval je liferante osebno in je dobival od njih visoke predplačke, ki jih je glasom iz-

povedbe prič v družbi lahkomišelnih babnic zapravit. Oberstlajtnant Meckevič »zaslužil« je na ta način tekom pol leta 100.000 rublov. Oberstlajtnant Aleksejev sklenil je z liferanti trdno provizijo in si je istotako lepo svoto prisleparil. Vojno sodišče je vse te poštenjake obsodilo v večletno ječo.

Novembra meseca lanskega leta, ko je prihajala balkanska kriza do svojega vrhunca, razpravljalo se je kazensko obravnavo intendature v Kijevu, pri kateri sta bila ravno tako dva obersta obtožena. Tukaj se je izkazalo, da so posamezni vojaški oddelki dobivali take »nove« škornje, ki so bili že po 40 kilometrov dolgem marširanju popolnoma raztrgani. Vojaki, ki so te čevlje zjutraj dobili, prišli so zvečer bosonogi domov. Neki oficir je pričal, da se je poskusilo tudi njega podkupiti; ko je to lumparijo odklonil, norčevali so se njegovi tovariši iz njega in so ga imenovali »bornirano zeljnato glavo.«

Dne 6. februarja 1912 se je vršila tajna obravnava proti vojaški intendaturi v Petersburgu. Tudi tukaj prišle so prav žalostne in značilne stvari na beli dan. Na obtožni klopi sedela sta poleg več oberstov tudi en general in en državni svetnik. Obtoženi general Gerasimov imel je v svojem stanovanju štedilno pušico; v to je moral vsak liferant, še predno je dotično dobavo dobil, 25 rublov položiti. Iz izpovedb prič se je dognalo, da so obtoženci nad vsakim liferantom škandalozno izsiljevanje izvršili. Ena priča je izjavila, da so se po izvršeni veliki reviziji razmere še mnogo poslabšale; intendanturski uradniki stavili so še večje zahteve nego preje. Vkljub temu se glasom izpovedbe prič glavne krivce ni postavilo pod obtožbo. Ena priča je namreč rekla: »Oni, katerim sem moral v podkupovanje večje svote plačevati, se ne nahajajo na obtožni klopi.« Izpopolnila je to besedo izjava nekega kot priča zaslišanega oficirja, ki je predsedniku sodišča zaklical: »Najhujši škodljivci ruske armade živijo v luksusu in razkošju, jezdiijo na izprehode in zapravljajo prigoljufani denar z lahkomišelnimi vlačugami . . .«

Ti, v moderno organiziranih armadah naravnost nemogoči slučajih korupcije podstavljenih vojaških upravnih oblasti so pa naravnost malenkostni napram onemu velikemu ropanju, ki ga izvršijo višje intendature in člani »vojaško-tehnične komisije« nad denarji državne blagajne. Neki taki seveda tajni proces se je pričel dne 21. februarja 1912 v Petersburgu. Obtoženo je bilo poleg enega generala in enega državnega svetnika tudi več oberstov, z njimi vred pa tudi lastnica neke zloglasne javne hiše. Kako velike so bile svote, ki so na nepošteni način v žepe obtožencev romale, je bilo razvideti iz zaprisežene izpovedi ene priče; ta priča je izjavila, da je obtožencem skupno 40 milijonov rublov izplačala. V mnogih slučajih so morali liferanti tudi vlačugarske posle izvrševati. Višji oficirji izvrševali so svoje »kšefte« večidel v stanovanju lastnice zloglasne hiše madame Sapienza. Ženske »varuhinje« te babnice so morale potem seveda skrbeti, da je na nepošteni način pridobljeni denar čimhitreje v njene žepe romal. Tudi te obtožence se je brez izjeme v večletno ječo obsodilo.

Tekom tega procesa bilo je tudi delovanje najvišjega vojnega sveta na Ruskem prav čudno razsvetljeno. Tako je neki liferant pismeno izjavil, da je vse intendante enega vojaškega okraja podkupil. To pismo se je v vojnem svetu pač prečitalo, ali povzročilo se ni nobene preis-

kave. V nekem drugem pismu se je glede delovanja bivšega vojnega ministra Heršelmana mnogo umazanih zadev povedalo; prečitanje tega pisma pa se ni dovolilo.

Prav čedna družba je tudi ruska »vojaško-tehnična komisija«. Ta komisija obstoji iz enega generala, dveh državnih svetnikov in dveh oberstov; nalogo ima, nadzorovati delovanje intendantur. Kadar so ti gospodje denar potrebovali, naznanili so ednostavno tej ali oni intendanturi, da nameravajo tam revizijo napraviti. Intendanturi so razumeli; poslali so komisiji par tisoč rublov in nevarnost je bila odpravljena, revizija se ni vršila. V mnogih slučajih odpeljali so se revizorji z istim vlakom, s katerim so prišli.

Pred dvema letoma izvršila se je na Ruskem »velika revizija«, ki je pač staroznano resnico dokazala, da je ruska intendatura koruptna in gnila do mozga; ali storilo se ni ničesar proti temu sramotnemu dejstvu, kajti glavni krivci so se znali razkrinkanju odtegniti. »Znano je«, — piše Bogatov, — »da je večina obdolžencev samo napol kriva; kajti glavni krivci so: minister Heršelman, generala Šuvajev in Poljakov ter razni ruski veliki knezi; teh se seveda ni pozvalo k obravnavi. Ni čuda, da postaja blato vedno večje.

Take so torej razmere pod knuto carja-batjuške. Prvo besedo v ruski armadi imajo navadni tatovi. Ni čuda, da se odgovorni krogi s tako korumpirano armado niso upali naše monarhije napasti. Pač pa je čudno, da se naši slovenski prvaki še vedno s takim navdušenjem naslanjajo na korumpirano Rusijo. Zakaj ne gredo tja? Ako ne marajo za našo monarhijo, — zakaj potem ne odpotujejo tja v blaženo Rusijo? Novo leto, daj ruskim prijateljem na Slovenskem vsaj malo kavino žlico pameti!

Pod h krstu.

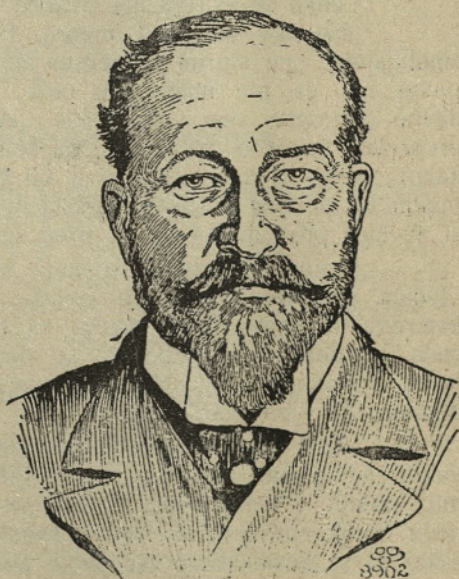
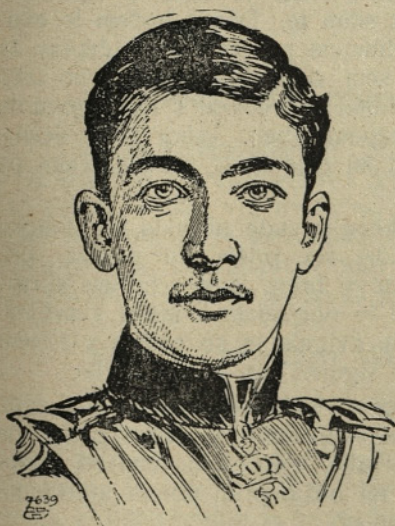
Po spisu Hilde Knobloch.

Na zahodni strani male vaške cerkve, ki je bila preje močnemu gospodarskemu poslopju nego Božjemu hramu podobna, bili so oni maloštevilni zbrani, ki so prišli vkljub viharnemu vremenu, da postanejo priče sprejema malega zemljana v vrsto kristjanov. Veter je žvižgal okoli rdečega opekinega zidovja cerkve; razpršil je pravi dež morske vode proti zidu, tako da je ta izgledal kakor s soljo potrošen. Sivo in ednostavno valovalo je zunaj morje, siva in brezbarvna je ležala planjava, ki je cvetela še pred par dnevi v svoji rožnati krasoti. Stari duhovnik stal je med vratmi in je med redkimi obiskovalci cerkve menjal par prijaznih besed; ko pa je pričel vihar prehudo okoli zidovja divjati, vrnil se je tudi s tihim kašljem v hram. Mladi oče stopil je še k vsakemu posamezniku, mu stisnil roko in rekel: »Bog plati!« Potem je sledil krstni botri, ki je nesla brezoblični zavojček z novorojenčkom.

Ljudje, katerim je vedno hujši veter branil dihanje in veselje do nadaljnjega pogovarjanja, raztrosili so se v razne smeri. Le eden je ostal in gledal za mladim očetom ter botrico. Bil je to stari Lars Christen,

ki je stal tam pred cerkvijo, roke v hlačnih žepih. Bil je splošno znana oseba, stari Lars, tukaj in po vsej okolici; ni bil ravno posebno priljubljen; morda se je preveč brigal za blagor in gorje svojih soljudi. Tudi zdaj se ni menil za veter in vreme, temveč je stal široko in gledal za odhajajočim parom. Iz ust visela mu je kratka pipa, ki je šla popolnoma navzgor, ker se je razširjal čez njegov obraz prijetni, škodoželjni smehljaj. Njegove oči so se zabliskale hudomušno in kdor bi znal v Larsovi duši čitati, ta bi vedel, da je bila zdaj njegova najiskrenejša želja, nevidno slediti paru.

Ona dva sta korakala, brez da bi čutila poglede Lars Christena naglo čez od dežja zmočeno zemljo. Naprej veliko, rujavolaso dekle, ravno in krepko zraščeno ter s polnimi oblikami. Veliki sivi prt, s

Bulgarski kralj Ferdinand in prestolonaslednik Boris. (Glej članek „Naše slike.“)

katerim je bil ves zgornji del trupla zavit, ni mogel popolnoma zakriti prostega in krepkega gibanja mlade ženske.

Molče ji je sledil mož, in njegove žalostne oči so visele nepretrgano na lepi deklini. Zdaj je obrnil hitro glavo in opazil z vzdihom zadovoljstva, da je rdeče zidovje cerkve za bregom izginilo. Tu je bilo skoraj brez vetra; kamor tudi je pogledal, povsod je videl le sivo, umazano zemljo brega, pesek brega in kakor meglo sivo morje z vedno menjajočimi se belimi penami. Zopet je zletel njegov vroči nemirni pogled k svoji spremljevalki; in zdaj je stal s par hitrimi koraki na njeni strani.

„Fiken“, rekel je s hripavim glasom, „danes mi ne moreš zopet pobegniti. Danes moraš vse slišati, kar ti hočem povedati.“

Mlado dekle se je takoj vstavilo in obrnilo mirni svoj obraz z jasnimi plavimi očmi proti njemu.

„Ne, danes ti ne zbežim, Peer“, je odgovorila.

Mladi mož je segnil viharno po njeni roki. Hitro je stopila na stran in dejala: „Pusti to, Peer; dotakniti se me ne smeš, ali poslušati in odgovoriti ti hočem“.

„Fiken“, rekel je mladi mož strastno, „ti veš že davno, kaj hočem reči. Ti veš, da te ljubim tako, da ne poznam ničesar družega. Res, grešno je to, kajti jaz imam ženo doma, ki sem ji zvestobo prisegel. Pa kaj vpraša ljubezen, ali je dovoljeno ljubiti ali ne? Nimam nobega upanja, da te pridobim, deklina. Niti misliti nočem nato, kar bode pozneje prišlo. Le povedati ti moram, drugače me zaduši, in enkrat te hočem objeti; to sem si prisegel!“

Lahko je vstrepetala deklina in stopila par korakov naprej.

„Ne boj se pred menoj, Fiken“, rekel je mož z žalostnim smehljajem; „ne storim ti ničesar in ne silim te. Danes hočem le eno: povej mi, da me imaš tudi rada; zdihujem po tej besedi, čeprav že davno odgovor vem. Ja, dekle, jaz sem o tvoji ljubezni ravno tako prepričan, kakor o svoji. Veš, da sem hotel že večkrat s teboj govoriti, kakor storim to danes. Ko bi ti bil brezpomemben, kakor si se delala, potem bi me bila mirno poslušala in bi mi dala hude besede. Tako pa si zbežala pred menoj in — pred sabo!“

Deklina je hitreje korakala. Nobene besede ni rekla, ali globoka rdečica pokrivala je njeno obličje. Zdaj sta prišla do potoka, čez katerega je vodila ozka deska na ondotni breg. S par hitrimi koraki stala je deklina na zibajoči se deski in pogledala k možu s svojimi jasnimi, plavimi očmi. Njena prsa so se dvigala in so padala v hitrem dihanju; ali njen glas donel je jasen in sigurno, ko mu je rekla:

„Zdaj, Peer, hočem ti dati odgovor. Videl si prav, jaz te ljubim, kakor še nisem nobenega moža ljubila. Povem ti to danes prvič, pa tudi zadnjič v tem življenju. Čuj me nadalje, Peer, a ne napravi nobenega koraka proti meni. Ako poskusiš, mi bližje priti, potem storim to, zakar bi se kesal skozi vse svoje življenje.“

Mladi mož je videl lepo deklino na zibajoči se deski čez divjo vodo stati, videl je odločni izraz na njenem obrazu in je vzdihnil.

„Čuj me, Peer“, govorila je deklina naprej. „Ti mi oblubiš v tej uri pri tvoji časti in pri sreči tvojega otroka, da ne izpregovoriš nikdar več v vsem svojem življenju le ene besedico, ljubezni napram meni!“

„Fiken“, zaklical je Peer obupan, „ne zahtevaj od mene več, kakor človek storiti zamore.“

„Ti to zamoreš“, je odgovorila, „vse se zamore, kar se resno hoče. In ti moraš pogum imeti, da se osvobodiš od tvoje krivice. Ne nalagaj meni in tebi, oba plačava to z žalostjo. Ali me hočeš pognati v obupanje, Peer, ali pa mi hočeš dati oblubo, za katero ti bodem hvaležna vse svoje življenje?“

Obe roki je stisnil mož pred obraz in je nekaj časa molčal. Potem je dejal s tresočim se glasom:

„Nikdar več ti ne bodem o ljubezni govoril!“

„Oblubiš mi to pri tvoji časti in pri sreči tvojega otroka?“

„Pri moji časti in pri sreči mojega otroka!“

Globoki zadovoljni vzdih dvignil je prsi deklice. S počasnimi koraki zapustila je brv, in se približala možu, ki je stal bled in žalosten tam doli.

„Hvala ti, Peer“, je dejala, „vse gre, samo ako je človek pogumen.“

Žalosten pogledal ji je v oči.

„Ti nisi samo najlepša, marveč tudi najboljša in najmočnejša vseh žensk, kar jih poznam“, je dejal.

Z milo nežnostjo pogledala je deklina na otroka, ki ga je nosila v rokah. Lahna rdečica pokrivala je njen obraz, ko je rekla: „Nisem močnejša nego druge; kdo ve, ko bi to še včeraj storiti zamogla. Ali vsako žensko preplove čudodelna moč, ako nosi otroka v svojih rokah, pa čeprav ni to njen otrok!“

Neobdačeno kuhanje žganja.

Vsak kmetovalec ve, da mu je po zakonu dovoljeno, pripraviti si za domačo potrebo gotovo množino žganja, ne da mu je za to plačati davek. Toliko ve; natančneje pa je o tej stvari malokateremu znano; vsled tega mnogi te ugodnosti ne vedo izkoristiti, mnogi pa zopet postopajo tako, da zapadejo hudi kazni. Ne bo torej odveč, ako tudi o žganjekuhi, v kolikor je davka prosta, enkrat izpregovorimo.

Kdo je opravičen, davka prosto žganje kuhati?

K žganjekuhi, prosti davka, se pripuste samo oni, ki kuhajo žganje iz snovi, ki so jih sami pridelali, in narejajo to žganje zgolj v lastno porabo, oziroma v porabo svojcev in poslov, ki so pri njih na stanovanju in hrani; tudi morajo ti ljudje bivati v poslopih, ki so last onega, ki kuha žganje, in na zemljiščih, ki jih temu-le pomagajo obdelovati. Izključeni pa so:

1. oni, ki z opojnimi pijačami (vinom, pivom, žganjem) tržijo in je na drobno prodajajo ali točijo;

2. oni posestniki, ki hočejo še v istem koledarskem letu začeti vino pod vejo točiti ali ga sploh v količinah pod 56 hl prodajati, če tudi samo za kratek čas; ako pa je posestnik recimo v januarju neobdačeno žgal, poleti pa, ker vina ni mogel prodati, otvoril vinotoč pod vejo, je dolžen, za ono množino žganja, ki je kuhal davka prosto, naknadno plačati davek. V ta namen mu je, predno otvori vinotoč, iti k pristojnemu oddelku finančne straže, da mu ta-le davek izračuni in odkaže, odrajtati ga davčnemu uradu. To se vrši brez vsake kazni, sledila pa bi huda kazen, ako bi se dotičnik pri oddelku finančne straže bodisi ne pravočasno, bodisi celo ne zglasil.

3. Nadalje so izključeni oni, ki žganje na račun drugih prečiščajo in

4. oni, ki izdelujejo rozolije, likerje in druge z različnimi snovmi pomešane opojne pijače.

Koliko davka prostega žganja sme vsak gospodar kuhati?

To je odvisno od števila njegovih ljudi (svojcev in poslov), ki mu pomagajo delati in imajo pri njem hrano in stanovanje, ne pa viničarjev, gostačev (štantnarjev ali sploh ljudi, ki jim daje gospodar le stanovanje) in od množine alkohola, ki ga naj vsebuje žganje. Če naj to-le ima 50% alkohola (v 1 l žganja $\frac{1}{2}$ l alkohola), se za 2 osebi dovoli, brez davka napraviti 30 l žganja, in za vsako nadaljno osebo po 6 in pol litra; najvišja množina 50odstotnega žganja, ki se gospodarju dovoli, pa je 56 l, kar odgovarja 6 osebam, več kuhati se ne dovoli, naj potem šteje hiša kolikor ljudi si bodi. Potemtakem se za 2 osebi dovoli 15 l alkohola, za vsako nadaljno osebo $3\frac{1}{4}$ l, to je za 3 osebe $18\frac{1}{4}$ l, za 4 osebe $21\frac{1}{2}$ l, za 5 oseb $24\frac{3}{4}$ l in za 6 ali več oseb 28 l. Čim slabejše je žganje, tem več se ga sme brez dače kuhati, čim močnejše je, tem manje. Ako naj ima žganje le 30% alkohola (iz vinskih ali sadnih tropin), se brez dače kuhati dovoli za 2 osebi 50 l žganja, za 3 osebe 60·8 l, za 4 osebe 71·6 l, za 5 oseb 82·5 l in za 6 in več oseb 93 l. 70odstotnega žganja (prekuhano žganje iz vinskih drožij — (doppelt gebrannter Gelägerbrantwein) pa se le dovoli za 2 osebi 21 l, za 3 osebe 26 l, za 4 osebe 30 l, za 5 oseb 35 l in za 6 in več oseb 40 l.

Koliko žganja sme vsak gospodar tekom enega leta davka prosto napraviti, se določi v „Dovolitvi“ in zabeležbi v „Pregledu“ kakor tudi v „Zglasilni in revizijski poli“.

V katerem času se sme davka prosto žganje kuhati?

Za 1 leto dovoljena množina davka prostega žganja se mora kuhati praviloma nepretrgoma dan na dan, izvzemši nedelje in praznike, torej v eni nepretrgani dobi. Le tedaj, če želi stranka davka prosto žganjekuho izvrševati iz snovi, ki niso ob enem in istem času na razpolago, n. pr. zgodnja in pozna jabolka, špenglji, prdače, hruške, se dovoli za vsako vrsto snovi posebna doba. Ravno tako se sme dovoliti na leto več dob, če se želi kuhati davka prosto žganje iz vinskih tropin, iz močnatih snovi, iz vinskih drožij, in sicer se dovoli za tropine 2 ali 3 dobe, za močnate snovi 2 dobi, za drože 3 dobe.

Davka prosta žganjekuha je dovoljena le od 5. ure zjutraj do 7. ure zvečer, tako, da pred 5. uro zjutraj in po 7. uri zvečer žgalna priprava ne sme biti v porabi. Po odloku finančnega ministerstva z dne 11. decembra 1901, št. 67·278, pa se sme tudi po noči, torej neprenehoma kuhati; vendar mora stranka že pri zglasitvi za to dovoljenje prositi in ima župan v zadnji rubriki „Zglasilne in revizijske pole“ to izrecno zabeležiti, n. pr. z besedami: „Bo kupal neprenehoma noč in dan“.

Odpečati žgalno pripravo redoma finančni uslužbenec. Stranka sama sme to storiti le tedaj, če je ob določeni uri, ko se sme dovoljena žganjekuha pričeti, ne pride finančni organ odpečatit. Ker pa ure ne kažejo enako, je dobro še pol ure počakati.

Kdo daje dovoljenje in na kaj je v tem oziru paziti?

Dovoljenje za davka prosto žganjekuho daje od leta do leta posameznim strankam na tozadevne njih prošnje c. kr. finančno okrajno

ravnateljstvo v Mariboru (za Spodnji Štajer). Da se doseže dovoljenje, paziti je na naslednje:

Kdor hoče to dovoljenje dobiti, mora to vsako leto najkasneje do 15. oktobra ustmeno ali pismeno naznaniti pri občinskem uradu ali pa pri pristojnem oddelku finančne straže. V tej prijavi, ki je v vsakem slučaju kolka prosta, je navesti:

1. bivališče in poslopje, v katerem se namerava davka prosta kuha izvrševati;

2. koliko glav šteje družina, to je število svojcev in poslov, ki imajo pri prosilcu hrano in stanovanje; v to število mora prosilec všteti tudi sebe (viničarjev in gostačev ne);

3. snovi, iz katerih se namerava narejati žganje; gospodar lahko da v „Pregled“ vpisati vse vrste snovi, katere bi utegnil imeti, če še tudi ne ve, ali je bo gotovo imel, n. pr. slive, špenglje, prdače, črešnje, breskve, sadne in grozdne tropine, vinske in sadne droži; tako je pripravljen za vse slučaje; natanko pa mora povedati, kaj misli žgati, v „Podrobnem ali špecialnem naznanilu“;

4. čas, izražen po mesecih in tednih, v katerem se bo žgalo;

5. približno (v litrih) množino pijače, ki se jo ima napraviti;

6. kakšna je in koliko drži žgalna priprava, s katero namerava kuhati, dalje ali je ta priprava njegova last, ako ne, od koga si jo hoče izposoditi.

Podane ustne ali pismene izjave vpiše občinski predstojnik oziroma organ finančne straže v takozvani „Pregled.“ Pri ustnih prijavah mora stranka svojo napoved v „Pregledu“ podpisati.

To poló so županstva doslej morala pisati po dvakrat (original in duplikat). Finančno in deželno ravnateljstvo v Gradcu pa je z odlokom z dne 31. dec. 1912, šte. 33.408 določilo, da se od l. 1913 naprej duplikati opuste. Vsled tega odloka je „Pregled“ pisati samo enkrat.

Prepozne prijave se le izjemoma in redkokedaj upoštevajo, namreč le takrat, če stranka svojo zamudo skozi in skozi verodostojno opraviči. Na opravičbe, češ, da stranka ni vedela, da je pozabila, da je bila bolna itd., se sploh ne ozira. Zato se stranke še enkrat kar najresnejše opozarjajo, da podajo tozadevne prijave v določenem roku do 15. oktobra vsakega leta, in sicer najenostavneje osebno pri županstvu v pisarni, kjer župan napoved takoj v „Pregled“ zabeleži in jo stranka podpiše.

Na podlagi te prijave izvrši finančna straža pri posameznih strankah potrebne poizvedbe. Po končanih poizvedbah predloži finančna straža letni seznamek ali „Pregled“ finančnemu ravnateljstvu v Mariboru v rešitev.

Podrobna naznanila in kaj je v teh naznanilih navesti.

Natančni čas se določi v podrobnem tozadevnem »Špecialnem naznanilu.« Vsakdo mora namreč — kar je zelo važno — najpozneje 24 ur pred pričetkom davka proste kuhe pri pristojnem oddelku finančne straže pismeno ali ustmeno podati zgoraj omenjeno podrobno naznanilo.

V tem naznanilu je navesti:

1. dan in uro, kedaj se žgalna priprava prične rabiti;

2. snovi in množino teh snovi, iz katerih se ima kuhati davka prostó žganje; posebno opozarjamo, da je v tem podrobnem ali »Špe-

cialnem naznanilu« navesti snovi, iz katerih se bo kuhalo, natančno; tako n. pr. ne zadostuje, splošno naznaniti »sadje«, tudi ne »koščičasto sadje«, ali »jagode«; marveč je treba navesti vse natančno, pri sadju n. pr., ali se bodo kuhale črešnje, ali slive, ali breskve, ali jabolka, ali hruške, pri drožih, ali vinske ali sadne, pri jagodah, ali brinje ali borovnice itd.

Kaj je storiti, ako se naznanjena žganjekuha ne more začeti ali dokončati?

Še-le na podlagi podrobnega ali »Specialnega naznanila«, ki se vpiše v »Zglasilno in revizijsko polo«, se sme pričeti z davka prosto žganjekuho. Ako pa se ta žganjekuha zaradi kakega nepričakovanega in neodvnljivega dogodka ni mogla pričeti, ali če se že pričeta kuha ne more dokončati, sme pristojni oddelek finančne straže dovoliti, da se še ne pričeta žganjekuha prenese na poznejši čas, oziroma, da se o gotovem času še naknadno prekuhajo one snovi, ki so od pričete, pa ne dokončane kuhe preostale. Oboje pa le, če se ovira, ki je nastala, takoj naznani ustmeno ali pismeno (kolka prosto) temu oddelku finančne straže ter se ali nje organ ali pa odposlanec občinskega predstojništva v navzočnosti dveh nepristranskih prič uveri o resničnosti te zapreke.

Kaj se kaznuje?

Žganjekuha se mora izvrševati natančno tako, kakor je bila naznanjena. Vsako drugačno postopanje je prepovedano in kaznivo. Tako je strogo prepovedano kuhati snovi, ki niso lastnega pridelka, ali pa izvrševati kuho z drugimi snovmi, kakor so bile naznanjene. Prepovedano je pričeti s kuho pred naznanjenim časom; ako se pri tem prestopku še celo oskruni pečat, je zapor neizogiben. Prepovedano pa je tudi, kuho nadaljevati čez naznanjeni čas, potem: rabiti kako drugo kakor prijavljeno žgalno pripravo, žgati ne na tistem kraju, ki se je naznanil, izdelati večjo množino davka prostega žganja, kakor je bilo dovoljeno, in končno davka prosto kuhano žganje dajati drugim, ki jih ni šteti ne med svoje ne med posle, ali pa ga celo vnovčiti, bodisi da se proda vsa množina naenkrat, bodisi da se prodaja na drobno.

Svet stoji v znamenju prometa! Danes pač ni skoraj nikogar, ki bi ne imel po kakem članu svoje družine zveze z Ameriko. Ali malo jih je, ki si znajo napraviti pravo sliko o velikosti modernega oceanskega parnika. Parnik z dvojno šravbo „George Washington“ Severno-nemškega Lloydja n. p. je 220 m dolg in 23'77 m širok ter 28 m visok. Na njem potuje lahko 3200 oseb. Le parniško moštvo obstoji iz 600 oseb. Celotno prebivalstvo malega mesta gre lahko na ta parnik. Kako velikanska razlika z malimi čolni, s katerimi je pred 400 leti Kolumbus Ameriko odkril! Kdor želi pojasnila glede potovanja v Ameriko in druge svetovne dele, se opozarja na inzerat firme F. Missler, Bremen, Bahnhofstr. 30.

Občinska hranilnica

(šparkasa)

V Ormožu.

Ustanovljena leta 1879. — Konto poštna hranilnice št. 32.036
jemlje

vsak dan hranilne vloge,
izposojuje domače hranilne pu-
šice ali štedilnice (Heimsparkassen),

dovoljuje posojila

na zemljišča, poslopja, menice in vrednost-
ne papirje in daje vsak dopoldan rado-
voljno in brezplačno pojasnila v vseh za-
devah, ki se tičejo hranilnice.

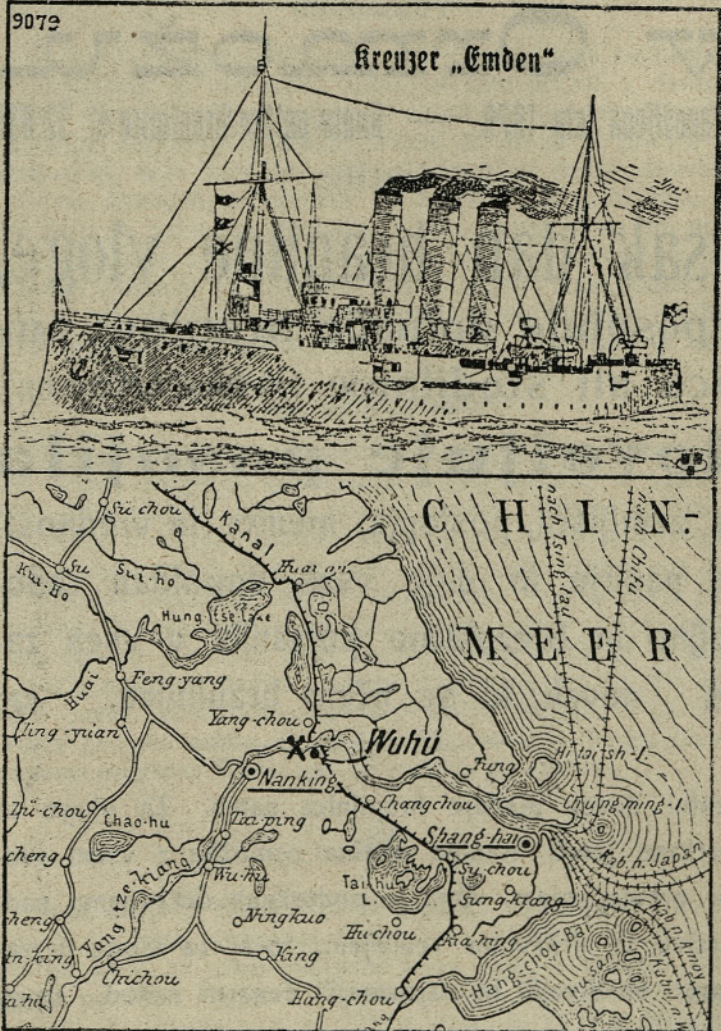
Rentni davek plačuje hranilnica sama. Za vloge te
šparkase jamči mestna občina ormožka z vsem svo-
jim premoženjem. Ona je podvržena državnemu nad-
zorstvu in državnim revizijam, torej za vloge najza-
nesljivejši in najvarnejši denarni zavod.

Ravnateljstvo.

Veter je delal.

Po spisu dra. Petra Rosegger.

Čudno, da mi niso dali začasa mojega pastirstva imena „tisti ki dela veter.“ Kajti jaz sem znal veter delati, resnični veter, kakor hiti čez gore in šumi v drevju.

Nemški parnik „Emden“ in zemljevid. (Glej članek „Naše slike.“)

Nekega poletnega dne bil sem z večimi sosednimi pastirji na planini, kjer smo pasli svojo živino. Sijalo je toplo sonce, tako da smo

soje jopiče proč vrgli. In nakrat postalo je zopet tako hladno, da smo hitro nazaj v jopiče zlezli. Veter potegnil je le semtertja.

„Pobje!“ zaklical sem hudomušno, „jaz znam veter delati!“
„Pojdi, ne farbaj nas!“ — „Za res in ne za šalo, jaz znam veter delati. Ali naj? Pogledjte enkrat!“ Vzdignil sem zmočeni prst navzgor: „Zdaj ni nobene sapice. Stavimo, v eni minuti pihal bode veter!“ — „Smejmo se mu!“

Vzel sem svojo pisano barvano kapico iz glave, jo držal kakor vrečo k ustam; z očesom sem pogledal proti nebu; ko se je velik oblak solncu bližal, zaklical sem v kapo: „Veter, veter pridi zdaj, lapi-papi-čapilorum!“ Trikrat sem to dejal in vrgel potem kapo v zrak. In zmračilo se je po svetu ter prišumel je hladni veter. Začudeni odpirali so usta in najbedastejši od pobičev hotel je pred mano poklekiniti.

Ko je mrzli pihljaj minul in je toplo solnice zopet kakor preje sijalo, zahtevali so, da naj copernijo še enkrat napravim. Hoteli so bržkone opazovati, kako to napravim. Pogledal sem ponižno proti nebu, kjer ni bilo v bližini solнца nobenega oblaka. „Zdaj ne več, pobje, vi bi se zamogli prehladiti.“ Ali silili so tako dolgo, dokler ni prihajal zopet oblaček proti nebu. „No, pa naj bode, ako hočete to že na vsak način!“ In v kapo sem zopet zaklical: „Veter, veter, pridi zdaj, lapi-papi-čapilorum.“ Kapo sem vrgel v zrak. Glej, zopet je zašumelo v drevju, pihal je veter. Kmalu je vedela vsa vas: Peterček zna veter delati.

Ta čast je trajala do prihodnjega viharja, ki je kmetu Riegel lepo bukovo drevo polomil. Oškodovani prišel je v spremstvu „oblasti“ v našo hišo, povpraševal po Peterčku in za hrbtom držal je — ne-sežgani pepel!

Hitel sem seveda pred njim, mojim očetom in občinskim predstojnikom svojo meteorologično znanost razodeti. „Ako pride oblak pred solnce, zapihlja vedno hladni veter . . . jaz tega nisem kriv!“ — „Tako si nas torej za norca imel!“ zavpil je kmet Riegel. „Pač ni drugače“, odločil je predstojnik, „kdor se pri solncu in vetru niti toliko ne izpozna, k temu se pozneje pač reče: lapi-papi-čapilorum!“

Smešnice.

Pomagaj si! Žena: Ljubi mož, to je smola! Ravno sem obleko najinega otroka oprala in zdaj, ko mu jo hočem obleči, mu je nakrat premajhna. — Mož: No, pomagaj si, operi še otroka!

Sreča. Zdravnik ti je vendar rekel, da naj nikaŕ toliko ne pij! — Ja, ali pozabil je povedati, kaj ne smem piti!

Poštenjak. Gospod (k novemu slugi): Vašega predhodnika sem moral odpustiti, kër mi je cigare kradel. Upam, da Vi tega ne bodeŕe storili. — Sluga: Le pomirite se! Imam še od prejšnjega mojega gospodarja dovolj cigar!

Dober odgovor. Gospa (k zdravniku): Gospod doktor, povedati Vam moram, da smatram Vaše honorarne zahteve mnogo previsoke. — Zdravnik: Ja gospa, saj ste mi vendar sama rekli, da hočete za vsako ceno ozdraviti.

Vbogljiŕost. Prijatelj (k zdravniku): Gospod Majer bil je hudo bolan? Ali Vas je tudi vsem vbogal? — Zdravnik: Gotovo, gotovo! Včeraj sem mu dovolil, da sme zopet pivo piti, in zvečer je bil že pijan kot kanon!

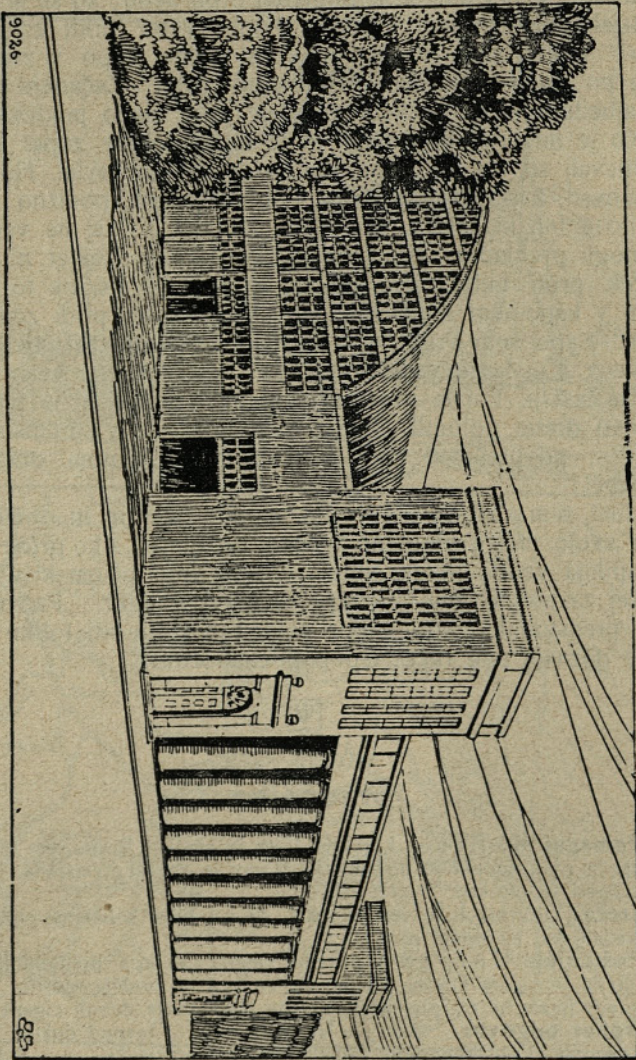

Izgube v balkanski vojni.

Francoski časopisi so izračunali, da znašajo izgube posameznih dežel v balkanski vojni približno sledeče svote:

Srbija štela je 2.900.000 prebivalcev. V boj postavila je armado 400.000 mož; od teh jih je postalo za boj nesposobnih (mrtvih in

Slavnostna dvorana katoliškega zbora v Metzju. (Glej članek "Naše slike.")

ranjenih) v prvi vojni 30.000 (to je $7\frac{1}{2}$ procent), v drugi vojni z Bulgarijo pa 41.000 (to je 10,2 procentov).

Črnagora štela je pred vojno 220.000 prebivalcev. Postavila je v boj armado 30.000 mož. Od teh jih je postalo za boj nesposobnih v

vojni proti Turčiji 10.000 mož (33·3 procentov), v vojni proti Bulgariji pa 1200 mož (4 procenete).

Bulgarija štela je pred vojno 4,445.000 prebivalcev. Moč njene armade znašala je 600.000 mož. Od teh je bilo ranjenih, ubitih ali vjetih v vojni proti Turčiji 73.000 mož (12·1 procentov), v vojni proti združenim sovražnikom pa 83.000 mož (13·8 procentov).

Grška štela je 2,435.000 prebivalcev, v boj postavila je pa armado 300.000 mož. V prvi vojni izgubila je 23.000 mož (7·6 procentov), v drugi proti Bulgariji pa 25.000 (8·3 procentov).

Turčija je imela za vojno vse skupaj 800.000 mož pripravljenih. V dolgi in krvavi vojni izgubila je na mrtvih, ranjenih ter vjetih 150.000 mož (to je 18·7 procentov),

Te številke pa seveda še ne kažejo cele slike krvavih posledic grozovitih balkanskih vojen. Treba je všteti še izgube rumunske armade vsled bolezni (čez 1100 mož), nadalje izgube posameznih velevlasti, ki so vsled te vojne ob balkanskih mejah posebne vojaške odredbe storile. Končno pa se tudi ne sme pozabiti na grozovite žrtve, ki se še danes vsled kolere pojavljajo. Kolera ne pozna prijatelja in ne sovražnika. . . . Ako bi pa se zamoglo sešteti velikanske gospodarske žrtve, ki jih vsled vojne niso trpele le udeležene balkanske države, marveč tudi sosedne velevlasti (zlasti naša avstro-ogrška monarhija), potem pridemo do milijard in potem še le zamoremo pojmiti vso nebovpijočo nesrečo balkánskikh dogodkov zadnjega in predzadnjega leta.

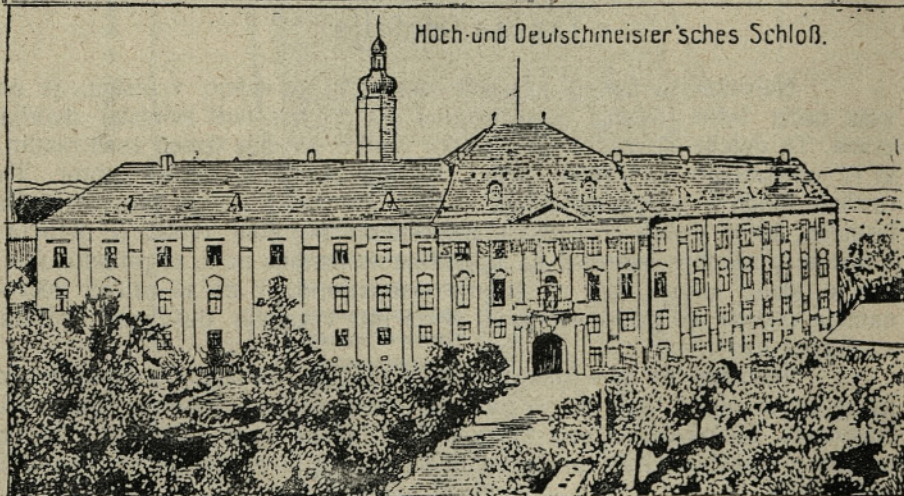
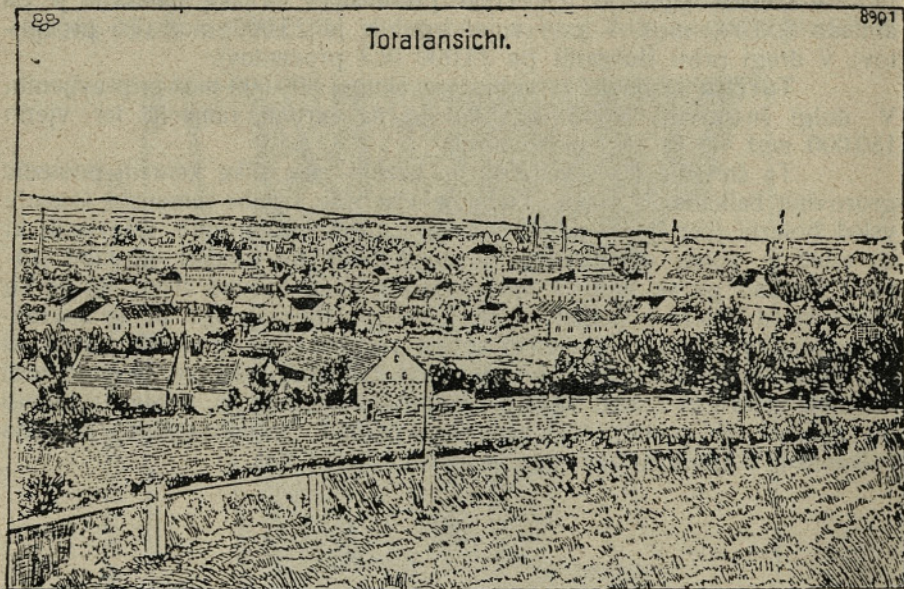
Laška detelja.

Najvažnejša izmed krmskih rastlin, ki se sejejo v jeseni, je na vsak način laška detelja, inkarnatnica ali pri nas tudi svinjska detelja zvana. Ta detelja se zadovolji z vsako zemljo, ter daje izmed vseh rastlin, ki se uporabljajo za zeleno krmo, najbolj tečno in največ krme. Ta rastlina spada v vrsto metuljnic in ima kot taka, poleg prej naštetih lastnosti, še to dobro lastnost, da sprejema potrebni dušec iz ozračja. Vsled te poslednje lastnosti se uporablja ta rastlina ne le za pridelovanje zelene klaje, ampak tudi za zeleno gnojenje, kajti, če se zelena inkarnatnica zakopa ali podorje, spravi se z njo v zemljo dušičnate redilne rastlinske snovi.

Navadno se seje laška detelja na njive, obsajene s plantami iz trt ali pa iz murv, seje se jo pa tudi med turšico, posebno pa med činkvantin. Malokdaj se seje laška detelja sama za-se, dasiravno bi se to dobro izplačalo, kajti pridelalo bi se prav gotovo mnogo več pa tudi boljše piče.

Kakšno zemljo zahteva ta detelja in kako jo je pripraviti? — Kar se tal tiče, ni ta detelja, kakor že zgoraj omenjeno, prav nič zbirčna. Ona uspeva dobro celo na suhih in srednjerodovitnih tleh; seveda ji ugaja najbolj srednje zvezna in takšna zemlja, ki vsebuje precejšno množino apna in takšna, na kateri voda ne zastaja.

Da se zemlja za njo pripravi, ni treba bogve koliko truda. Če je zemlja rahla, zadostuje, da se jo kar pri vrhu dobro zrahlja, ako je pa zemlja bolj zvezna, potem se mora seveda na vsak način precej globoko prerahljati s kakim modernim plugom.

700 letnica mesta Freudenthal (Avstr. Šlezija.) (Glej članek „Naše slike.“)

Ako se hoče zadobiti kolikor mogoče obilo krme, potem seveda ne preostaja drugo, kakor da se zemlja kolikor le mogoče dobro pripravi.

Ko je oranje dokončano, naj se njiva prav dobro z brano povleče, da se vse kepe dodobra razrušijo.

S čim naj se ti detelji pognoji? — Za laško deteljo je treba uporabiti na vsak način le umetna gnojila.

Poleg fosfornatih in kalijevnatih gnojil je za to deteljo mavec ali gips velikega pomena.

Priporoča se vzeti na vsak ha površine po 4 do 4½ kv superfosfata, 4 do 4½ kv kajnita in 6 kv mavca. Namesto kajnita se vzame lahko 120 do 160 kg 40% kalijeve soli.

Prvi tu navedeni umetni gnojili se morata raztrositi na vsak način pred preoravanjem, mavec pa se lahko raztrosi, ko se detelja seje.

Kdaj naj se ta detelja seje in kakšno ima biti seme? — Da se doseže ugoden uspeh, je treba poskrbeti za to, da se vseje seme o pravem času, a gledati je treba tudi na to, da se vzame primerno seme.

Mnogi kmetovalci imajo to navado, da sejejo to deteljo prav zgodaj, kar seveda ni pravilno. Ako se namreč poseje seme že sredi poletja, ter je zemlja količkaj vlažna, izkali detelja v kratkem; ako nastopi potem suša, setev uvene in morda celo usahne. Če bi detelja ne usahnila docela, ostala bi pa prerodka in takšno deteljišče da premalo dohodka.

Pripomniti je treba, da prenaša inkarnatica lažje mrzlotu nego sušo; zato se priporoča, naj se je nikakor prezgodaj ne seje: najboljši čas za sejanje te detelje so zadnji dnevi avgusta, prvi dnevi septembra meseca.

Da se doseže ugoden uspeh, odločuje tudi to, kakšno seme se je vzelo za sejanje.

Kakšno seme je toraj pravo, v plevah ali izluščeno?

Sploh misli večina kmetovalcev, da če posejejo seme v plevah, bo to seme lažje prenašalo sušo; sicer je to morda opravičeno, ali ko bi to tudi resnično bilo, vendar pa ima to druge slabe strani in sicer:

a) Če se uporabi seme v plevah, ni možno vedeti, koliko semena naj se vzame, da ne bo setev ne prerodka, pa tudi ne pregosta, zato se pripeti lahko, da se zadobi, če se poseje 50 kg semena, mnogo slabiji rezultat, kakor če bi se vzelo namesto tega 30 kg semena drugega izvora. Dobrota semena zavisi namreč od načina dobave, pa tudi od popolnosti zoritve, t. j. za dobroto semena ni vseeno, v kakšnem stanu je bila detelja, ko se je seme smukalo ali, ko se je detelja za seme požela;

b) pri sejanju semena v plevah ni možno sejati enakomerno, kajti, ker je tako seme lahko, pade po nekaterih mestih preveč na gosto, po drugih pa preveč na redko;

c) pri semenu v plevah, neizluščenem, se ne da ugotoviti, koliko semena je dobrega in koliko gluhega;

d) takemu, v pleve povitemu semenu, se dado prav lahko pri-mešati razna druga ničvredna travna semena.

In ravno to poslednje je, kar povzroči lahko velike neprijetnosti onemu kmetovalcu, ki kupuje seme laške detelje od prekupcev, kajti v takem slučaju je kmetovalec primoran tako deteljišče preorati in znova obsejati.

Dobe se tudi takšni prekupci, ki zahtevajo ne le visoke cene za

deteljno neophano ali neizluščeno seme, ampak celo taki, ki del semena izluščijo in prodajajo potem neizluščeno seme, z gluhimi plevami pomešano, za dobro.

Iz tu navedenih vzrokov ne kaže toraj drugo kakor to, da naj se kupuje raje očiščeno ali ophano seme laške detelje, kajti le če se nabavi takšno seme, potem je skoraj izključeno, da bi se ga zamoglo oslepariti s puhlimi plevami ali pa z deteljnim semenom, kateremu je pomešano drugo ničvredno seme.

Mlado, zdravo seme laške detelje se spozna na enakomerni rumeni barvi. Ako je seme temnorudeče, je gotovo staro. Kaljivost dobrega semena laške detelje znaša nad 85, čistost pa lahko nad 95 odstotkov. Oluščenega semena zadostuje za vsak ha 25 kg ali za njivo 8 do 9 kg.

Ako se hoče uporabiti neoluščeno seme, potem je treba vzeti za vsak ha 60 kg ali za njivo 20 kg.

Dobro je, če se ne obseje vseh njiv hkratu z laško deteljo, marveč da se obsejejo razne njive v primernih presledkih, z razliko malih dni, kajti v takem slučaju se ima potem skozi več časa neprezelo laško deteljo za zeleno krmljenje.

Seme laške detelje se seje kar načez z roko, ali bolje je, če se uporabi za to sejalni stroj, ker se precej semena prihrani.

Posejana detelja naj se pobrana, da se seme na lahkem z zemljo zakrije.

Laška detelja ne zahteva pozneje nikakega posebnega oskrbovanja.

Kdaj naj se prične ta detelja kositi za zeleno klajo in koliko pridelka da? — S košnjo naj se prične s početkom spomladi in sicer takoj, ko se začne detelja razcvetati. Da bi se s košnjo odlašalo, ne kaže, kajti pozneje postane detelja pretrda in za takšno živina večkrat prav nič ne mara.

Na hektaru se pridela približno 150 do 250 kv zelene laške detelje.

V kakšno svrho se uporabi laška detelja? Že na početku tega članka je bilo rečeno, da daje laška detelja prav tečno zeleno krmo, katera prija sploh vsi govedi, posebno pa mlečnim kravam.

Ta detelja, kakor sploh vsaka druga zelena klaja, osveži živino; ona vpliva ugodno na prebavljanje in prenovi v par tednih takorekoč ves živalski organizem.

Pripomniti je treba, da se živina, ki se z njo krmi, ne sme uporabljati za težavna dela, kajti pri takšni krmi ni živina v stanu opravljati mnogo napornega dela. Po zeleni krmi se namreč vsaka žival nekako poleni, po takšni krmi se obilo poti, posebno če opravlja težka dela, kar ji gotovo ni v prid.

Konečno se priporoča, naj se uporablja inkarnatnica sploh le kot zelena klaja, kajti posušena ni mnogo vredna.

Po »L'amico del contadino.«

Ljudsko premoženje v Avstriji in Ogrski.

Na zadnjem zborovanju mednarodnega statističnega inštituta na Dunaju podal je profesor dr. Friederich F e l l n e r iz Budimpešte skrbno in na podlagi dolgoletnih računov izdelano poročilo, ki izkazuje ljudsko premoženje v Avstriji in Ogrski. Temu zanimivemu poročilu posnemamo sledeče važnejše podatke:

Ljudsko premoženje Avstrije in Ogrske obstoji iz sledečih točk:

	Avstrija		Ogrska		Avstro-Ogrska	
	milijarde kron	procenti	milijarde kron	procenti	monarhija milijarde kron	procenti
1. Zemljišča	28.955	31.59	19.818	39.70	48.774	35.68
2. Rudarstvo	5.629	6.14	2.223	4.45	7.853	5.75
3. Poslopja	14.981	16.35	8.574	17.18	23.556	17.23
4. Prometna sredstva	10.505	11.46	5.797	11.62	16.303	11.93
5. Mobilije	26.413	28.82	13.309	26.22	39.723	29.06
6. Zahteve napram inozemstvu	5.169	5.64	0.192	0.39	0.481	0.35
Skupno ljudsko premoženje	91.655	100.—	49.915	100.—	136.691	100.—
Dolgovi napram inozemstvu	6.925		8.395		10.440	
Čisto ljudsko premoženje	84.730		41.520		126.250	

Kmetijski značaj Ogrske se v tem izraža, da obstoji ogrsko ljudsko premoženje skoraj v dveh petinah iz zemljiške posesti. V Avstriji pa znaša pomen premikljivega premoženja skoraj ednako pomenu zemljišča.

Razdelitev premoženja po dušah in domačijah kaže sledečo sliko:

	v Avstriji		v Ogrski	
	eno domačijo kron	eno dušo	pade na eno domačijo kron	eno dušo
Aktivno premoženje	19.259.07	4.102.33	15.227.76	2.944.86
Dolg	5.337.09	1.136.83	4.948.34	956.95
Čisto premoženje	13.921.98	2.965.50	10.279.32	1.907.91

Razmeroma znaša premoženje Avstrije 67.1 procentov, premoženje Ogrske pa 32.89 procentov.

Gospodarsko odvisnost drugače tako širokoustne Ogrske napram Avstriji kažejo sledeča dejstva: Avstrija jemlje v inozemstvu posojilni kapital v ta namen, da ga naloži plodonosno na Ogrskem, da torej potom svojega v inozemstvu vživajočega kredita ogrsko potrebo na kapitalu lažje pospešuje. To je že iz tega razvidno, da Ogrska vkljub svojemu velikemu zadolženju nima skoraj nobenih zahtevkov v inozemstvu (le 0.39 procentov); Avstrija pa ima v inozemstvu velike dolgove, obenem pa tudi velike zahtevke (5.64 procentov). Ogrska je večinoma Avstriji dolžna in največji del avstrijskih zahtevkov (9 desetink) obstoji napram Ogrski.

Omeniti je tudi še treba, da znaša avstrijski državni dolg 12.227

milijonov kron; od tega pa se je nahajalo v inozemstvu 4.168 milijonov kron, to je 34'09 procentov.

To so najzanimivejše številke o avstro-ogrskem ljudskem premoženju.

Kako je prišel kozji pastir Nacek k svoji mestni obleki.

Po spisu **Mimi Vischer.**

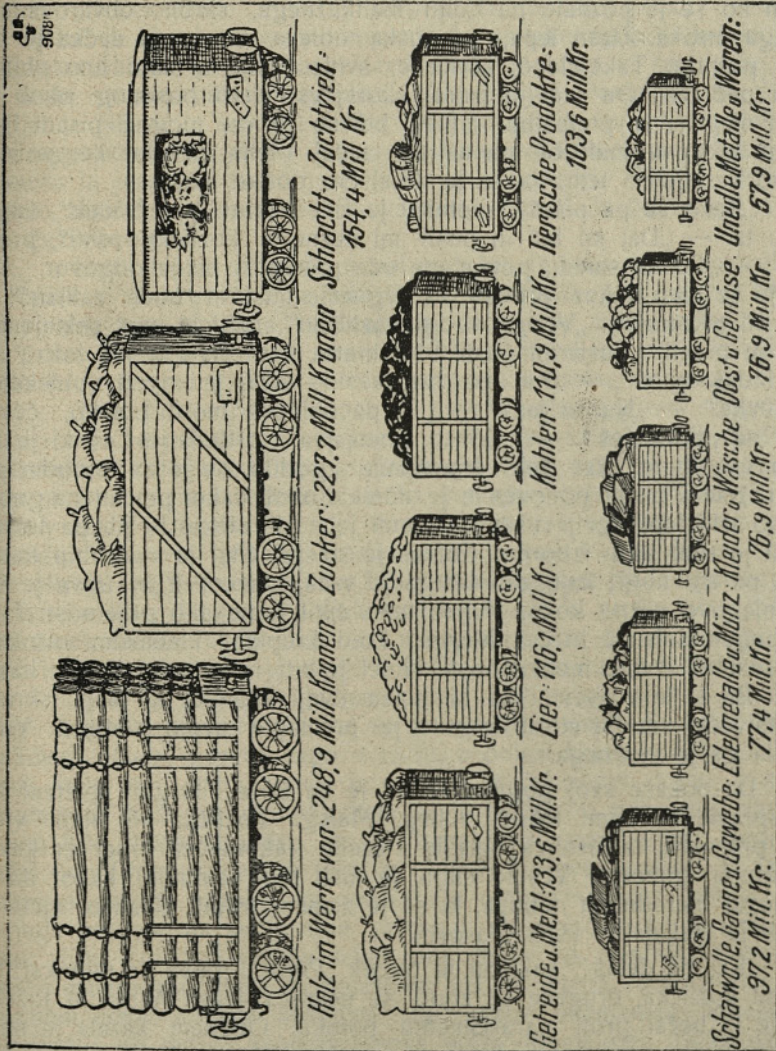
Nedelja! Mali potok je vsled hudih neviht močno narastel. Drugače je bil le podoben mlaki, v kateri so hodili otroci in gòsi. Danes pa je šumel divje čez leseno obrano. Bele pene so se razpršile ob temnih tramih. Tam pa, kjer so prihajale deske skupaj, padalo je stisnjeno valovje gromeče v globočino, vrglo vse kar je dobilo, na trdi les teh sten ter napravilo vmes globoki vrtinec, ki je vse predmete zavrtil in na dno vode potegnil.

Nacek podil je svojo kozo, mekejočo hromo starko s polnim vimenom čez mostiček, ki je nekaj nad obrano vodil čez potok. Malega, šest tednov starega kozlička pa je nesel na svojih rokah čez potok. Cvetlični travnik, na katerem naj bi pasel svoje živali, ležal je na onem bregu. Travnik bil je last občine, ki se ga je določilo vsled male njegove vrednosti kot pašo za vboge ljudi. Ozki trak travnika stal je pod vodo. Z glasnimi požirki je sprejemala zemlja vodo, kakor da bi se hotelo žejno grlo napiti.

Vesel skakal je mali kozliček okoli stare koze. Pač ni slutil, da bode moral že prihodnji teden ob priliki žegnanja svoje mlado življenje pustiti. Cerkvenega svetnika te slavnosti je množica manj spoštovala nego delikatne kozličke, katerih fino, belo meso je bilo v tem času največje vrednosti. Tudi Nacekov oče, revni vinogradnik, katerega največje bogastvo je obstojalo iz pol tucata lačnih otrok, bil je že svoj račun napravil. Krčmar „pri zvezdi“ je hotel mastnega kozlička. Naj ga dobi! Posesnik se je z njim že sporazumel. Od tega denarja hotel je mož svoji bolesni ženi nekaj posebno dobrega kupiti in materi svojih otrok krepko zdravilo napraviti, katerega ji je zdravnik že davno zapisal. Zato je oče že zjutraj Naceka zlasal in mu naročil, da naj ja na kozlička dobro pazi, drugače bode praznovala palica žegnanje. In Nacek je vedel, da oče v tem oziru ne pozna šale. Torej treba paziti!

Da pokaže živalim gospoda, odrezal si je deček od vrbe vejice, katere je spletel v krepki bič. Tudi si je izrezal iz vrbinega lesa piščalko. Medtem sta hrustala koza in kozliček sladko deteljo ter sočnate rožice. Kozliček je bil prav prevzetan. Bil je ravno mlad, mlad. Obračal je glavico na vse strani; vsak hip je poskočil. Nacek bil je tega navajen. Ni ga več zanimalo. Da so bile njegove živali le drugače pridne in da so ostale v njegovi bližini, potem je že vse dobro. Tembolj zabavali sta se dve drugi človeški očesi na veselem skakanju živali, in sta občudovali umetno spleteni bič, ki ga je imel kozji pastir v roki. Edi prihajal je iz nasproti ležeče vile in stopal počasi na travnik. Njegova mati bila

je z njim za par tednov na deželo odpotovala, da bi Edi barvo dobil. S študiranjem devetletnega dečka doslej niso preveč mučili. Stariši niso pustili slabotnega, bolehnega dečka v šolo hoditi, temveč so si raje držali domačega učitelja, ki ga je za gimnazijo pripravljaj. To so si lahko dovolili, kajti bili so bogati. Poleg tega je bil Edi njih edini otrok.

Kaj se izvažajo iz Avstro-Ogrske? (Glej članek „Naše slike.“)

Tu na deželi, pri svojih starih tetah in obenem v oskrbi mame, ki je takoj prvi dan pri svojem ljubčeku rdeče lice našla, čutil se je deček kakor novo rojen. Tu mu je dopoldne že lonček mleka teknil mnogo bolj nego tam v mestu najboljša zemlja s šunko, ki jo je moral jesti za drugi zajutrak. Celi dan smel je v svežem zraku ostati,

celi dan okoli skakati. Pri tem načinu življenja počutil se je deček tako dobro, da so se vse njegove želje v edini združile, vedno na deželi ostati in nikdar se vrniti nazaj v mesto.

S kosom črnega kruha v roki, v katerega je krepko vgriznil, približeval se je Edi Naceku, ki je zrl radovedno na finega dečka. Oba sta bila ednako stara in sta imela skoraj isto velikost; samo na malem kozjem pastirju dihala je vse krepko zdravje in je dišal po kozjem hlevu, medtem ko se je poznalo na Ediju mehkužnega, skrbno obvarovanega mestnega otroka. Zlasti lepa, gosposka obleka mestnega dečka je dopadala pastirju. Take lepo sčiščene, svitle čevlje in tako fino obleko imel bi pač rad! On sam je moral skoraj vso leto bosonog okoli letati. Na njegovi že premajhni obleki bili so že vse mogoči pisani fleki prišiti in njegova mati bi mu najraje zadaj pleha pribila, ker je imel posebno veselje na tem, da se je drsal čez oboke mosta.

„Kako se pa pišeš?“ vprašal je Edi nakrat. — „Nacek“, odgovoril je ta. — „Daj mi bič in pusti mi nežnega kozlička pasti“, prosil je Edi. — „To ne smem, potem me oče pretepe“, bil je odgovor. „Kozliček je že tako kakor prodan, za žeganje; takrat bode zaklan.“ — Edi je bil prestrašen. „Vbogi, vbogi kozliček!“ tožil je in s sklenjenimi rokami je prosil: „Pusti mi pasti, vsaj kratek čas! Dam ti kaj zato!“ — „Kaj mi daš zato?“ — „Kaj pa hočeš?“ — „Daj mi tvojo obleko in tvoje čevlje.“ — „Na, in jaz?“ — „Ti pa oblečeš mojo obleko, čevlji pa itak ne potrebuješ.“ — „Dobro, menjava“, pritrnil je Edi, ki je bil navajen vse storiti, kar želi. Izmenjanje zgodilo se je za vrbinim grmovjem. Nacek bil je ponosen in je korakal okoli kakor petelin na gnoju. „Ej kako taki lepi čevlji tiščijo!“ menil je. Ali slekel bi jih pa le ne; dopadel je sam sebi izborno. Edi se je smejal. Stal je vsak hip kakor štoklja na eni nogi; kajti zabolal ga je vsak kamenček in trava je segačila njegovo nežno kožo. Vkljub temu čutil je nekako prijetnost. Tudi je bil pogumni fantič in častihlepen. Pred krepkim kmetskim otrokom se je sramoval svoje mehkužnosti. Hotel je biti ravno tako zdrav, kakor Nacek. Bil si je v svesti, da bi s tem svoji mamici, ki jo je iskreno ljubil, največje veselje storil. In zato je premagal svojo slabost. Volja napravila ga je močnega.

Da pokaže svoj pogum, skočil je na koze, dvignil spleteni bič in jih spravil, za njimi tekoč, v beg. Malega kozlička je hotel vjeti. Bila je prenežna, ta živalica, bela in s črnim trakom čez hrbet ter kakor smola črnim gobcem. Veselo migal je mali rep semintja, kakor da bi zasmehoval nerodnega fantiča, ki se je zaman trudil živalico vjeti. In kozliček je meketal v vseh glasovih.

„Kaj pa delaš!“ zaklical je Nacek. „Pojdi, igrava se raje kaj! Ne splaši mi kozlička, drugače se zgodi še nesreča. Ježeš Marija in Jožef!“ zavpil je in bežal proti naraščenemu potoku. Obenem kazala je neka stara ženska iz nasprotnega brega z izrazi groze na divje valove. Kozliček bil je v vodo prišel, je izgubil tla pod nogami in valovje je gnalo živalico proti obrani. Vbogi kozliček je padel čez obrano in prišel v vrtnec; voda je žival takoj prijela, ob dile vrgla in kakor blisk okoli sebe vrtela.

Kakor je bil, skočil je Nacek za živaljo. Ali močno valovje prišlo je tudi dečka. Vkljub obupnemu naporu je dečka isto pot kot

kozlička. Čevlji in obleka mestnega dečka mu je še najobčutljivejše škodovala. Edi bil je kar trd od strahu. „Pomagajte! Pomagajte!“ vpil je Nacek iz vseh moči; držal se je krčevito za črno desko, ki je gledala sredi iz vode. Valovi metali so njegovo truplo semtertja. Onkraj brega kričala je ženska. A nikdo se ni pokazal razven kričečih otrok in lajajočih psov, kajti vsi ljudje so bili zaradi nedelje v cerkvi. Samo kmet Loibe prišel je v nedeljski obleki, čeprav je bil mašo v gostilni praznoval. „Deček bode utonil!“ zavpila mu je stara ženka. „Pomagajte mi!“ jokal je Nacek v smrtni bojazni. „Le počakaj malo, slekel si bodem nedeljsko obleko, potem pa pridem“, rekel je kmet in šel naprej, kakor da ne bi se bilo ničesar zgodilo. „Pomagajte! Pomagaj mi ti, Edi!“ grgljal je Nacek in izpustil desko. Zdaj je prišlo življenje v slabotnega mestnega otroka. Surovost kmeta Loibeta porodila je v nežnem dečku sramoto in jezo čez nizkotnost ljudi. „Pomagam ti, Nacek!“ Iz klica je donelo zaničevanje smrti, požrtvovalnost in moč. In že so ga vrgli valovi čez obrano.

Smrti blizu, od vode napol zadušeni in brez prave zavesti, objel je Nacek v vrtincu svojega rešitelja in ga stisnil pod vodo, katera je takoj novo žrtev sprejela, močnejšega dečka pa nazaj vrgla. Na ta način prišel je kozji pastir v mestni obleki v mirnejšo vodo in ga je zaneslo proti bregu, kjer je obležal nezavesten poleg mrtvega kozlička.

Tudi Edi je prišel zopet na površje, ali njegovo vbogo, malo, hlabro srce je nehalo biti. In kakor da bi divji valovi čutili spoštovanje pred velikostjo tega s smrtno poplačanega čina, nesli so malega, skoraj nagega mrliča mimo rešenega dečka v majhni pristanček, ki ga je bila voda v zeleni travniški zemlji napravila, ter so ga tam mirno položili. Cvetoče bezgovo grmičje trosilo je svoj vonj čezenj, čebele so brenčale okrog njega in metulji so frčali okoli njegove blede glavice; rdeče in rumene travniške rože poljubovale so njegova mrzla usta. En vroči, zlati žarek solnca, ki je padel na njegova mokra otroška prsa, vzel je dušo malega junaka in jo vodil k večni luči, katera ga je bila izposlala.

Zdaj so prihajali ljudje skupaj, kajti maša je bila končana, in drug drugemu so pravili, kaj se je zgodilo. Kmet Loibe prišel je v vsakdanji obleki, gorečo pipo v ustih, z dolgo štango na rami. A ko je videl, kako stoji stvar, zmajal je ramena in šel zopet domu k svojemu okajenemu mesu in zelju. Medtem se je Nacek iz nezavesti zbudil. Ni se mu bilo dosti zgodilo. Skočil je pokonci, opazil gnečo ljudi in zakričal po Ediju. Ravno je tekel v objem Edijeve matere, ki je napol blazna od strahu pritekla in, opazivši le obleko svojega otroka, hotela kozjega pastirja na svoje srce pritisniti. Ali Nacek se je izvil iz objema. „Edi! Edi!“ je vpil in tekel proč. In že so prinesli vbogo, mrtvo telesce malega mučenika. Z boleznim klicom vrgel se je Nacek čezenj. Trenutek dolgo stala je nesrečna mati kakor okamenela. Potem pa se je zgrudila ob mrliču svojega otroka poleg kmetskega dečka na tla.

3 m è s.

„Österreich-Klösterreich.“ Leta 1843 imeli smo v Avstriji 416 moških kloštrov, v katerih je lenarilo 6.350 menihov; nadalje 83

ženskih kloštrov z 2.054 nunami. Od tega časa sem pa so se te številke še povečale. Glasom zadnje statistike iz leta 1911 naraslo je število moških kloštrov na 640, v katerih se nahaja že 11.116 menihov. Ženskih kloštrov pa imamo zdaj 116, v katerih živi 27.339 nun. In velika večina teh menihov in nun ne stori niti toliko koristnega, kolikor je za nohtom črnega. Ali bi ne bilo pošteno, da bi se te lenuhe na kmete nagnalo, kjer bi potem prav lahko pomanjkanje poslov odpravili. Saj so bili tudi apostoli kmetje in ribiči, — zakaj bi se torej ti pobožni postopači ne oprijeli koristnega dela? . . . Tudi premoženje katoliške cerkve raste tako, da je človeka skoraj strah. Leta 1900 se je cenilo cerkveno premoženje po odpisu pasiv na 798 milijonov, 751 tisoč 608 kron. Dohodki cerkve znašali so leta 1910 okroglo 62½ milijonov kron (62,423.222 K), izdatki pa samo 36 milijonov 677 tisoč 606 kron. Torej je ostalo le v tem letu cerkvi okoli 25¾ milijona kron čistega dohodka. Ti preostanki pa postajajo z vsakim letom večji. Zato lahko trdimo, da znaša danes premoženje cerkve (tako zvana „mrtva roka“) najmanje 1200 milijonov kron.

Življenje v Novem Yorku. O naglici, s katero se v Novem Yorku kakor tudi v drugih velikih mestih živi in dela, o velikanskem prometu takih mest, dajejo sledeče številke nekaj pojasnila. V Novem Yorku n. p. se vsako 6. minuto en otrok rodi, vsako 7. minuto pa umre en človek. Vsake pol ure (30 minut) se vrši ena poroka. Vsak drugi dan zapre se najmanje enega morilca in vsako drugo uro se zgodi ena nezgoda. Podzemeljsko železnico rabi vsak dan pol milijona oseb. Dohodki cestnih železnic pa znašajo vsak dan okoli 300.000 kron. Vsakih 50 minut pa zapusti tudi vsaj en napolnjeni parnik novo-yorški pristan. Mestni vodovod preskrbi za vsako osebo 400 litrov vode na dan. V enem samem tednu razpošilja pošta v Novem Yorku najmanje 20½ milijona pisem. Zadnjič enkrat se je v enem tednu iz tega ameriškega mesta odposlalo le v Italijo 9,788.256 dolarjev, to je 48¼ milijona kron. Ta denar so tvorili prihranki italijanskih delavcev, katere se je v domovino poslalo. Pa tudi Nemci, Rusi, Švedi in drugi narodi zamorejo ednake svote domov pošiljati. Iz teh svot pa se zopet vidi, koliko dela se mora v tem velikanskem mestu izvršiti, da se vstvari take velikanske zaslužke.

Dunaj v številkah. Ob koncu leta 1912 štela je avstrijska prestolica Dunaj v 21 okrajih 41.625 hiš in v teh hišah 492.053 stanovanj. V stanovanjih je m. dr. 678.826 sob, 324.828 kabinetov, 132.910 predsob in 471.097 kuhinj. Plina se je omenjeno leto porabilo več kot 13 milijonov kubičnih metrov. Dolgost plinskih glavnih cevi je znašala 1,380.000 metrov, to je 1.380 kilometrov, število javnih velikih svetilk 1362, število malih pouličnih svetilk pa 10.292. Dunaj ima 2891 ulic v skupni dolgosti 1.089 kilometrov, nadalje 258 javnih parkov v razmerju več kot 10 milijonov kvadratnih metrov. V dunajskih teatrah vprizori se na leto okoli 5.000 predstav. Na Dunaju imajo 1.713 tobačnih trafik. V teh se je v preteklem letu prodalo : 6650 pravih havana-smodk, 237,323.807 drugih cigar, med njimi 51 milijonov viržink, 1052 milijonov cigaret, 32.393 kil tobaka za šnoanje in več kot en milijon kil tobaka za fajfo. Ves ta tobak koštal je 50 milijonov kron. Na dunajskih poštnih uradih izdalo se je v preteklem letu 1.838 milijonov pisem, 1.098 milijonov dopisnic, 293 milijonov časopisov in 180.000 denarnih pošiljatev.

Človeško usnje. Iz zgodovine se vé, da so češki „Husiti“ po smrti svojega voditelja Žiška vzeli njegovo kožo in jo prestrojili v usnje. S tem usnjem so napeli boben, kateremu so pripisali potem čarobne moči. Ali tudi v drugih krajih se je delalo predmete iz človeške kože. Kraljevi anatomični inštitut v Berlinu ima v usnje prenařeno kožo nekega zločinca; to človeško usnje je precej debelo, belo in mehko. Opetovano se je tudi človeško usnje za vezanje knjig porabilo. Neki milijonar v Cincinnati ima dve knjigi, od katerih je prva vezana v kožo neke Kitajke, druga pa v kožo neke zamorke. Nacijonalna knjižnica v Parizu poseduje neko v žensko kožo vezano sv. Pismo iz 13. stoletja. Znameniti francoski zvezdoslovec Flamarion občudoval je pri slavnostih opetovano lepe rame neke grofice B. Ko je bila grofica na smrtni postelji, odredila je, da naj se kožo njenih ram po smrti Flamarionu izroči, kateri naj si z njo pusti vezati eno svojih knjig z besedo: „Souvenir d'une morte“ („spomin ene smrti“). To se je res zgodilo in še danes imajo tisto knjigo.

Plod, ki služi kot svetilka. Na subtropičnih otokih Tihega morja in v nekaterih krajih južne Amerike rabijo domačini za razsvetljavo neki plod, i. s. je to plod tamošnjega orehovega drevesa, ki ga imenujejo „Sapakuja.“ Ta plod je za domačine pravi blagor, ker služi obenem kot hrana ter kot razsvetljava. Sapakuja gori namreč brez dima in smradu, daje mirno in prav dobro luč in se prav lahko zažgé. Poleg tega ima ta plod že po naturi luknjo, tako da se ga lahko kokor svetilko postavi.

Pogreb zamorskega poglavarja. Pred kratkim umrl je poglavar zamorcev v Usmao (severna pokrajina ob reki Kongo.) Njegov pogreb popisujejo tako-le: Dostojanstveniki zamorske države pripravili so mrliča za vožnjo na oni svet. Umili so ga trikrat čez dan z vrelo vodo. Tudi so ga trikrat čez dan namazali s putrom od pete do glave. Najmodrejši od vseh pa je moral mrličovo glavo polagoma od trupla odrezati. Umivali so truplo toliko časa z vrelo vodo, mazali ga toliko časa s putrom, dokler ni pričel gniti. Potem se je dala seveda glava prav lahko od mehkega mesa odrezati. Glavo se namreč shrani, za ostalo truplo pa so napravili grob. Potem so zadušili pet človeških sužnjev in so položili njih trupla v grob. Šele nato so truplo kralja položili na mrliča sužnjev. Kajti kralj mora mehko ležati. Pa še pet sužnjev se je zadušilo; z njih mrliča se je kralja zopet pokrilo. Kajti kralja vendar ne sme v grobu zebsti. Po vsej tej ceremoniji pa so si zbrali iz sinov mrivega novega vladarja.

Menjanje zraka. V splošnem je zrak temboljši, čimbolj se giblje; čim mirnejši je, temslabši je tudi. Človek napravi potrebno mu gibanje zraka že s tem, da diha. Nadalje s tem, da se sam giblje, da prihaja od enega kraja v drugi kraj z drugim zrakom. Na pomoč pride tudi še lastno gibanje zraka, katerega imenujemo veter. Dr. Pudor govori o potrebi gibanja zraka in pravi, da je zrak podoben jedi. Kakor človek ne more stalno eno in isto jed vživati, temveč potrebuje izmenjave, tako je tudi z zrakom. V tem tiči ravno tajnost čudežnega vpliva „spremenitve zraka“, ako potujemo, da dobi truplo potom popolnoma nov zrak in da s tem pospeši življenjske funkcije trupla. Angleži so v higijeničnem oziru najbolj napredovali in oni potujejo tudi največ. Naradni narodi potujejo vsi in čutijo pač instinktivno zdravilni vpliv potovanja.

vanja. Zdravniki pošiljajo bolnike v kopelj in mislijo po navadi, da je kopelj pomagala, medtem ko je spremenjeni zrak zdravil.

Francoski požeruhi. Lani posetil je francoski predsednik Poincarè na svojem potovanju po južnih provincah tudi mesto Toulouse. Tam so meščani napravili krasno slavnost. Priredil se je javni banquet, katerega se je udeležilo 3.000 oseb. Na tem banquetu se je seveda velike množine jedi in pijače porabilo. Tako n. pr. 7 centov rib, 500 kil govede, 8000 tičev, 200 litrov ledene krème, 4 centov sadja in 9.000 pogač. Da se vse to primerno polije, porabilo se je 6000 steklenic rdečega vina in 700 steklenic šampanjca. Pokvarjenega želodca baje nikdo nima v tem mestu . . .

O sadnem drevju. Pri sajenju sadnega drevja treba je zlasti sledeče točke vpoštevati: 1. Sadno drevje naj se primerno vrsti sadja, zemlji in kakor se hoče ploščo pod drevjem izrabiti, v popolnoma ravnih črtah v določenih odmorih prosto nasadi. Le proti glavni smeri vetra je lahko varstvo potrebno. Proste lege so mnogo boljše od tesno zaprtih. — 2. Izbira sadnih vrst naj se ravna predvsem z ozirom na zemeljske razmere. — 3. Drevesna oblika je od nameravane izrabe zemlje odvisna, ker ni ednako, ako se na enem prostoru redi le sadje ali pa sadje s spodnjo kulturo. Za sadjerejo ob cestah in potih se priporoča visoka debela, za kmetijsko sadjerejo tričetrtinska debela, za vrtove pol-debela, grmično sadno drevje ali zadnje dve vrsti skupaj. — 4. Sadi naj se le mlado, zdravo, krepko drevje v kolikor mogoče malo vrstah (od vsake vrste večje število). — 5. Za sadno drevje določeno zemljo naj se 60 cm globoko rigola, pri čemur pa se je treba ozirati na zemeljske razmere. Nikdar se ne sme mrtve, na hrani revne zemlje na zgoraj prinesiti in dobro, kulturno zemljo v globočino zagrebsti. Za globokost sadnih jam je tudi dobrotta zemlje merodajna. V dobri zemlji zadostujejo jame, ki merijo $1\frac{1}{2}$ metra skozi sredino in so 60 do 70 cm globoke. V slabši zemlje 2 do $2\frac{1}{2}$ metra skozi sredino velike jame, ki pa smejo le tako globoke biti, kolikor globoko sega dobra kulturna zemlja; nikdar pa ne smejo priti jame do peska in šodra ali tenieljne vode. Ako ni dobre redilne zemlje vsaj 50 cm, mora se toliko zemlje dovoziti, da stoji drevje potem na gričkih. Ti grički morajo biti pa skozi sredino istotako veliki kakor sadna jama. Sadne jame naj se, ako le mogoče, par mesecev odprte vremenu izpostavi; nekaj časa pred sadenjem pa se jih mora zopet napolniti, da se zemlja vsede. Pred saditvo v svežo zavržene jame se ne more dovolj svariiti. — 6. Največjega pomena je za sajenje v sadne jame pravo mešanje zemlje. Pri napolnjenju jame se ne smejo posamezne vrste zemlje, druga za drugo porabiti; treba jih je skrbno pomešati. (tudi z umetnim gnojem ali še bolje s kompostom). — 7. Kar se tiče časa saditve, veljaj sledeče: za srednjo in lahko, bolj suho zemljo je najboljši sadni čas jesen (oktober, november), za težko, bolj mokro zemljo pa spomlad (marec, april). — 8. Dovoz mnogo gnoja je opustiti. Zlasti naj se ne rabi surovega, ne razdjanega gnoja, ker se s tem prav lahko, zlasti pri črešnjah in jaboljkah, škoduje. — 9. Pred sajenjem vtakniti je krepko drevesne kole, ki morajo biti ravni in brez skorje. Segati morajo do začetka krone, nikdar pa v krono samo. — 10. Drevesa je pri sajenju na severno stran kolov postaviti, da jim dajo koli senco; kajti začetkoma je drevesna skorja jako

občutljiva. Pri drevesih, ki se jih je v spomladi sadilo, se celo priporoča, da se jih s stanjšanim apnenim mlekom pomaže. — 11. Pri sajenju se mora drevo s koreninskim vratom okroglo 10 do 15 cm čez visokost okoli ležeče zemlje saditi, da ne pride pozneje pregloboko. Korenine, razven čisto fine, se neposredno pred sajenjem sveže nareže, ranjene se do zdravega dela skrajša; napraviti je male, okrogle, na spodaj obrnjene rezne rane. Zemlja naj se pri sajenju ne stolče ali ne pohodi, kër tako ne pride zrak do korenin. Pač pa se naj drevje močno z vodo polije. Vsako sadno drevje se mora pri saditvi nazaj porezati. Veje v kroni so za polovico svoje dolgosti porezati, tako da se ostale stranske oči vse k poganjanju prisili. Le slabotne poganke se ne poreže.

Kri in zdravje. Kri je pravi življenski studenec, ki vzdržuje truplo, ki gradi in sestavlja vsak posamezni del trupla, po katerem ima vsa menjanje snovi svoj obstoj. Iz tega je razvidno, kako važno je za zdravje trupla, posedati dovolj dobre krvi. Pri ljudeh z bledo barvo obraza, blede barvo vidnih sluznic, slabotnem stanju moči, dandanes ne zadostuje, izpoznati le pomanjkanje krvi (anemijo); pač pa mora natančna preiskava krvi pokazati, na kateri način je navadna mešanica krvi v posameznem slučaju spremenjena. Izvežbanec z mikroskopom itd. lahko izpozna, ali je število rdečih delcev v krvi (katerih je po navadi pet milijonov v kubičnem centimetru) bistveno zmanjšano, ali je rdeča barva snov, t. zv. vsebina hemoglobina v krvi znižana ali spremenjena; nadalje ali je število belih krvnih celic bistveno spremenjeno (zdrava kri jih obsega okoli 10.000 v kubičnem centimetru) in ako je vsled tega razmerje rdečih krvnih delcev k belini spremenjeno. Navadno pomanjkanje krvi je zmanjšanje števila rdečih krvnih delcev ima svoj vzrok v zunanjih škodljivostih ter v škodljivih notranjih dogodkih trupla. Vsaka bistvena izguba krvi prinaša pomanjkanje krvi (Blutarmut) vsled znižanja števila rdečih krvnih delcev. Ako se naenkrat hipoma izgubi polovico vse svoje krvi (ki znaša pri odraslem človeku pet kil), ima smrt kot posledico; pa smrt nastopi tudi že lahko pri manjši izgubi krvi. Ako se manjše izgube krvi večkrat ponavljajo, je pomanjkanje krvi posledica. To se zgodi n. p. pri večkratnem iztekanju krvi iz nosa, pri metanju krvi iz pljuč, pri metanju krvi iz želodca, črevesja, ledic in drugih delov trupla. Ako taka izguba krvi ni prevelika, ozdravijo jo naravne zdravilne moči trupla same. Seveda je treba opetovano več tednov, dokler se nadomestijo vse krvne snovi v zadostni meri. Pri zdravih, mladih, krepkih osebah se to preje zgodi nego pri bolehnih, slabotnih ali starejših. Ženske so v splošnem opornejše nego moški. Pomanjkanje krvi pa nastane lahko tudi vsled nezadostne ali napačne hrane, vsled škodljivega načina življenja, vsled vpeljave strupov v truplo, vsled mrzličnih bolezni, vsled dolgotrajnih izgub sokov, vsled kroničnega motenja zdravja. Ta način pomanjkanja krvi se pojavlja pri osebah, ki se nezadostno hranijo, ki nimajo dovolj zraka in svetlobe, slabo stanujejo, se malo gibljejo, imajo mnogo skrbi in žalosti, trpijo veliko pomanjkanja. Tudi je pomanjkanje krvi posledica tifusa, mrzlice (Wechseltieber), jetike, težkih porodov, predolgega dojenja otrok itd. Hiranje takih bolnikov zamore leta dolgo trajati, dokler ne pride nevarni konec, ako se ne posreči pravočasno vzroke odpraviti. — K drugi vrsti anemij (znižanje množine rdeče barvene snovi hemoglobina, ki vsebuje železo) spada bledoličnost

(Bleichsucht), ki se jo opazuje pri mladih dekletah v letih razvitka. K vzrokom se šteje gotovo motenje v spolnem razvitku. Pa tudi drugi vzroki pospešujejo pri dekletih od 14 do 20 let motenje krvi, tako neredno življenje, nezadostni način hrane, prenaporno duševno delo, pomanjkanje gibanja in prostega zraka, vpliv slabega čitiva na živce, duševno razburjenje vsled neprimerne občejanja, vsled razstav, plesnih veselic, nadalje škodljivost moderca, s katerim se pričinja ravno v času, ko je dekle še napol otrok, napol pa že devojka, — Od drugih krvnih boleznih omeniti še prenapolnjenje trupla s krvjo. Njegovi vzroki so preobila hrana, sedeči načini življenja, prereditko telesno gibanje, pa tudi podedovanje. Take osebe kažejo izredno rdeči, polni obraz, oči se jim svetijo, žile na vratu pulzirajo vidno, žila na roki bije polno in krepko, sploh so žile trde in napete, srce bije takim osebam prehudo, po jedi se čutijo napete in trudne, mnogokrat jih boli glava, pred očmi jim vse trepetaja in v ušesih šumi; po udih jim je, kakor da bi lezle mravlje. Take osebe zadene rada kap, kri se njim vlije v možgane, tako da hitro umrejo. Ako se pa pravočasno skrbi za ednostavni, higijenični način življenja, da se prepreči prehudo napolnjenje žil s krvjo, je ta nevarnost odpravljena ali pa vsaj znižana. Človek mora sam sebe opazovati in primerno živeti, dokler ni prepozno.

Kočar Jernej.

Spisal **Karl Linhart.**

Bil je samo kočar, naš Jernej, in bogatejši kmetje so se mu prezirljivo smejali, kadar je šel v svoji obrabljeni štajerski obleki po cesti. Komaj da so mu odzdravili, kadar jim je želel dobro jutro. Celo hlapci so ga smatrali za reveža, ki jim je enak, kèr tudi nima bogve kaj. Ali Jernej vsega tega preziranja ni opazil in menda tudi ni hotel opaziti. Kaj so mu bili ljudje, ko je nosil v svojem srcu veliko, večno ljubezen do zemlje . . . Ljubezen, vročo ljubezen do zemlje. Pa ne tisto ljubezen, ki jo čutijo navadni ljudje do vsega, kar jim nosi dobiček, kar zamorejo izžemati in izkoriščati. Ne tisto sebično ljubezen, ki se takoj spremeni v sovraštvo, kadar je izsevanja in dobička konec. Jernejeva ljubezen je bila vsa drugačna. On je ljubil zemljo kot veliko roditeljico vsega življa, kot mogočno dobrotnico, iz katere naročja klije vse življenje, od najmanjše rožice pa do velikana hrasta, ki dviga svojo košato glavo tja proti nebu. Opazoval je vsako rastlino od začetka pa do konca, poznal vsako svojo gredico z vsemi njenimi dobrimi in slabimi lastnostmi. In na večer, kadar je stal Jernej v svojem vrtecu sredi cvetočih rožic, ko je iz daljave donelo zvonjenje vaške cerkvice, zdelo se mu je, da je i on sam le tovariš vseh teh rož in rastlin, da bi moral i on sam oveneti in poginiti, ko bi ravno ne stal na tej ljubljeni, duhteči zemlji . . . Taka je bila Jernejeva ljubezen!

Najprve so vaščani glave majali in rekli, da je Jernej čudak. Tam zgoraj na hribčku imel je svojo kočjo, spredaj mali vrt za rože, zadaj na južni strani pol orala vinograda, nekaj travnikov s sadnimi drevesi in njiv. Poleg kočje mali hlev in svinjak. To je bil njegov pa-

radiž, na katerem mu je bil pa ranjki oče pustil še mnogo dolga. Iz tega paradiža ni prišel Jernej nikdar; le ob nedeljah korakal je čez hribček v cerkev, od tam pa zopet domu. V gostilno prišel je le malo-kdaj, šel pa prav kmalu. O navadnih vaških zabavah ni hotel ničesar vedeti; bil je rad sam za-se, na svoji gredi, pri svoji peči. S smehom je dejal, da ima vsaka njegovih trt posebno ime in da prav dobro z njimi izhaja, ker mu nikdar ne ugovarjajo ter se mu vedno pokorijo. Končno so ga ljudje pustili; govorili so o njem kot o čudaku in kimali z glavami.

Bila je delavna a tiha in bleda ženska, Jernejeva gospodinja. Brigala se je edino za svoje gospodinstvo in ker ni bila iz domače fare, se tudi druge ženske niso dosti zanjo brigale. Stare tetice, ki gledajo vedno vse s sovražnimi očmi, so morale pa vendar priznati, da živita Jernejeva v lepi slogi. In njun edini sinček je bil dobro vzgojen deček, prijazen, čvrst, za svojih osem let skoraj preresen. Ravno ob Vsehsvetih je bilo, ko je prišel v Jernejevo kočo zdravnik in kmalu za njim župnik. Pljučnica, — šepetale so sosedinje. In čez par dni so Jernejevo ženo nesli čez grič; zvonček je pel iz stolpa in za krsto sta korakala kočar in njegov sin. Zadnje rožice iz svojega vrta položila sta ranjki na sveži grob. In počasi, s trdini koraki stopal je Jernej navzgor proti svoji zapuščeni hiši.

Čez par dni zgodil se je pravcati čudež: bogati veleposestnik Blažek prišel je k Jerneju.

„Dober dan!“

„Bog daj! Ali si me prišel tolažit?“

Blažek je mencial na klopi semintja in povedal končno, da hoče Jernejevo posestvo kupiti.

„Kaj pa ti v glavo pride? Zakaj pa naj bi prodal svoj dom?“ vprašal je Jernej razburjen.

„Ali se bodeš še enkrat ženil?“

„Ne žali me! Saj menda veš, da nisva z ranjko v sovraštvu živela.“

„No, vidiš, kako pa hočeš sam gospodariti? Tu te vse spominja na ranjko; pojdi raje v mesto, kjer dobiš kako lahko službo. Tvoje posestvo itak ni mnogo vredno. Pa meni je ravno priročno in zato ti hočem plačati lepo svotico. Dam ti — in ošabni kmet je potegnil svoj mošnjiček.

Ali Jernej je vstal in rekel: „Ali hočeš mojega dečka tudi kupiti? Vidiš, Blažek, ti si najbogatejši kmet v celi fari; jaz pa sem revež, ki sem si moral celo denar izposoditi, da sem svojo vbogo ženo pošteno pokopal. In vendar mi lahko ponudiš vse tvoje zaklade, mojega doma pa ne dobiš! Kar sem, to sem le na svoji zemlji; brez nje bi bil smet, ki jo veter zanese v najbližnji jarek . . . Blažek, le pojdi s tvojim mošnjičkom, Jernejev dom ni na prodaj!“

Ljudje so pričeli govoriti, da Jernej ni zdrav pod klobukom, da je poleg tega predrzni nemanič, ki je predobrega in res krščanskega

kmeta Blažeka grdo opsoval, ko mu je ta hotel pomagati. Blažek sam se je v krčmi pridušal, da tisti berač tam na griču bode prišel še na kolenih k njemu prosit, pa on da ga ne bode vslišal . . .

Ali v Jernejevem vrtu so s komaj pričenšo spomladjo cvetele zopet krasne rože. In njegov sinček je vsako nedeljo prinesel velik šopek na grob svoje mamice.

Prišel je volilni čas. Jernej se za volitve ni mnogo brigal; mislil je, da je voz dobrega gnoja več vreden, nego vsa politika. Ali nekega večera prišel je vaški mežnar k Jerneju in mu stisnil celi šop papirjev v roko. Jernej je vzel papirje, se lepo zahvalil in jih vrgel v peč. Drugi večer prišel je gospod kaplan in je pridigal čez nasprotnike ter zahteval od Jerneja, da naj pride gotovo na volišče, češ da volilni listek mu bode že kaplan sam izpolnil.

„Veste kaj, gospod“, je rekel Jernej, „jaz ne poznam moža, katerega naj volim. Mene ta stvar nič ne briga!“

„Pa se grè za sveto vero, ki nam jo hočejo framazoni vzeti!“

„Ej gospod, Vi ste se v črni šoli premalo učili! Vere ne delajo v državnem zboru, vero je sam Bog stvaril; in Bog je tudi rekel, da vere niti zlodej ne premaga. Za vero se nama torej ni treba bati in zato jaz ne grem k volitvi.“

Kaplan je odšel brez pozdrava. Čez par dni pa so starejše device ob oglih šepetale, da Jernej nima prave vere, da ga je Bog itak že kaznoval in da ga še bode. Za malim Jernejčkom pa so klicali tovariši po šoli: „Antikrist, antikrist . . .“

Jernej je postal še bolj samotен. Ali še z večjo ljubeznijo se je oprijel svojega malega posestva. In sinček mu je pridno pomagal. Zvečer pa sta sedela pri mizi in govorila kakor dva prijatelja. Jernej učil je svojega sinā ljubezni do grude, do narave, do vse božanske lepote, ki jo je večna volja podarila človeštvu. Z vročimi licami poslušal je deček ljubljenega očeta.

„Zakaj nas sosedi sovražijo, ko vendar gospod župnik pravijo, da je sovraštvo greh?“ vprašal je deček nekega večera.

„Ej sinček, sovraštvo je kakor strupena rosa v gorici: kjer se enkrat pojavi, jo težko odpraviš! . . .“

Prihajala so slaba leta. Trtna uš je v neverjetno kratkem času ugonobila nekđaj tako rodovitne vinograde. Potovalni učitelji so govorili o škropljenju in žveplanju. Kmetje, ki so se bili z nabavo ameriškanskih trt itak hudo zadolžili, niso imeli več denarja; in tudi volje niso imeli, obupani so bili . . . Prišla je suša in namesto sočnatega zelenja bilo je videti le rujavo smetno zemljo po travnikih. Živino se je prodajalo po nezaslišano nizkih cenah, kajti gospodarska poslopja so bila prazna in krma je bila dražja nego v prejšnjih časih žitje. Prišla je toča in razbila nezreli plod na drevju, klasje na polju. Prišlo je grozno mrčesje in uničilo cele orale najlepšega gozda, tako da se je moralo debela podreti in sežgati. Stalni gost v vasi je postal eksekutor. In kjer je prestopila njegova noga prag, tam je nastal jok . . . Kmet Blažek se je udajal vedno bolj pijančevanju. Dolgovi so mu rasli čez glavo in zlata je bilo vedno manj v njegovem mošnjičku. Naposled je prodal vse, kar

mu je bilo še ostalo. Z bahatim krikom je pravil, da ima tam v daljni Ameriki vplivnega znanca, ki da mu bode preskrbel krasno bodočnost. In nagovoril je še več drugih sosedov, da so svoja zadolžena posestva istotako prodali ter sklenili, odpotovati z Blažekom v Ameriko.

Tudi Jerneju je huda pretila. Vremenske nesreče mu niso zaprinesle. Ali neumornemu delu se je imel zahvaliti, da si je vsaj nekaj rešil. Pomagala mu je zopet njegova globoka ljubezen do zemlje in njenih otrokih. Z vsako trto, ki mu jo je toča posekala, ravnal je kakor z bolnikom. Čimveč nesreče je prišlo, temrajše in temmočnejše je delal. Tako mu tudi ni bilo treba obupati.

„Toliko kakor midva potrebujeva“, dejal je sinu, „nam bode naša zemlja že rodila.“ In sin je pristavil: „Pa rože nam bodejo tudi še rastle za mamini grob!“

V vasi pod gričom živelo je zdaj vse v prepiru in sovraštvu. Beda je huda nasprotnica složnosti in bolest nad lastno nesrečo spremlja prav rada nevošljivost nad tujo srečo. V enem pa si je bila večina po političnih listih pokvarjenih vaščanov edina: v jezi do Jerneja, ki jim nikdar ni ničesar žalega storil, ki pa tudi ni izgubil veselega, upa polnega smehljaja, ja ki je znal celo že zjutraj s svojim sinom peti in ki ni nikdar prišel tožit ali prosjačit . . . Sovražili so Jerneja brez vzroka, samo zaradi tega, ker jim ni bil ednak . . .

Zadnjo nedeljo pred odhodom napravili so „Amerikanci“ v vaški krčmi veliko veselico v slovo. Harmonike so pele pozno v noč in pijano vriskanje je motilo večerni mir.

Ko je Jernej zjutraj vstal in s svojim sinom prestopil prag, je obstal kakor okamenel. Potem je hitel v vinograd in bled obstal ter roko na srce pritisnil.

„Kaj sem vam nesrečnežem storil?“ je zaihtel. Kajti cele vrste lepih, zdravih trt so ležale porezane na tleh. Tu je divjala pobalinska roka zahrbtnega zločinca, ki je izpustil svojo strupeno jezo nad lastnino samotnega moža na griču . . .

Tiho je jokal deček in stiskal očetovo roko. Jokal je zaradi uničenih trt, jokal pa tudi zaradi grenkih solz, ki so tekle dobremu očetu po zarujavelem licu. Dolgo sta stala oče in sin v tesnem objemu sredi porezanih trt. Tam doli pa so zadnji „Amerikanci“ s pijanim vriskanjem zapuščali krčmo . . .

„Pojdiva“, dejal je Jernej; „trte lahko porežejo, ali moje zemlje pod nogami mi ne morejo odnesti. Treba bode iz novega začeti, Jernejček; ali imaš pogum?“

„Oče“, zavriskal je deček, „vsak dan sem močnejši!“

Orožniki so poizvedovali po storilcih, ali našli niso nikogar. Ljudje pa so se natihem škodoželjno smejali. Zadnji večer pred odhodom izseljencev čutil je kočar Jernej neki neznani duševni nemir. Ugasnil je svetilko; a ni legel v postelj, marveč je zamišljeno sedel ob peči. Kar nakrat se mu zdi, da hodi nekdo okoli njegovega hleva. Jernej stopi hitro iz hiše in vidi ravno še, kako se je neka moška postava v

divjem begu v nočni megli izgubila. Obenem pa je Jernej opazil v slami pred hlevom mali plamenček. Bliskoma je skočil tja in zatrl z rokami komaj porojeni ogenj. Žalostni nasmeh na obrazu je globoko vzdihnil. Potem je pobral razdrapani klobuk, ki ga je požigalec pustil ležati, ter stopil nazaj v hišo. Izpoznal je takoj Blažekov klobuk.

Komaj se je pokazalo solnce raz daljnega gorovja, ko je šel Jernej čez grič v vas. Na prostoru pred farno cerkvijo so se zbirali izseljenci. Sredi med njimi stal je Blažek z zaduhlim in bledim obrazom. Mirno je stopil Jernej k njemu in mu dejal: „Blažek, ko si prišel včeraj ponoči k meni po slovo, odšel si tako hitro, da si pozabil klobuk. Tu imaš tvojo last! Bog ti pomagaj!“ — In obrnil je molčečemu, prestrašenemu Blažeku hrbet ter odšel z lahkim srcem proti domu. Za njim pa so klicali napol glasne kletve . . .

Prve svoje zlate žarke pošiljalo je mogočno solnce na grič. Tam je stal Jernej s svojim sinom, kakor z glorijsko obdan. Tujina ju ni mikala.

„Glej, oče, vse v zlatu je naša zemlja! Oj ti preljubi moj dom!“

V dolini pa je visela še megla, siva, neprijazna. In voz za vozom so se peljali izseljenci; možje, ki so ugrabili svoji nedolžni deci domovje; otroci, ki so korakali v neznano tujino . . . Voz za vozom.

K I D O R ?

hoče lepega
in cenega,
vsakovrstne-
ga blaga za
poletni in

zimski čas, kakor: **Za moške:** štof za obleko, pravi koroški domači loden, cajn za hlače in obleko; **Za ženske:** volneni štof, damentuh, loden, satin, druk, platno za srajce in rjuhe, oksfort, gradl, bele in barvane mizne prte, tepihe, vsakovrstni barhent, šivane odeje, koce za konje, volnene koce za hišno porabo; **Za mlinarje:** vsakovrstne volnene in židane pajtelne, **pravo domače platno** (Hausleinwand); **Veliko zalogo židanih, štrikanih in volnenih robcev,** (Kumet-hauben für Pferde und wasserdichte Plachenstoffe) in še mnogo drugega blaga, ta se naj obrne v zaupno zalogo

Slawitsch in Heller v Ptuj (na Ferschovem)

■ trgovinska štacuna z manufakturnim blagom. ■

Vsaki naj obiše našo trgovino, saj se mu bo muja izplačala.

Izborna spanje je dobrotu in globoka potreba vsakomur. Čimboljša je postelj, temboljše je spanje. Pri nakupu postelnega perja in gotovih postelj obrnite se tedaj le na priznano in solidno tvrdko. Razpošiljalna hiša S. Benisch, Deschenitz št. 642 (Češko) je kot taka že davno znana in si je vsled svoje vedno reelne ter cene postrežbe pridobila veliki, zvesti krog odjemalcev ter največje zaupanje. Ne opustite tedaj, da si pustite priti pred nakupom postelnega perja in gotovih postelj bogato ilustrirani cenik zgorajšne tvrdke zastoj.

Lekarnarja A. Thierryja balzam in centifolij vlačno mazilo. V interesu naših cenjenih čitateljev opozarjamo iste s tem posebno na ta izredno zdravilna sredstva. Ta dva v svoji zdravilni moči neprekosljiva sredstva se ne pokvarita nikdar, temveč postajata nasprotno tembolj vredna in vplivna, čimbolj stara sta; tudi ne trpita ne vsled mrazu, ne vsled vročine, se torej lahko ob vsakem času rabita. Prineseta skoraj vedno uspeh in pomoč; samoumevno se ne sme nikdar poseči po posnemanjah ali mnogokrat ponujanih drugih sredstvih brez vrednosti in vpliva, za katere se le brezuspešno denar vun vrže. Vedno se naj drži le na ta dva staroznana, reelna, cena, zanesljiva, obenem absolutno neškodljiva svetovnoznanu domača sredstva, ki naj bi se ju imelo vedno v vsaki hiši za vsak slučaj pripravljena. Kjer se ju ne more pristne s vsemi znaki pristnosti dobiti, naroči naj se ednostavno direktno in naj se naslovi na: lekarnar A. Thierry, lekarna angelja-varuha v Pregradi pri Rogatcu.

Solnce in zvezde zadostovali so ljudem enkrat za določitev časa. Danes pa mora vse na sekundo natanko iti, in zato se mora imeti zanesljivo žepno uro. Pa ne napačno idočo plehnato uro, ki slabo zapira, se vsled tega kmalu spraši in vstavi, ne bazarska ura z 3 krone, ki svojega namena ne izpolni, marveč natanko repasirana, na sekundo zanesljiva, proti prahu zapirajoča švicarska ura, kajti te so, kakor znano, najboljše. Svetovna razpošiljalna hiša H. Suttner v Ljubljani št. 525 poseduje lastno protokolirano fabriko ur v Švici in glavno zastopstvo fabrike ur „Zenith“, ter je tedaj najboljši nakupni vir za dobre švicarske ure. Pri temu so tudi cene prav zmerne, ker se že za 4 K 10 h dobro uro dobi, ki najmanje tri slabe plehnate ure na življenski zmožnosti prekosi. Kdor hoče kupiti ure, zlate ali srebrno blago, naj bi torej zahteval brezplačno krasni katalog od H. Suttner, Ljubljana šte. 525.

Določbe o vojaški taksi.

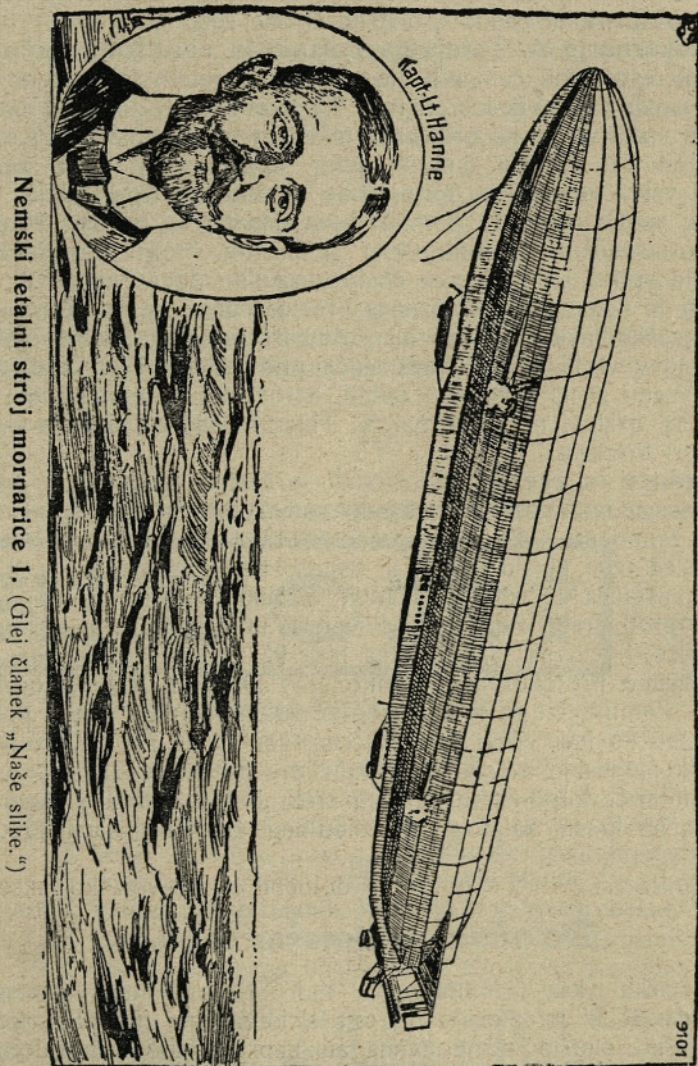
Vojaška taksa (»Militärtaxe«, tudi »Krüppelsteuer« imenovana) je gotovi davek, ki ga morajo tisti moški državljani plačevati, kateri so bili za vojaško službo nezmožnim spoznani. Vojaška taksa obstoji iz nadomestne takse za službo (»Dienstersatztaxe«), odnosno tudi iz takse starišev (»Elterntaxe«). Plačati morajo nadomestno takso za službo:

a) oni, ki vsled nezmožnosti za vojaško službo niso bili asentirani (potrjeni);

b) oni, ki so bili pred izvršeno vojaško dolžnostjo zaradi nastopivše nezmožnosti za službo odpuščeni, to pa le tedaj, ako ta nezmožnost ni bila v vojaški službi pridobljena;

c) oni, ki se pred pretekom postavno določene dobe službene dolžnosti ali pa po vstopu v naborno dolžnost pred popolni izvršitvi iste iz monarhije izselijo;

d) oni, ki imajo naborno dolžnost, ki pa se vsled že dokončane 36. leta svojega življenja za izpolnitev zamujene naborne dolžnosti ne morejo zadržati.

Nemški letalni stroj mornarice I. (Glej članek „Naše slike.“)

Pod gotovimi, § 5 te postave določenimi pogoji so pa tudi stariši v teh točkah omenjenih oseb zavezani, plačati vojaško takso.

Dolžnost plačevanja vojaške takse se razteguje:

I) pri v točki a) označenih osebah na vsako leto, v katerem bi bil dotičnik dolžan službo izvrševati, ako bi bil asentiran;

II) pri odpuščenih omenjenih v točki b), na vsako leto, v ka-

terem bi bil dotičnik še zavezan vojaško službo izvrševati, ako bi ne bil odpuščen;

III) pri izseljencih (točka c) na vsa ona leta, v katerih bi še bili službeno dolžni, ako bi se ne bili izselili, odnosno na 12 let;

IV) pri onih, ki smo jih v točki d) omenili, na 12 let, od časa računjeno, v katerih se jih zasači.

V naslednem hočemo še podati visokost vojaške takse, ki se ravna po visokosti dohodkov dotičnika. Vojaška taksa znaša torej na leto:

razred	od K do vštrevši K		kron
1.	1.200	1.300	6
2.	1.300	1.400	7
3.	1.400	1.600	9
4.	1.600	1.800	11
5.	1.800	2.000	13
6.	2.000	2.400	17
7.	2.400	2.800	23
8.	2.800	3.200	29
9.	3.200	3.600	35
10.	3.600	4.000	43
11.	4.000	4.800	55
12.	4.800	5.600	70
13.	5.600	6.600	88
14.	6.600	7.800	113
15.	7.800	9.200	143
16.	9.200	11.000	182
17.	11.000	13.000	232
18.	13.000	15.000	285
19.	15.000	17.000	339
20.	17.000	19.000	394

Tako gre vojaška taksa naprej. V 33. razredu z dohodkom od 92.000 do 100.000 kron na leto se plačuje 2.865 kron. Potem naprej se plačuje za vsakih nadaljnjih 8.000 kron dohodka 300 kron vojaške takse več itd. Tako visokih dohodkov pa je že presneto malo.

Vojaške takse pa ni treba plačati vsem onim, ki nimajo niti 1.200 kron letnih dohodkov in ki vsled tega tudi ne plačujejo osebno-dohodninskega davka.

To so najvažnejše postavne določbe glede vojaške takse.

Skopost je vzrok marsikaterega slabega čina in tudi vsakega posnemanja. Ne da bi človeštvu pomagali, napravijo posnemovalci posnemanje Fellerjevega edino pristnega, plemenitega zeliščnega esenc-fluida z zn. „Elza-fluid“, marveč da kupce opeharijo! Gleda naj se torej vedno na označbo „Elza-fluid“, varuje naj se pred posnemanji in naj se ne pusti zapeljati po slično se glasečih imen (kakor n. p. Luisafluid, Stelcafluid, Goldelsefluid, Weltfluid, Universalfluid itd.). — Fellerjev fluid odpravi revmatične, gihtične, neuralgične bolečine, zobobol, glavobol, bolečine v vratu, prsih, hrbtu, se ne da nadomestiti z nobenim posnema-

njem in se naroči edino od lekarnarja E. V. Feller, Stubica št. 574 (Hrvatsko). 12 steklenic stane franko 5 kron.

Le točni človek, ki svoj čas pravilno uredi in ničesar ne zamudi, zamore v življenju naprej priti. Žal da je prav mnogo netočnih ljudi in vzrok te slabe lastnosti je prav mnogokrat slabo idoča žepna ura. Po bazarjih spravlja se v promet skoraj ničvredne plehnate ure s slabim kolesjem, ki slabo zapirajo, hitro zaprašijo, so hitro iztečene in ne gredo nikdar dobro. Skoraj vedno je škoda za denar, katerega stanejo te ure pa če so še tako „cene.“ Dobro in zanesljive so, kakor znano, švicarske ure in take se dobi že od K 4'10 naprej v svetovni razpošiljalni hiši H. Suttner, ki ima lasno protokolirano fabriko ur v Švici, nadalje glavno zastopstvo fabrike ur „Zenith“, ter ki zamore vsled tega brez službe med-prodajalcev prodajati. Taka švicarska ura preživi najmanjše tri cenejše bazarske ure in gre vedno natanko. Kdor hoče kupiti ure, zlato ali srebrno blago, naj zahteva brezplačno krasni katalog od H. Suttner, Ljubljana št. 525.

Vladarske dolžnosti.

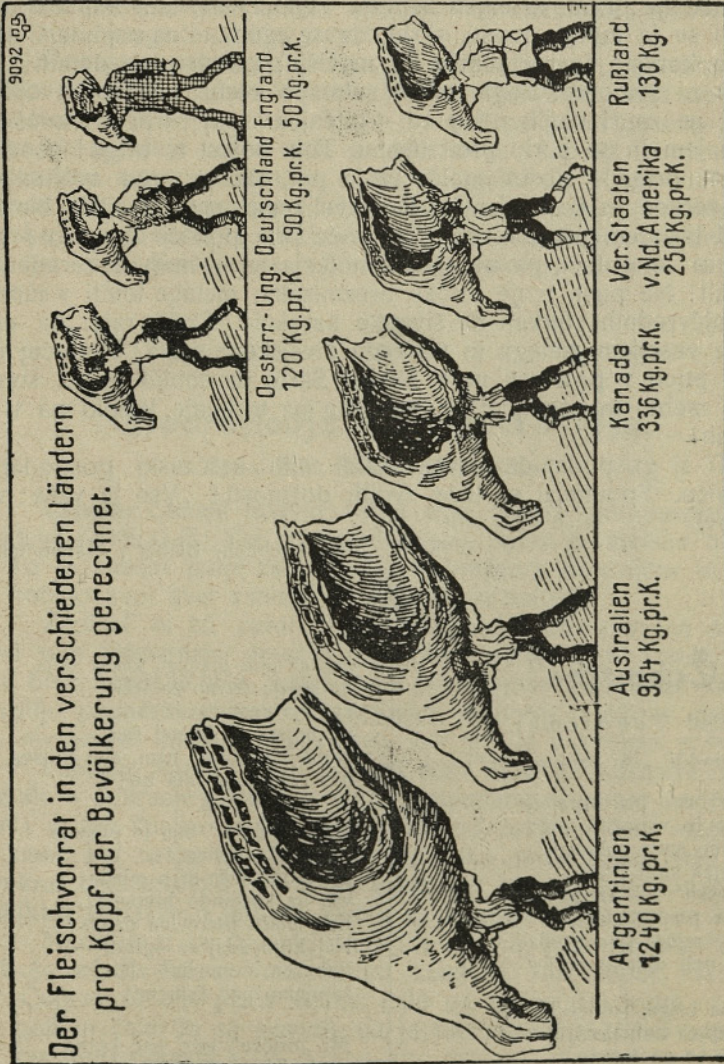
Že od prvih dnij človeštva obstoji boj med človekom in živaljo. Pač govori zgodba vstvarstva o kratkem, zlatem času, v katerem sta oba mirno drug poleg drugega živela, oba se od „rastlin“ redila, drug drugega ne motila, drug na drugem veselje našla. Ali hitro izginijo sanje paradiža! Človek se pričinja zavedati svoje nadmoči in rabi pravico močnejšega. Podjarmljenje zemlje prične s podjarmljenjem živali. In od tedaj pa do danes razdeli praktični človek živali v dva razreda: koristne in škodljive. Koristne mu morajo služiti, škodljive se mu morajo umakniti. — Ni čudno, da se je pod takimi razmerami naziranje razširilo: Bog sam je dal človeku vladno nad živali, zanj jih je vstvaril. In v resnici, mi izpoznamo v dejstvu ter v potrebi te vlade kōs božje volje. Mi naj vladamo čez zemljo, tudi čez živali!

Kako mogočna pravica! Kako velika moč! Bodi tudi reven na zemlji in imej malo lastnega, ti si vendar gospod čez mnogo živih bitij: čez živali! Živali v hiši, ptica iz neba, ribe v vodi, mala in velika živa bitja na polju in v gozdu — čez vse imaš vladarsko pravico. Ti jih lahko pohodiš ali jim zaprineseš, jih lahko uničiš ali varuješ, mučiš ali ljubiš.

Dá, oboje zamoreš! Ali pa tudi veš, da je vladarska služba sicer velika, lepa, vendar pa tudi pred vsemi drugimi težka služba, polna dolžnosti in odgovornosti? Ali veš, da se pravi gospod biti, služabnik biti? Ali naj bi to ne veljalo tudi za tvoje vladarsko razmerje k živalskim svetom? — Vemo prav mnogo o pravicah človeka napram živali; ali vemo in čujemo tudi le približno toliko o njegovih dolžnostih napram nje? O teh dolžnostih hočemo zdaj govoriti in jih poskusiti v življenju izpolniti, da zamoremo v svoji vesti pred Bogom obstati.

Prva dolžnost vsacega „gospodarja“ je, da skrbi za svoje služabnike. „Ti ne smeš volu, ki ti mlati, gobec zavezati.“ Ti ne smeš psa, ki te spremlja, varuje, ljubi in zabava, za košček kruha beračiti pustiti;

najpotrebnejšo hrano, najslabše ležišče, najžalostnejša oskrba ni dovolj; vse to mu daj tako dobro kakor mogoče. Potem ti bode vse drugače veselje delal; kako hvaležen, poslušen, vesel je, ako imaš vsaj malo ljubezni za njega!

Množina mesa v posameznih državah. (Glej članek „Naše slike.“)

Ali si že enkrat kakšni bedni, zanemarjeni mački v oko pogledal? Povsod se jo nažene, od kraja do kraja podi, svojo hrano si mora ukrasti, da ne pogine . . . Taka mačka je nema obtožiteljica!

Ali si že videl, kako izmučeno in brez veselja se toliko konjev ob kočijah in tovornih vozovih trudi, — kër jih njih gospodar pač zna izkoristiti, ne da jim pa ne dovolj krme, nedovolj časa za vživanje krme, ne dovolj spanja! Tudi ti so nemi obtožitelji!

Potem: Ne zahtevaj od tvoje živali preveč in ne zahtevaj od nje ničesar protinaravnega! Vsakdo stori lahko le gotovo mero dela; tudi najvoljnější služabnik pride do meje svojih moči. Koliko težko naloženih vozov ne stoji v nobenem razmerju k moči živali! Koliko „dresure“ je surovost!

Nadalje: Bodi usmiljen napram vsaki živali, tudi napram „škodljivi.“ Ako se je moraš otresti, skrbi, da se zgodi to na najmilejši način!

In končno še najzadnje ter najvišje: „Bodi usta nemih!“ Zavzemaj se za slabotne! Pogledj okoli sebe po svetu; ne zapri tvojih oči po svetu; ne zapri tvojih oči pred trpljenjem bitij; trpeti moraš pod tem trpljenjem in se boriti proti njemu. Tuja boleost te briga! Usoda tujih živali te briga! Ne idi molče tvojo pot, ako se pred tvojimi očmi konja z bičem in preklinjanjem k prevelikemu naporu sili! Ne zapri ušes pred lajanjem psa na verigi, ki noče priti ponoči do miru; poidi zutraj tja in se pritoži, pa ne zaradi motenja miru, marveč zaradi trpinčenja živali! Ne pusti tvoje otroke brezmiselno metulje loviti v mreži in kebre v ničvrednih zbirkah na šivanke nasajati! Skrbi raje, da dobijo veselje za veseljem malega in velikega živalskega sveta! Podučuj deco, opazovati ptico v prostosti ne v kletki! Skrbi da dobijo otroci srca, da postanejo mehki in usmiljeni pri pogledu na trpljenje, krepki pa v boju zoper greh!

Ti si gospodar čez živali. Bodi njih krščanski gospodar! Ti imaš pravice. Spominjaj se tedaj tvojih dolžnosti! „Vse je vaše; vi pa ste Kristovi!“

(R. H. „Volkskirchliche Blätter“, Mannheim.)

„Čukovska“.

Spisal Tebničmar.

Po melodiji „Mi smo vojaki.“)

Mi „orlove“ smo pač korajže,
pa skrivamo jo v pozno noč;
ko dan zasije smo pohlevni
in vsa korajža srčiči proč . . .
Pač „čukovska“ vsa kri je naša
in črne kute prapor naš. —
mladost za krajcar smo prodali,
— in beli, beli dan je vaš!

Kaj dan nas briga, solnce zlato,
ko rdeča srajca nam žari, —
požvižgamo se na lopato,
za „čuka“ dela nikod ni!
„Teatre“ vaške pač poznamo —
naj oče dela, mati nam,
„komedije“ črnuhom damo,
pa naj podere se naš hram!

Ljubezen nam poštena tuja,
le „jungfrave“ ljubimo mi,

čeprav njih krancelj kakor cota
na gnoju davno že leži . . .
kmetija nam deveta briga,
mi hujskarije hlapi smo, —
kaplan je „bog“ nam, ako hujška,
nas rešil teže dela bo!

Nam „čukom“ tuja je postala
zelena domovina že,
po Srbih naša srca mlada
vsa na komando hrepenè . . .
Kdo plača liter vina danes?
Naj hitro zdaj se oglasi —
ljubezen, domovino zlato,
zapijemo pač čuki mi!

Mi „orlove“ smo pač korajže,
pa kadar nikdo vidi nas —
mi „čuki“ znamenje sramote
smo vsikdar ter za vsako vas!
Ja, „čukovska“ vsa kri je naša,
zastor je grehom kuta naš —
mi smo igrača le pijavkam,
— a beli, beli dan je — vaš!

Kako hitro konj pri napor nem delu na moči izgubi, je pač vsakemu lastniku konj znano. Trde kite so le premnogokrat huda posledica prenapornega dela. Veselje do dela in do izrednih zmožnosti dobijo konji z redno rabo Kwizdajevega c. in kr. izklj. priv. restitucijskega fluida. Isti se izborn o obnese pri zdravljenju zapahnenja, bolezn i kit, hromosti kit, slabosti udov, otrpnelosti in oteklosti, daje konju veselje in mu omogoči odlične zmožnosti.

Postava prepove ljudem, ki niso lekarnarji, zdravilna sredstva in slično prodajati. Samo lekarnar je zato opravičen, kajti on je svojo stroko študiral in jo razume. Tudi pri nakupu bolečine odpravljajočih sredstev za mazanje naj se drži na lekarnarja. Človek si je svest, da kupi pravilno zoper revmatične bolečine, glavobol, zobobol, hexenšus, utrujenost itd., ako naroči pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica št. 574 (Hrvatsko), za 5 kron 12 steklenic Fellerjevega bolečine odpravljajočega zeliščnega esenc-fluida z zn. „Elza-fluid“, katerega mnogo zdravnikov priporoča.

Modroslovje in kmetska hiša.

Spisal **Mat. Wieser-Ziebl-Zlan.**

Cenjeni čitatelji bodejo vsled tega napisa gotovo začudeni in se bodejo povprašali: Kaj ima modroslovje sploh s kmetsko hišo opraviti? To je vendar polje za učenjake, izobražence, modrijane in sanjarje, ki si hočejo svoj svet vstvariti iz hipotez in fantazij.

Zapisal bi bil ravno tako lahko „Modroslovec in kmet“; ali smatral sem primerneje, določiti zgorajšni napis; kajti kmeta si ne da misliti brez kmetske hiše, kakor tudi ne kmetske hiše brez kmeta, kèr se zrcalijo po naravi njegovo svetovno naziranje, njegove misli in načrti v njegovem kmetskem posestvu, kèr živi le v svojem posestvu.

Pojdimo enkrat v duhu skozi naša kmetska posestva, pogledjmo vsaj malo v notranje gibanje, v dušo gospodarstva, potem bodemo imeli pač vsa druga čustva nego: „tukaj je lepo, tukaj hočem ostati!“ Kmet je le kmet, ker to je, ker to mora biti, ako noče pasti med armado mnogokrat brezposelnih, — ni pa kmet, ker to hoče biti; kratko rečeno, primanjkuje kmetskega ponosa, zmisla za domovje in ljubezni za domovino.

Mnogokrat se čuje od starejših praviti, kako je bilo takrat, ko so bili še mladi. Takrat imel je en kmet tri, štiri hlapce, ravno toliko dekel. Čeprav ni bila plača velika, delo pa dolgo in težko, zvečer so zopet peli in šalili in se smejali, da je bilo veselje. Čustvo neprijetnosti se ni zamoglo pojaviti.

To je danes minulo, služabniki od nekda j so stari ali ne živijo več in tisti, ki bi morali biti danes na njih mestu, teh ni več tu, ti so odpotovali v mesta, v industrijo in bogvè kam, kjer dobijo več zaslužka, več prostosti in več zabave. Petje in šala so izginili, obmolknili, in trezna resnost, mrzlo črnogledstvo stopilo je na njih mesto. Svoj čas se je reklo: „moli in delaj“, danes: „delaj in delaj!“ Ker malim delavskim močem — mnogokrat so le kmet in kmetica, odnosno še otroci tu — v kljub najnapornejšemu delu ni mogoče, pravočasno vse pregle-

dati, ostanejo zlasti oddaljenejši kraji zapuščeni in zanemarjeni, Travniki, raz katerih se je enkrat voz za vozom krme peljalo, se danes mnogokrat zaradi pomanjkanja plota — kajti tudi ta je strohnel in segnil, brez da bi mu bila prijazna roka pomagala — ne morejo rabiti niti za pašo.

Ali je potem čudno, ako veselje ponehava, veselje za kmetški stan, ako se vgnezdi v srcih nekaka brezbriznost, brezčutnost, ki se izraža opetovano v jezi po znani besedi: „kamor je šla krava, naj gre še tele . . .“ Posledice tega jeznega razpoloženja, ki se sproži prav mnogokrat na služničadi, katera si tega zopet ne pusti dopasti, — posledice so, da gredo hlapci in dekile in ne pridejo več.

In vendar je ravno kmetški stan dandanes — ako se prav pogleda najlepši stan — eden ne ravno najslabše stoječih stanov. Pogledajmo enkrat delavca! Pravijo, da zasluži danes že 5 do 6 kron in še več na dan; ali s tem mora svojo družino vzdržati, mora vse kupiti, kajti sam nima ničesar. Tu gre vse hitreje nego je bilo zaslužno. Kadar pa prihaja k njemu bolezen ali kak drugi nenaprošeni gost, potem je „beda in revščina, v mošnjičku ni denarja, na mizi pa ni kruha . . .“

Tudi uradnik si ne stoji bolje nego dobri delavec; k temu pride še prisiljeno boljše življenje, ki gre konečno zopet na stroške zdravja. Zato se pojavlja tudi pri delavcih na deželi, to je pri takih, ki nimajo predaleč do železnice, lesnega dela ali do kakšnega kmeta, potreba, imeti lastno domovje, da vsaj mleka, kruha, mesa in špeha, ki je najdražji, ni treba kupiti. To vse je delo žene, medtem ko gre mož na delo. Ti delavci stojijo tako rekoč med delavcem in kmetom, kateri zdaj svojo moč posebno za gospodarstvo porabi in od katerega volje, znanja ter zmožnosti je odvisno, ali bode iz njega manj ali več koristi potegnili.

Tudi pri kmetu, kakor povsod, je vse menjanju časov podvrženo. Kar je bilo enkrat dobro in pravilno, je danes neumno in slabo. Preje je bilo dovolj delavskih moči, danes jih ni več; preje se je vse z rokami delalo, danes imamo mašine; preje se je obleke sejalo, danes se jih kupuje; zlasti tkalci in predilci spadajo danes že k preteklosti. Vsi stanovi so se morali privaditi novega časa, le konzervativno kmetijstvo se drži z neodpušljivo trdovratnostjo starih navad, ki dostikrat danes nimajo nobenega opravičenja več.

V neposredni bližini kmetške hiše teče potok, ki mnogokrat, morda tudi na neprijetni način, svojo moč pokaže. Kmetu ne pride na um, da bi vpregel to potokovo moč za obrat svojih strojev. Kakor preje žene leto za letom z roko stroj za mlatiti ali za rezanje krme in žaga težavno les, medtem ko bi se potom primerne okrogle žage (Kreissäge) z lesom lahko igral. Kmet ne čuje glas nature in pusti vredno moč mimo teči. S časom, ki bi si ga na ta način prihranil, odpravil bi lahko mnogo napak po travnikih, na gričih in v jamah, bi jih lahko nasul, prekopal, posušil ali zmočil. Delo košnje bilo bi v polovici časa storjeno, krme bi bilo razmeroma več, — in vse to z manjšim delom ter trudom. Ako se opozarja kmeta na napake njegovega travnika, potem pravi: „se ne izplača“, ali pa: „dobro bi že bilo, pa ne morem, ker imam preveč dela, sem zadovoljen, ako najpotrebnejše skupaj spravim.“ Da pa — in to vsako leto — namesto pet, deset koscev rabi, nato ne misli. Pot k njegovi hiši gre navzdol in navzgor, pravo mučenje živali in ljudi; mali popravek in veselje je voziti; voz se naloži lahko še en-

krat tako visoko, nepotrebuje se pomoči in dvojno težo se lahko na dvor pripelje.

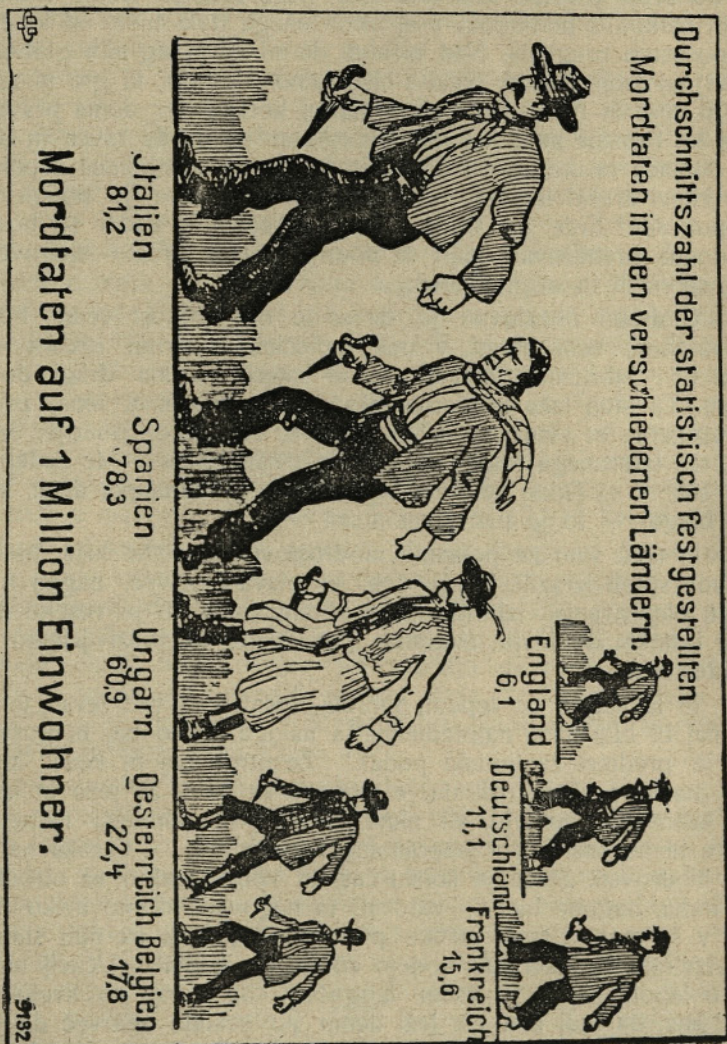
Majhni breg za zadržavanje vode čez dolinico, in ribji bajer, ki se zamore tudi lahko kot vir moči porabiti, je gotov; kmet si potem lahko pri strokovnjaškem ravnanju pečeno ribo privoščiti, ki se jo celo v meščanskih hišah le redkokdaj dobi. Pravilno oskrbljen sadonosnik daje mu najplemenitnejše sadje, ki ga drugi niti ne poznajo. In kjer pride truplo do svoje pravice, tam tudi srce noče zaostati. Rože v okinčanih okencih, balkon s hodnikom vsaj okoli enega dela hiše, od katerega se lahko posestvo pregleda. Nad hišnimi durmi ali poleg njih globokoumni izrek, ki naj stoji v kaki zvezi s hišo samo. Vsakdo, ki gre mimo, bode obstal in čital in bode zadovoljen naprej korakal ter doma pravil, kako lepo je to. Prostor med hišo in dvoriščem naj bode raven in suh, namesto domače mlake dobro cementirana, velika gnojišnica s pumpo na verige. Hlevi zračni in čisti . . . Na tako posestvo je potem vsakdo lahko ponosen! Srce mu bode veselo vstrepetal, kadar se bode svojemu domu prebliževal, kajti ta dom je potem zrcalo njegove duše, polne osebnosti in originalnosti.

Globoko obžalovati je, da se to originalnost vedno bolj isporiva z mrzlimi, neosebnimi, v zrak molečimi modrimi hišami — pravi izraz bi bil: fabričnimi hišami —, od katerih je ena drugi do pičice podobna. Tu stoji taka moderna hiša, velika, ponosna, lepa, prostorna, okna regularna in svitla, — ali mrzla, brez duše, brez poezije, brez balkona, brez izrezanega lesa, brez slik in pregovorov — le zadaj hodnik k stranišču . . . Tukaj se domačega čutiti, kjer manjka duše, ki ni fabrično blago, — to je pač stvar srca!

In tako smo že pojasnili modroslovje kmetske hiše, brez da bi le besede sploh izrazili. To je duh, ki plava čez vse, nagon k vsemu ravnanju olepšavanja, izboljšanja in spreminjanja, to je veselje na lastni peči in lastnem domovju, nakratko povedano: to je življensko veselje, to je idealizem.

In ta nagon po lepem, dobrem, resničnem vzdrževati ter pospeševati naj bi bila naša najplemenitejša naloga. Tako naj bi postalo modroslovje predmet za ljudski poduk! Že otrok naj bi vedel, kakšen je njegov namen; ali je res, da je rojen le za delo, za jezo in kakor se vse te lastnosti imenujejo, ali nima izpolniti plemenitejši namen, ali se ne more in ne sme sveta popolnoma razveseliti . . . Otroka naj se uči misliti, modrovati. Zlasti je šolski čas, ki vpliva stalno na otroško srce. Tu je treba, nagone buditi, varovati in negovati, domovinsko ljubezen vsaditi v še mehko srce, otroke ponosne napraviti na njih stan, iz katerega izvirajo in kateremu bodejo enkrat predstojali. Učitelj naj bi jim pravil o lepoti nature, o vsem mogočem, da zunaj po svetu ni bolje nego doma, da tudi tam ne leži denar po cestah, marveč da se mora težko, dostikrat z izgubo zdravja zaslužiti. Popisal naj bi jim veselje kmetskega življenja, govoril o šumenju gozdov, donečem potoku in kristalnem viru, o zelenih travnikih in poljih, bajerjih, o govedih in svinjah. Otroško srce zanima vse, samo ako se s pravim razumom ogreje. Učitelj naj pelje otroke v Božjo krasno naturo, na nežne prostorčke, divje-romantične kraje in dobre razgledne točke, pojasni naj jim vse naokrog natanko, govori naj z njimi kakor oče s svojimi otroci, v

zvezkih naj jih pusti naturo skicirati, risati, slikati; hiše in drevje, vrtove in živinske črede, vse iz neizčrpljivega zaklada narave; popisati naj jih pusti pokrajino, nje lepoto, sestavo, zapuščenost, posebnost itd.; izboljša naj jim naloge, pokaže, kje so napravili napako in kaj so prezrli. Pa tudi v šolski sobi je dovolj tvarine. Pusti naj jih pripovedati o zadnjem izletu, kaj so videli, slišali, o vtisih in odkritjih, ki so jih napravili. Zlasti na risarsko uro naj bi se v učnem načrtu posebno oziralo. Tu

Koliko umorov pride na 1 milijon prebivalcev. (Glej članek „Naše slike.“)

naj bi risali otroci načrte o bodočem svojem kmetem posestvu, kakor jih daje otroška fantazija. Tvarine res ne primanjkuje.

Potem pa, kadar je otrok dorastel, kadar prevzame hišo svojega očeta, postavil bode gotovo svojega moža. Kritiziral bode svoje gospodarstvo, modroval bode „kako in kaj“ in ne bode preje miroval, dokler ne gre vse po njegovi misli. Potem bode tudi kmet nehal psovati čez

kmetsko življenje in se pridušati čez posle; kajti uvidel bode, da ima le neumni kmet vzrok se pritoževati, ker je ravno preneumen in prelen, priznati, da je sam vzrok, da je tudi posel človek ednako njemu in da se danes ne more več zadovoljiti s zaplankano podstrešno luknjo, skozi katere odprtine prihaja pozimi sneg; da ni tukaj samo za delati in molčati, marveč tudi za uživati. Takrat postal bode tudi posel zopet član družine, ki se čuti enega s kmetom, ki mu stoji zvesto ob strani v veselju in žalosti, nerazrušljivo zvezan s kmetsko hišo . . .

Da bi ta čas kmalu prišel!

Jesenske.

Spisal Karl Linhart.

I.

Rožice so odcvetele
ob sosednem plotu,
trnje pa je še ostalo,
listje velo še na potu.

Hladen tvoj pozdrav postal je,
tvoj smehljaj izginil —
in jesenski veter vzel je,
kar pomladni vonj je hlinil.
Hčerka ti sosedna mila,
kam si vso ljubezen dala? . . .
Rožice so odcvetele,
meni trnje si poslala . . .

II.

Ti meglica,
kaj dvigaš se?
Glej, solnca polno
je srcè!

Ti meglica,
ne grabi me!
Svellobo ljubim,
tebe ne!

Ti meglica
jesenska ti —
vse si mi vzela,
solnca ni!

Ti meglica,
kaj dvigaš se?
Saj več ne bije
to srcè . . .

III.

Kakor tužni mirodvor
zdiš se mi, oj zemljica,
kakor starka, ki se skriva
pred viharji in trepeče,
kakor smrt, ki je začetek
in ki tudi konec je . . .

Sivo je nebo . . . Prihajaj
smrt, — bojazni ne poznamo!
Kdor Boga je čul v naturi,
tega srce je jekleno — —
Smrt, — jesen, dve mili sestri,
ki zaprò za nami duri . . .

„Ich dien“, je napis znane nunske varstvene znamke, ki je za lekarnarja A. Thierry balzam kot varstvo zoper ničvredna posnemanja zoper ničvredna posnemanja postavno varovana. „Ich dien“ (jaz služim) blagru trpečega človeštva, sme iznajditelj opravičeno reči, kajti družinski zaklad je pri obolenju lekarnarja A. Thierry balzam in centifolijmazilo, katerih zdravilni vpliv priznajo vse zdravniške autoritete in ki nadomesti istinito domačo apoteko. Tisočero zahvalnih pisem pričajo o svetovnem uspehu tega najboljšega vseh domačih sredstev iz lekarne angelja-varuha A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Brady'jeve želodčne kapljice, preje „Maria-Zellske“ kapljice imenovane, so najboljše, skozi več kot 30 let priznано sredstvo zoper

prebavne težave vsake vrste, pečenje (Sodbrennen), omotici, trdem trupu, bolečinah v glavi in želodcu, slabosti, pomanjkanju spanja, pomanjkanju krvi, bledoličnosti itd. Se dobijo v apotekah za ceno 90 vinarjev in K 1'60, 6 steklenic za K 5'40, 3 dvojne steklenice za K 4'80 razpošilja franco izdelovalec C. Brady, lekarna „König von Ungarn“, Dunaj I. Fleischmarkt 2, Depot 42.

Naše slike.

Prinesli smo v letošnjem koledarju celo vrsto slik, ki bodejo cenjene naše prijatelje gotovo zanimale. V naslednem hočemo par besed o teh slikah izpregovoriti.

Na strani 37 vidimo naravno-varstveni park na otoku Meleda. Taki naravno-varstveni parki imajo v prvi vrsti namen, da varujejo rastlinsko svet ali floro pred uničenjem, ki mu grozi od raznih strani. Zlasti je ta nevarnost velika za dežele ob Srednjem morju. Zato se je uresničil tak naravno-varstveni park na otoku Meleda v Jadranskem morju. Na tem lepem otoku se nahaja okoli 2400 hektarjev državnega gozda; na severno-vzhodnem delu otoka sta dva jezera, ki ju ozki kanal veže z morjem. Na prvem jezeru „Lago grande“ se nahaja zopet mali otok. Ta lepi kraj izbrali so si pred 900 leti benediktinski menihi, ter napravili tu samostan in cerkev. H kloštru spada tudi ves erarični gozd. Pod vladno Napoleona (l. 1808) se je klošter razpuščilo in z njim prišel je tudi gozd v državno last. Vsled tega pač je ostal gozd tudi v svoji prvotni lepoti. Seveda se na otoku neguje tudi ostalo floro ter fauno. Potrebno delo za varstveni park je prevzelo tozadevno društvo. Naša slika kaže v levem kotu spodaj mali zemljevid, zgoraj pa pogled na zanimivo točko otoka Meleda.

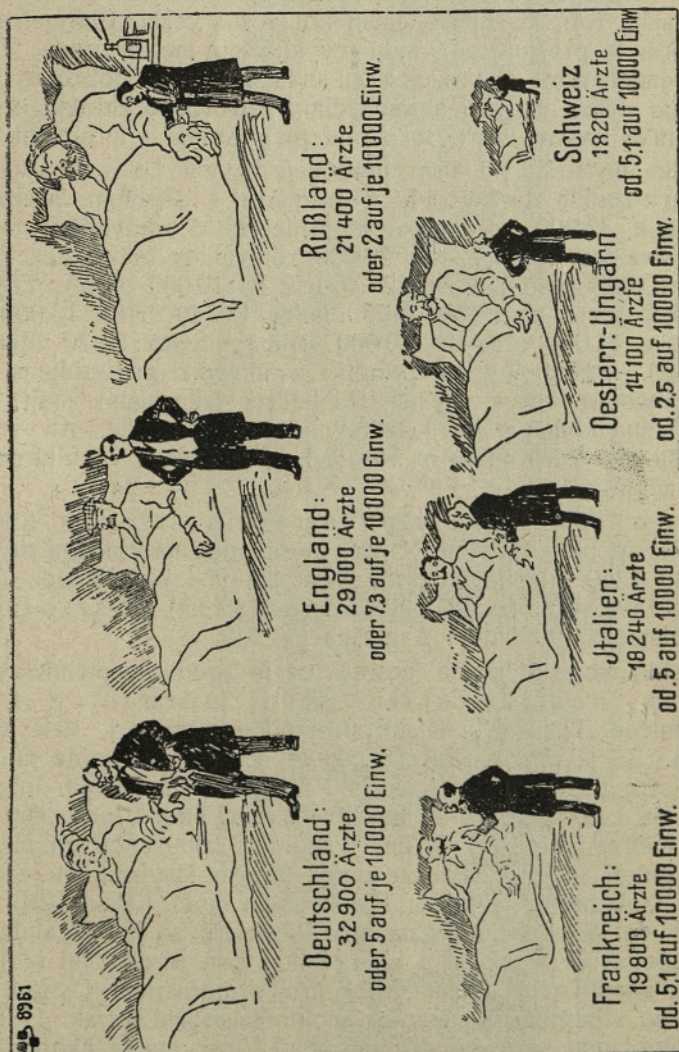
Druga naša slika (na strani 41) kaže krasno ležeči starodavni grad Ambras na Tirolskem, ki nudi sredi v visokih planinah bujnokrasne lepote.

Na strani 45 vidimo sliko bulgarskega kralja Ferdinanda in njegovega sina prestolonaslednika Borisa. O osodi teh dveh mož po za Bulgarijo tako nesrečnih balkanskih vojnah govorimo itak na drugem mestu.

Nemški bojni parnik „Emden“ (stran 52) imel je preteklo leto zanimiv politični dogodek. „Emden“ je mala a utrjena križarka, ki je bila zgrajena l. 1908 na cesarski verfti v Danzigu. Parnik vsebuje 3650 ton, je 118 metrov dolg, ima 24 morskih milj hitrosti, 361 mož posadke in 12 kanonov 10½ cm kalibra. Prideljen je bil nemški bojni flotilji na Kitajskem. Ko se je peljal po reki Yang-tse-kiang proti Wuhu, napadla ga je od kitajskih vstašev zasedena utrdba s strelji iz kanonov ter pušk. Nemški parnik je seveda takoj na streljanje odgovoril. S 25 kanonskimi strelji pripravil je kitajsko utrdbo do molka. Kitajska vlada je nemški takoj izrazila svoje obžalovanje nad tem dogodkom, tako da slučaj ni imel drugih diplomatskih posledic. Naša slika kaže zgoraj parnik „Emden“, ki se je tako hrabro držal, spodaj pa zemljevid, na katerem je poleg mesta Nankinga označem kraj dogodka Wuhu.

Na strani 54 prinašamo sliko slavnostne dvorane v Metz, v kateri se je vršil 60. zbor nemških katolikov. Nalašč v ta namen zgrajena dvorana je 60 metrov dolga in ravno tako široka. Prostora je imela za 7000 prebivalcev. Visoka je ta dvorana okroglo 17 metrov. Preskrbljena je seveda z električno razsvetljavo.

Mesto Freudenthal v avstrijski Šleziji (glej stran 56) praznovalo je letos 700 letnico svojega obstanka. Naša slika kaže zgoraj

Število zdravnikov v posameznih državah. (Glej članek „Naše slike.“)

totalni pogled na mesto samo, spodaj pa znameniti grad „Hoch- und Deutschmeister“, ki je velipomemben v avstrijski zgodovini.

Kaj se izvaža iz Avstro-Ogerske? Na strani 61 podamo odgovor v sliki. Avstro-Ogrska izvaža največ lesa (za skoraj

250 milijonov kron na leto). Potem pride sladkor (277·7 milij. kron), kralna in plemenska živina (154·4 milij. kron), žitje in moka (133·6), jajca (116·1), premog (110·9), živalski izdelki (103·6), ovčja voljna, tkanine in niti (97·2), plemenite kovine in denar (77·4), obleka in perilo (76·9), sadje in zelenjava (76·9), druge kovine in blago (57·9).

Največja zatvorba doline v Evropi se nahaja, kakor kaže to naša slika na strani 87, pri mestu Malter na Saškem. Ta zatvorba se je slavnostno blagoslovila 27. septembra 1913 ob navzočnosti kralja Avgusta. Velikanske dimenzije zatvorbe Malter kaže dejstvo, da je zgorajšni rob, ki služi obenem kot vozna cesta, 194 metrov dolg. V rezervoarju je prostora za 9 milijonev kubičnih metrov vode. To vodo se rabi za izdelovanje elektrike. Naša slika kaže prav dobro to velikansko tehnično delo, na levi strani vidimo zatvorbeno zidovje, v sredini velika priprava kaskad, na desni strani pa poslopje s turbinami.

Slika na strani 85 nam predočuje število zdravnikov v posameznih državah v razmerju s številom prebivalstva. Nemčija šteje 32·900 zdravnikov in pride tam 5 zdravnikov na vsakih 10·000 prebivalcev. Anglija šteje 29.000 zdravnikov (nekaj čez 7 zdravnikov na 10.000 preb.); Rusija 21.400 (2 na 10.000 preb.); Francoska 19·800 (nekaj čez 5 na 10.000 preb.) Italija 18·240 (5 na 10.000 preb.); Avstro-ogrška 14.000 (2½ na 10·000 preb.); Švica 1.820 (čez 5 na 10.000 preb.). — Najbolj je torej Anglija z zdravniki preskrbljena. Potem pridejo Francoska, Švica, Nemčija in Italija. Jako slabo stoji Avstro-Ogrška, ki ima komaj polovico zdravnikov od Nemčije. Ali sramotno nizko je število zdravnikov na Ruskem, ki je seveda v kulturnem oziuru sploh zadnja.

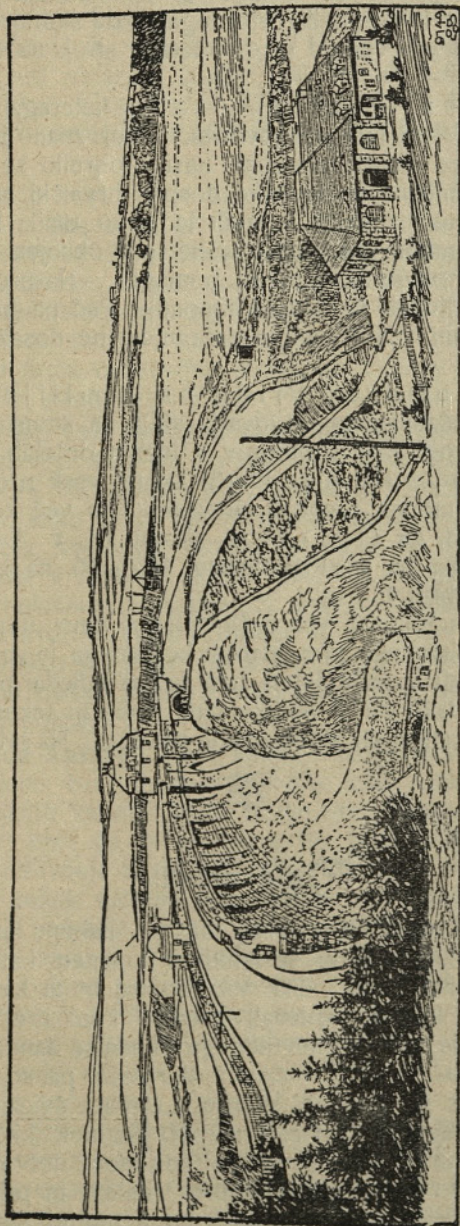
Množina mesa v posameznih državah (glej slika na strani 77) je prav različna. Največ mesa pride na vsacega prebivalca v Argentini 1240 kil). Potem pride Avstralija (954 kil), Kanada (336 kil), Združene države Amerike (250 kil), Rusija (130 kil), Avstro-Ogrška (120 kil), Nemčija (90 kil) in Angleška (50 kil).

Velika vojaško-letalna nesreča se je zgodila septembra meseca na Nemškem; nemški letalni stroj mornarice 1 bil je pri temu uničen. Ta nemški letalni stroj bil je zgrajen l. 1912 v Friedrichshafenu. Bil je prvi letalni stroj, ki ga je nakupila vojna mornarica. Izvršil je svoj poskusni polet (čez 20 ur) pred enim letom in pozneje je dosegel še celo vrsto lepih uspehov. Letalni stroj 1 bil je 160 metrov dolg, 15 metrov širok in je imel vsebine 22.000 kubičnih metrov. V sprednji gondoli se je nahajal en motor (zistem Maybach), v zadnji pa 2 motorja; vsak motor je bil za 170 konskih moči. Letalni stroj imel je hitrosti 80 do 85 kilometrov na uro. Propelerji so bili iz aluminija in so imeli spredaj 2, zadaj pa 4 krila. Balon sam je obstojal iz 18 celic za plin. Na usodni dan je manevriral stroj z mornarico. Dvignil se je pri slabem in viharnem vremenu pri otoku Helgoland v zrak. 17 morskih milj od Helgolanda se je zgodila nesreča. Vihar mu je napravil konec in raztegan padel je letalni stroj v morju. Zapovednik kapitan Hann in 13 vojakov je utonilo, 7 vojakov pa so hitro dospele torpedovke rešile. Na levi strani naše slike vidimo pogumnega zapovednika Hanna. Nadalje kaže slika krasni letalni stroj pri svojem poletu nad morjem.

Dva odlična avstro-ogrška oficirja nam kaže

slika na strani 93. Na desni strani generala Csicseric pl. Bacsany, na levi pa šefa našega generalnega štaba Conrad pl. Hoetzendorf.

Največja zatvorba doline v Evropi pri mestu Malter. (Glej članek „Naše slike.“)

Razvitek letalnih strojev bil je v zadnjem letu zopet krasen. In med največjimi uspehi je pač oni, ki ga je dosegel Francoz Brindejonc s svojim letalnim strojem (Morane-Saulnier Eindecker).

Pogumni Franzos dvignil se je s svojim strojem v Parizu v zrak in se peljal čez Berlin in Varšavo v rusku postolico St. Petersburg. Od tam se je vrnil čez Vzhodno morje, Švedsko in Severno morje nazaj v Pariz. Na naši sliki vidimo spodaj zemljevid, na katerem je z debelo črto označena ta vožnja, ki je peljala hrabrega moža skoraj čez celo Evropo. Zgoraj na levi strani vidimo njegov letalni stroj, na desni pa Brindejlonca samega.

O baronu Ivanu Skerlec, katerega sliko prinašamo na strani 95, se je lani mnogo govorilo. Kakor znano je baron Skerlec hrvatski ban. Vsled madžaronskega nasilja obrnilo se je hrvatsko sovrastvo tudi proti njemu. Iz Amerike dospeli hrvatski zagriženec Dojčić je na banusa streljal, pa ga je k sreči le lahko ranil. Dojčić je bil zaradi poskušenege umora na 16 let težke ječe obsojen. Taki zločini seveda ne bodejo hrvatskemu narodu pomagali. Nasprotno mu bodejo vzeli pri treznih ljudeh še zadnje simpatije. Pač pa bi moralo nasilno madžaronsko uvideti, da s svojim zatiranjem ne doseže družega nego nasilni odpor.

Koliko umorov pride na 1 milijon prebivalcev? Na to vprašanje nam odgovarja slika na strani 82. Iz slike je razvidno, da se zgodi največ umorov v južnih deželah, kjer ima prebivalstvo izredno vročo kri in se konča skoraj vsak prepir z nožem. V Italiji pride na 1 milijon prebivalcev vsako leto več kot 81 umorov, v Španski več kot 78, na Ogrskem skoraj 61, v Avstriji skoraj 22^{1/2}, v Belgiji blizo 18, na Francoskem blizo 16, na Nemškem dobrih 11 in v Angliji dobrih 6.

S tem smo popisali vse naše slike in smo prepričani, da se je z njimi cenjenim čitateljem prav mnogo koristnega in zanimivega nudilo. Skušali bodemo tudi v prihodnjem letu za naš koledar preskrbeti mnogo interesantnih slik, tako da si bodejo naši prijatelji tekom leta v prostih urah zamogli čas krajšati ter svoje znanje povečati. Na svidenje leta 1915!

Male vesti.

Kaj mora vsakdo vedeti, da pri nakupu ur svoj denar ne izda za ničvredno šund-blago, se lahko v krasnem katalogu fabrike ur H. Suttner, Ljubljana št. 525 čita. Vsakdo naj bi ta katalog potom dopisnice zastoj in franko zahteval, predno kupi ure, zlato in srebrno blago. Neverjetno je, koliko ničvrednega šunda se dandanes lahkovernim kupcem pod krinko „cenosti“ obesi. V resnici pa so te „cene“ šund-ure jako drage, ker se kmalu pokvarijo. Le prave švicarske ure iz lastne protokolirane fabrike ur v Švici firma H. Suttner (ki ima tudi glavno zastopstvo fabrike ur „Zenith“) storijo, kar mora dobra ura storiti, kažejo čas natanko, so brez napake dobro izdelane in pri temu jako cene (že od K 4'10 naprej), tako da je vsak kupec trajno zadovoljen. To dokazuje tisočero priznanjevalnih pisem, med njimi mnogih iz Amerike in drugih držav inozemstva. Naj bi se vsak kupec ur na te vrstice spomnil!

124 let stara in še krepka bila je neka kmetica v nekem bulgarskem kraju, ki nam je rekla: Kdor lahko prebavi, živi dolgo! In

to je tudi istina, kajti ničesar ne napravi truplu toliko dela, nego prebava težkih jedil. Kdor se hoče dolgo svežega ohraniti in postati star, mora svojo prebavo podpirati in v to so primerne Fellerjeve staro priznane odvajalne Rhabarbara-krogeljice z zn. „Elza-krogeljice“, kakor ničesar drugzega na svetu. One olajšajo želodcu delo prebave, odpravijo počasnost želodca, zapiranje in trdo truplo; 6 škatljic stane samo 4 krone, 12 steklenic 7 kron 60 vinarjev franko; se naroči edino pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 574 (Hrvatsko). Tam se zamore naročiti tudi Fellerjev bolečine odpravljajoči „Elza-fluid“ (12 steklenic za 5 kron franko).

Zanimiv je novi glavni katalog z nad 4000 podobami priznano izborne svetovne tvrdke c. in kr. dvorni liferant Hanns Konrad, razpošiljalna hiša v Brüxu št. 227 (Češko), kajti isti vsebuje veliko izbiro v urah, zlatem in srebrnem blagu, predmetih za domačijo, kadilnih rekvizitah, toaletnih predmetih, igračah, orožju itd. in naj bi nobeden naših cenjenih čitateljev ne zamudil, zahtevati ta katalog potom dopisnice, katerega imenovana firma radovoljno vsakomur zastonj in poštnine prosto pošlje. (Več glej v inzeratnem delu!)

V Ameriko celo se mora nekaj poslati, kar se ne dobi nikjer nego v naši domovini. Ako se izplača, eno stvar tako daleč čez morje poslati, potem mora biti gotovo prav posebno dobra. Čitatelji bodejo zdaj hoteli vedeti, kako se ta vredna stvar imenuje, ki se jo pošilja iz naše monarhije čez svetovno morje, ker se jo le tukaj izdeluje in ker brez nje tudi ljudje v Ameriki nočejo biti. No, mi jo hočemo povedati: To je Fellerjev bolečine odpravljajoči zeliščni esenc-fluid z zn. „Elza-fluid“ od lekarnarja E. V. Feller, Stubica št. 574 (Hrvatsko), ki ima tudi v Ameriki jako veliko prijateljev in katerega 12 malih, 6 dvojnih ali 2 špecialni steklenici franko samo 5 kron stanejo, v Ameriko pa 9 dvojnih steklenic 2¹/₄ dolarjev.

Posledice katara „Malo katara!“ Kolikokrat se čuje to besedo površno izgovorjeno, brez da bi se slutilo, kako težke kronične bolezni iz takih zanemarenih katarih lahko nastanejo. Koliko ljudi kašlja tedne in mesece dolgo, brez da bi le najmanjše proti temu storili; šele ko postane dihanje težavneje in se pojavljajo bolečine v prsih, poiščejo se pomoči in mora bolnik deloma dolgotrajno zdravljenje potrpeti, da najvišji zaklad, svoje zdravje, zopet dobi, medtem ko bi v začetnem štadiju potreboval le malega protisredstva, da prežene kašelj ali vratni ali prsni katar. Celu matere padejo semtertja v ta greh, da pri svoji deci „malo katara“ prezrejo s tolažbo, češ bo že sam od sebe zopet izginil. Pač ne vedo, da ima toliko bolezni notranjih delov trupla svoj izvor v prejšnjem kataru; kajti vsled katara oboleli organi izgubijo svojo opornost, ne odganjajo več vsled slabega zraka vsak dan vdihane bacile, tvorijo vsled tega prava gnezdišča teh zavratnih sovražnikov. Noben umrljivi ni zavarovan zoper prehlajenje in bolezni. Kogar pa to zadene, ta naj se ozira na zgorajšno svarilo. Kajti mi imamo ednostavna in cena sredstva, ki pomagajo zoper vsako prehlajenje dihalnih organov, kakor kašelj, hripavost, bronhialni, prsni in vratni katar. Kot posebno odlično sredstvo naj omenimo tukaj Kaiserjeve prsne karamele; te obstojijo iz zdravih ekstraktih snovi, ki izredno blagodejno vplivajo na sluznice in, kar je tudi posebno važno, ne pokvarijo želodca.

Od leta do leta.

Splošni pogled nazaj.

(Od julija 1912 do junija 1913.)

Novo leto je kakor mejni kamen; naprej, v neznano bodočnost zrè oko in nazaj se vrača, v preteklo leto nazaj, v dogodke, ki smo jih preživeli ter na katere se spominjamo z veseljem ali pa z žalostjo . . . Tudi mi hočemo podati kratki splošni pregled vseh onih dogodkov in pojavov preteklega leta, ki se nam zdijo spomina vredni.

Avstro-Ogrska.

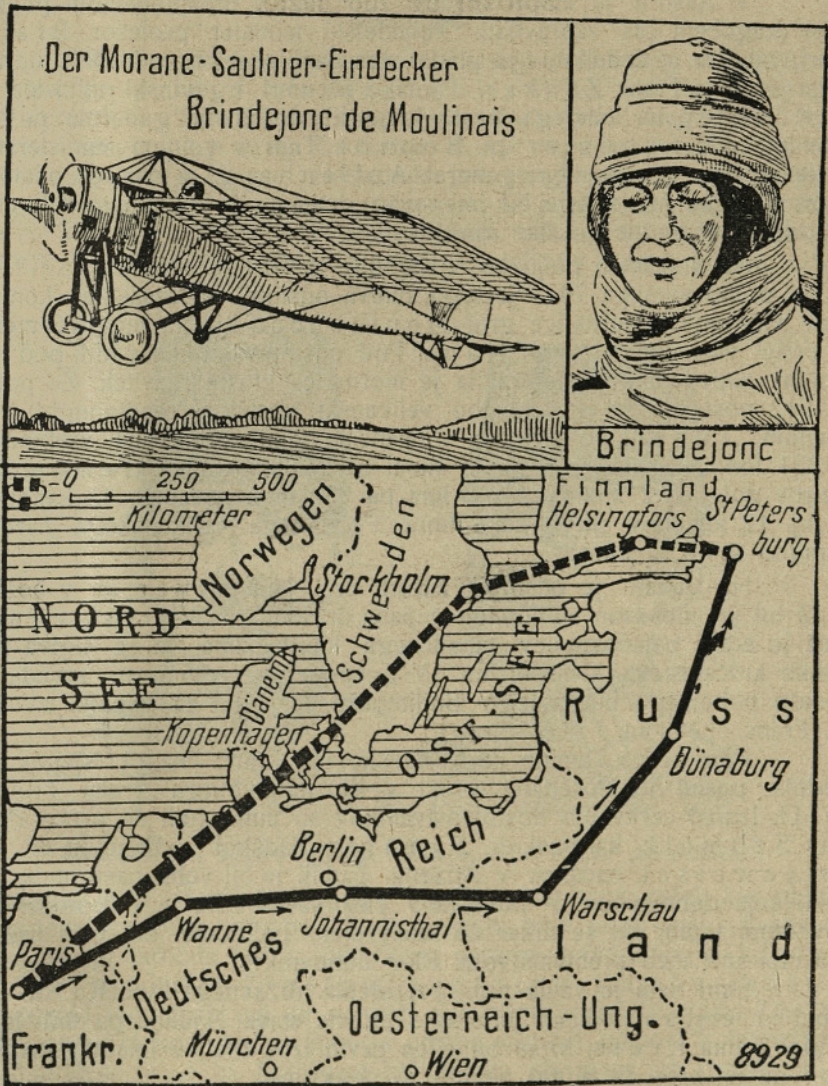
Grozoviti vihar, ki je izbruhnil na Balkanu in spravil ves evropski mir v nevarnost, pretil je večkrat tudi naši domovini. Že so stali vrli naši vojaki z nabito puško v roki ob mejah, da varujejo čast in veljavo naše zastave. Ali k sreči se je vendar vihar polegel, skrajna nevarnost je bila odstranjena. Obvarovani smo bili pred najhujšim — pred vojno vsemi njenimi krvavimi posledicami. Res je sicer, da je prinesla vsled balkanskih zmešnjav nastala politična kriza mnogo zahtev in da so morali narodi avstro-ogrske monarhije prav velike žrtve prinašati; res je, da so nas stale te izvanredne vojaške priprave v najnevarnejšem času gotovo 350 milijonev kron, brez da bi šteli nešteto verigo gospodarskih polomov, nastalih iz te krize; res je, da je doprineslo tisočero rezervistov v vojaški službi istotako visoke žrtve svoji domovini; mnogo bede, revščine, mnogo lakote in solz so bile posledice; — res je vse to, — ali najhujše ni prišlo, do vojne ni bila Avstrija prisiljena. Kdor vè, kaj pomeni vojna, kaj vsebuje ta kratka besedica, kdor razume, koliko solz in gorja, koliko nesreče in krvi prinaša vojna, ta bode usodi iz srca hvaležen, da je pustila ta grenki kelih mimo nas iti . . .

Zahvaliti pa imamo vzdržanje miru v prvi vrsti presvitlemu našemu vladarju, ljubljenu cesarju Francu Jožetu I. On v prvi vrsti je z vsem svojim vplivom, z vso svojo veliko ljubeznijo do narodov ohranil mir. On je preprečil vojno, ki bi bila brez njega gotovo izbruhnila. Bil je to najvišji triumf krasnega vladanja sivolasega našega monarha, katerega mu zamorejo poplačati narodi le še z večjo in iskrenejšo ljubeznijo . . . To ljubezen je cesarju vojaštvo kakor prebivalstvo tudi z velikimi častmi opetovano izkazalo. Tako se je n. p. cesarju v vojaški akademiji Marije Terezije v Wiener-Neustadtu postavilo krasni kameniti spomenik, ki bode mladim vojakom v daljni bodočnosti priča avstrijske podaniške zvestobe.

Jako razveselila je našega cesarja tudi zaroka nadvojvodinje Mechtildis s princem Olgerdom Czartoryski. Slavnosti te zaroke so bile krasne.

Pa tudi žalosti prineslo je preteklo leto našemu cesarju v obili meri. Dne 27. januarja 1913 umrl je po kratki in težki bolezni na Dunaju nadvojvoda Rainer. Z njim je izdihnil najstarejši član naše

cesarske družine. Ali pokojnik bil je tudi eden najpriljubljenejših nadvojvodij. To so dokazale že prisrčne slavnosti, ki mu jih je priredilo prebivalstvo ob priliki njegove diamantene poroke. Velike zasluge pridobil si je pokojni nadvojvoda kot reorganizator naše domobranbe (Land-

Letalni stroj Francoza Brindejoneca. (Glej članek „Naše slike.“)

wehr), katero je pač on v neumornem delu na visoko njeno sedanjo stopinjo spravil. Nadvojvoda Rainer bil je v vsakem oziru pravi Dunajčan; s prebivalstvom je občeval kakor navadni meščan. Ljudstvo ga je zato naravnost oboževalo in njegov pogreb je bil veličasten.

Mnogo skrbi delale so cesarju tudi notranje zmešnjave v obeh polovicah monarhije. Boj madžaronskih klik na Ogrskem je vrgel končno

ministerskega predsednika Lukacsa raz fotelja. Njegov naslednik je postal po svoji skoraj nasilni eneržiji znani grof Štefan Tisza. Ali tudi temu se doslej ni posrečilo, neprijetne notranje politične boje ublažiti.

V Avstriji je moral državni zbor tudi v brezpomembni politiki svoj dragoceni čas zapravljati. Poljedelski minister profesor Braje umrl; njegov naslednik pa je postal dosedanji senatni predsednik upravnega sodišča Franc Zenker. Istotako je umrl trgovinski minister dr. pl. Rössler, na katerega mesto je stopil dosedanji gubernar poštnih hranilnice dr. Schuster pl. Bonnot. Tudi v vojnem ministerstvu se je zgodila izprememba; general Auffenberg je namreč odstopil in za vojnega ministra je bil imenovan general Krobotin, kateremu se pripisuje izredne vojaške zmožnosti.

Na vojaškem polju so se zgodile še druge spremembe. Tako je ob priliki svojega 70. rojstnega dneva odstopil velezaslužni komandant naše vojne mornarice grof Montecuccoli. Na njegovo mesto je prišel viceadmiral Anton Haus. Pod odstopivšim kakor tudi pod sedanjim zapovednikom napravila je mornarica krasni razvitek. Že poleti l. 1912 postavilo se je v službo velikanski parnik (dreadnought) pod imenom „Tegetthoff.“ Ta velikanski bojni parnik ima vsebine za 20.331 ton. Njegovi stroji imajo moči za 25.000 konjev. Parnik je 151 metrov dolg, 27,2 metrov širok. Ima pa 950 mož posadke, 48 kanonov, m. nj. 12 kanonov 30¹/₂ cm-kalibra. Poleg tega velikanskega parnika zgradilo se je še ednake.

Na Dunaju je odstopil župan dr. Neumayer in v božiču 1912 bil je imenovan za novega župana dr. Richard Weiskirchner. Mož je eden ustanoviteljev fanatičnega klerikalizma, ki se skriva pod krinko krščanskega klerikalizma. V gospodarski zmožnosti seveda ne doseže pokojnega Luegerja. V Budimpešti pa je bil za župana izvoljen dr. Franc Heltai.

Umrli je na Dunaju tudi nadškof dr. Franc Nagl. Njegov naslednik postal je dosedanji prošt v Klosterneuburgu prelat Friderik Piffl. Izmed cerkvenih dostojanstvenikov so umrli tudi še prelat Frigidian Schmolk, kardinal dr. Samassa, nadškof v Erlau in dr. Jos. Altenweisel, nadškof v Brixenu. Zadnji je bil velik nasprotnik politikovanja duhovnikov. V posebnem pastirskem listu je priporočal duhovnikom toplo, naj se nikar ne udeležujejo političnih bojev in naj širijo raje mir med prebivalstvom. Blag duhovnik!

Smrt nam je vzela tudi prezidenta državnega sodišča dr. Jos. Unger, enega najboljših juristov svetovne stave. Nadalje pa tudi inženirja Viljema Kress, ki je bil eden prvih iznajditeljev letalnih strojev; umrl pa je, brez da bi žel uspehe svojega dela.

Dne 6. oktobra 1912 so odkrili na Dunaju spomenik znanemu zdravilnemu učenjaku in župniku Kneippu.

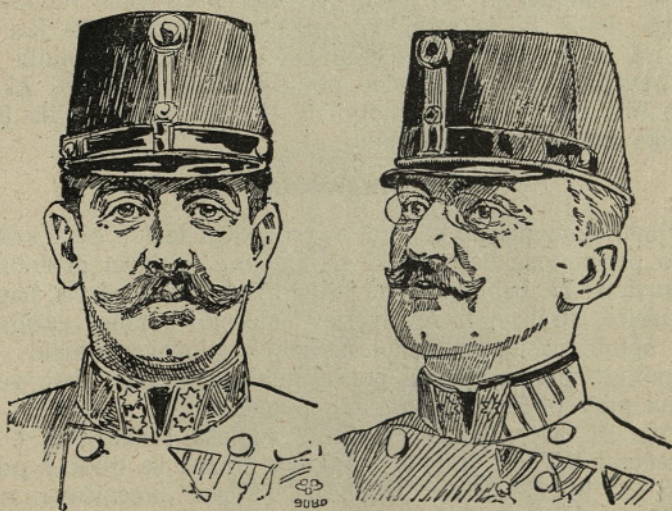
Impozanten je bil Eucharistični kongres, ki se je vršil 14., 15. in 16. septembra 1912 na Dunaju. Bila je velika manifestacija katoliške misli, katero so seveda gotovi zagriženci v svoje politične namene izrabljali. Katoličanstvo in klerikalizem sta pa dve popolnoma različni stvari.

Dne 3. maja 1913 se je na Dunaju otvorila Adria-razsta-

va, ki je dosegla izborne uspehe in pokazala občinstvu krasote Jadranskega morja. Seveda nam primanjkuje prostora, da bi naštele še vse nadaljne dogodke, ki so z ozirom na industrijo, trgovino, politiko ali kulturo važni. Naj torej te vrstice zadostuje.

Nemčija.

Nemčija, zlasti pa bavarsko kraljestvo doživelo je veliko izgubo s smrtjo princa-vladarja Luitpolda, ki se je zgodila 12. decembra 1912. 25 let dolgo je ta vladar vodil blagodejno žezlo namesto umobolnega kralja Ludovika II. ter tega naslednika, istotako umobolnega kralja Otona. Naslednik pokojnega princa v vladanju je njegov najstarejši sin princ Ludovik, ki je oženjen z nadvojvodinjo Marijo Terezijo avstrijsko. Začetkom junija 1913 je novi vladar našega cesarja, ki mu je bil vedno naklonjeni prijatelj, na Dunaju posetil. Obis-

Dva odlična avstro-ogrška oficirja. (Glej članek „Naše slike.“)

ki vladarjev, ki so mnogokrat tudi v političnem oziru važni, ker ublažijo gotova nasprotja, so postali v zadnjih letih pogostejši. Februarja 1913 se je zaročila hčerka nemškega cesarja princesinja Viktorija Luiza s princem Ernstom Avgustom Kumberlandom. Pri poroki tega para bili so navzoči tudi stariši, nadalje ruski Car Nikolaj, angleški kralj Juri in mnogo drugih visokih gostov. S februarjem 1913 pričele so se na Nemškem tudi velika slavnosti ob priliki stoletnice, odkar je pričel nemški narod osvobodilni boj zoper Napoleona, ki je imel takrat polovico sveta pod svojim podplatom. Ta boj, katerega se je pozneje še poleg Nemčije, Avstrija in Rusija udeležile, vodil je do velikanske bitke pri Leipzigu, v kateri je bil Napoleon premagan. Za Nemčijo je stalo vso preteklo leto v znamenju teh slavnosti.

Rusija.

Tudi na Ruskem praznovali so l. 1913 razne jubileje, v prvi

vrsti 300 letnico vladanja carske družine Romanov. Preje je vladala na Ruskem družina Rurik, ki je z Ivanom grozovitnim in njegovim sinom Feodorom Ivanov izumrla. Izmed carjev družine Romanov je bil najvažnejši Peter Veliki, ki je Rusijo odprl evropski kulturi. Kako velika je država, ki stoji pod žezlom ruskih carjev, dokazuje dejstvo, da ji pripada okroglo ena petina vse zemlje, na kateri prebivajo ljudje. In vendar se želi Rusija še vedno razširiti, zlasti proti kitajski meji. V preteklem letu se je doslej kitajska provinca Mongolija pač pod ruskim vplivom proglasila samostojno. Čeprav se Rusiji doslej ni posrečilo, pogoltniti Mongolsko, se bode to prej ali slej vendar zgodilo. V preteklem letu prišlo bi kmalu do vojske med Rusijo in Kitajsko, ki se je komaj preprečilo. In dolgo ne bode trajalo, da se ta umetni mir razbije.

Francoska.

Na Francoskem so dobili novega prezidenta republike; dne 17. januarja 1912 bil je namreč izvoljen za predsednika Raymond Poincaré, ki je bil že preje merodajen v francoski politiki. Poincaré nadaljuje seveda oestro in odločno politiko zoper trozvezo, ki je Franciji vedno bila trn v oku. Ali mogočna Nemčija prepreči, da bi postalo to francosko nasprotovanje nevarno.

Angleška.

Hude boje peljale so tudi v preteklem letu t. zv. „suffragette“, to so prismojene babnice, ki si hočejo z nasiljem pridobiti žensko volilno pravico. Te babure pa ne kričijo zdaj samo, marveč napadajo po ulicah ministre, streljajo iz revolverjev, mečejo bombe, zažigajo javna poslopja, sploh nastopajo kakor najbolj krvoločni anarhisti. Angleška vlada je mnogo prelina s temi podivjanimi babnicami; zato se pričinja ljudstvo na prav občutni način samo pomagati.

Dne 21. avgusta umrl je veliki angleški ustanovitelj t. z. „Heilsarmee“ general William Booth. Njegova družba se trudi v potu svoje ga obraza, da bi človeštvo „izboljšala.“ Tako uresničava zavode za padla dekleta, prenočišča, delavnice za brezposelne, bolnice, sirotišnice, zavode za odpuščene jetnike itd. Boothov naslednik postal je njegov najstarejši sin Bramwell. Še po enem znamenitem možu žaluje angleški narod. V večnem ledu južnega tečaja umrl je namreč znameniti učenjak kapitan Robert Scott, ki je istotako kakor Amundsen odkril južni tečaj in povišal zaklad človeške znanosti. Iz večnega leda pa ni mogel več nazaj, temveč je našel tam s petimi tovariši hladni grob.

Švica.

Septembra meseca 1912 obiskal je Švico nemški cesar Viljem II. S tem so postale vezi med Nemčijo in Švico še tesnejše. Predsednik republike Švica je zdaj dr. Forrer, izborni politik in znamenit mož.

Lichtenstein.

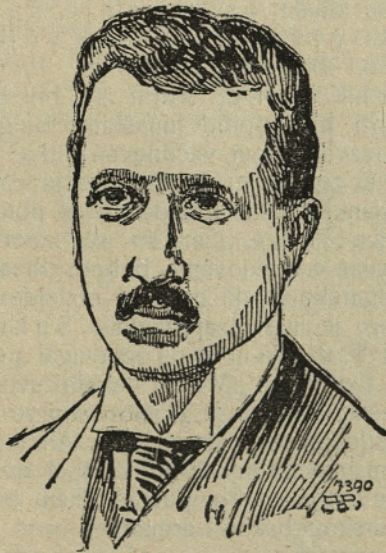
Mala kneževina Lichtenstein, ki leži med Švico in Vorarlbergom, praznovala je koncem leta 1912 ob velikih slavnostih 200 letnico

svojega obstoja, odnosno svoje samostojnosti. To malo državico vlada zdaj knez Johann II., ki pa stanuje večinoma na Dunaju.

Balkanske države.

Na Balkanu, tem večnem „peklenskem kotlju“, izbruhnila je v preteklem letu grozovita nevihta, ki so jo strokovnjaki že davno pričakovali. Šlo se je enostavno za razdelitev v notranjem strohnele evropske Turčije. Male balkanske državice so se našle v zvezi, potom katere so hotele tisočletnega trinoga uničiti. Še več poguma jim je dala turško-italijanska vojna. Ta vojna je pravzaprav brez vsake pravne podlage pričela. Italija je enostavno proglašila pokrajino Tripolis za svojo last. Turčiji je bilo nemogoče, pri-

Baron Ivan Skerlec. (Glej članek „Naše slike.“)

praviti vojaški odpor v Afriki. Zato je pripustila boj proti Italijanom afričanskim domačinom. Italijanska armada je kmalu premagala male turške posadke v posameznih pristaniščih. In potem se je pričela tista dolgotrajna vojna, ki je še danes ni konec, vojna zoper Arabce in Beduine, zoper nevidnega sovražnika, ki se danes pojavi in jutri zopet na hitrih konjih izgine, ki pa s tem načinom vojskovanja nasprotnika vpeša in utruji. Leta dolgo se bodejo morali Italijani še truditi, da postane Tripolis v resnici njih last. Zato je italijanska vlada skušala na drugi način Turčijo prisiliti, da sklene mir. Poslala je vkljub protestom evropskih vevlasti mogočno svoje vojno brodovje proti morski ožini Dardanel, da bi pred Konstantinoplom diktirala mir. Dne 19. julija 1912 poskusile so italijanske torpedovke v temi skozi Dardanele priti. Ali turške utrdbe so jih kmalu opazile in pričele pri Beikšutepe z bombardiranjem, tako da so morali Italijani kolikor mogoče hitro zopet iz Dardanel pobegniti. Italijansko-turška vojna zaradi Tripolisa bi še danes ne

bila končana, ko bi začetkoma omenjena politična nevihta ne prisilila Turčijo, da sklene mir in združi vse svoje moči za nevarnejšega sovražnika. Prišlo je do mirovne pogodbe, glasom katere je Turčija Tripolis in Cirinajko Italiji odstopila.

Balkanske države so medtem, kakor rečeno, sklenile svojo zvezo. Duša te zveze med Grško, Bulgarijo, Srbijo in Črno gorjo je bil bulgarski kralj Ferdinand. Le-ta je praznoval avgusta l. 1912 slovesno 25 letnico svojega kronanja in je sprejel obenem naslov kralja. Velike njegove sanje so bile pač, da postane car na Balkanu. V ta namen je bilo treba v prvi vrsti Turčijo uničiti in le zaradi tega se je uresničila „balkanska zveza.“ Evropski diplomati ob zeleni mizi so se na vse kriplje prizadevali, da bi preprečili to vojno, pred katero se je vsa Evropa bala. Pa zamàn; medtem ko so diplomati telegrafirali in konferirali, udarila je mala Črnogora kot prva. Tej državi so potem kmalu ostali trije zavezniki sledili in pričela se je velika prva balkanska vojna. Glavno delo je imela Bulgarija izvršiti. Bitka je sledila bitki. Prva velika in odločilna bitka je bila pri Kirk-Kilisse; Turki so bili hudo poraženi in so morali v divjem begu hiteti pred junaškimi Bulgari do Lüle-Burgasa. Tam se je razvila zopet večdnevna bitka — ena največjih in najkrvavejših v novejši zgodovini — in zopet je zmagalo bulgarsko orožje. Ostanke turške armade so se potem zopet pomaknili nazaj do Tšataldša-linije, kjer so se izborno utrdili. Tu se je vstavilo tudi zmagovalne napredovanje bulgarskih armad. Istotako so se razpršili združeni bulgarsko-srbski naskoki ob zidovju mogočne trdnjave Adrianopel, katero je turški zapovednik Šukri-paša branil z levovo hrabrostjo. Pri Tšataldša-liniji pa je dvigal pogum turških vojakov zlasti iz Afrike došli Enver-bej. Vsled velikih svojih žrtev so bili tudi Bulgari že hudo opešani in tako je prišlo najprve do premirja, v katerem se je poskusilo mirovna pogajanja. Ali ta pogajanja so se zaradi še vedno nepremagane trdnjave Adrianopel razbila in vojna je iz novega izbruhnila. Po petmesečnem krvavem obleganju se je združenim bulgarsko-srbskim armadam pod komando generala Ivanova končno posrečilo, zavzeti napol razsuti Adrianopel. S tem je bila Turčija v Makedoniji in Trakiji popolnoma porazena.

Prav junaški je bil tudi odpor male turške posadke v trdnjavi Skutari, katere črnogorsko-srbske armade vkljub naravnost obupnim poskusom niso mogli premagati. Trdnjavi je zapovedoval najprve Rizza-bej, po njegovi smrti pa Essad-paša. Ali medtem ko se je Šukri-paša v Adrianoplu do skrajnega konca branil, vzela je zgodovina obleganja Adrianopla ves drugi konec. Črnogorski kralj Nikita sklenil je namreč s turškim zapovednikom Essad-pašo tajno pogodbo, glasom katere je turška posadka z vsemi častmi in orožjem zapustila Skutari. Essad-paša, rojen Albanec, je bržkone dobil obljubo, da postane vladar novo uresničene države Albanije . . . Medtem so se pričele mirovne konference v Londonu, ki so imele vsaj deloma uspeh. Imele bi popolni uspeh, ko bi se medtem ne pojavila prva velika nasprotja med balkanskimi zavezniki samimi. Šlo se je za razdelitev plena. Srbija in Grška sta sklenili na tistem pogod-

bo in sta nakrat pričeli boj zoper svojega zaveznika Bulgarijo. To je bila tretja balkanska vojna, ki se je odlikovala po izredni krvoločnosti in brezobzirnosti. Srbske in grške armade so potisnile z vso močjo in od vseh strani na Bulgarijo. Vkljub temu stala je bulgarska armada v stratezičnem oziru izborna; obšla je celo velik del srbske armade, ki je bila v velikanski nevarnosti, da se popolnoma uniči. Ali izborni bulgarski armadi, zmagoviti na celi črti, padla je v roko — bulgarska vlada sama. Ta vlada pod vodstvom nesrečnega ministra dr. Daneva je stala popolnoma pod vplivom zahrbtne ruske politike. Verovala je v Rusijo bolj kot vboga, dokler jo Rusija ni pustila na cedilu. Bulgarska vlada prijela je bulgarsko armado za pest, ko je nameravala ta železna pest ravno Srbijo in Grško uničiti. In tako je moralo priti do popolnega poraza Bulgarov, ki so morali potem največji del svojih s krvjo pridobljenih pokrajin nasprotnikom odstopiti. V to pa je še posebno pomagala Rumunska, s katero se rusofilski dr. Danev tudi ni hotel pravočasno poravnati in ki je vsled tega poslala svojo armado ravno v usodepolnem trenutku čez bulgarsko mejo. Tako je prišla Bulgarija v enem letu na vrhunec svoje slave in je bila zopet ponižana . . .

Ko pišemo te vrstice, balkanske zmešnjave še vedno niso končane. Turčija je seveda tudi porabila slabost zapuščene in izdane Bulgarije. Neglede na londonske sklepe poslala je zopet zbrano svojo armado do stare bulgarske meje, zavzela zopet Adrianopel in prisilila bulgarsko vlado do novih mirovnih pogajanj v Konstantinoplu. Ta pogajanja se so končala tako, da je Turčija obdržala Adrianopel, Kirk-Kilisse in velik del Trakije, ki je veljal zanjo že za izgubljen. Pojavlja se pa tudi zopetno nasprotje med Turško in Grčijo zaradi Egejskih otokov, ki zna voditi do novega prelivanja krvi. Istotako so se dvignili v velikem uporu bojaželjni Albanci, ki nočejo niti kōsa albanske zemlje Srbom ali Črnogorcem odstopiti. Srbski armadi se je sicer posrečilo, v krvavem klanju pognati albanske čete nazaj čez nove meje, ali boji s posameznimi ustaškimi oddelki se bodejo vedno zopet pojavljali in nadaljevali. In prav mogoče je, da pride kmalu zopet do velike vojne na Balkanu, pri kateri bodejo v enem taboru Srbi, Grki in Črnogorci, v drugem pa Turki, Bulgari in Albanci. Le vplivu Rumunske se je zahvaliti, da ta vojna še ni izbruhnila. Letošnje leto se pa bliža vsekakor svojemu koncu, brez da bi odpravilo neznosna nasprotja na balkanskem polotoku. Ta nasprotja se ravno ne bodejo preje ublažila, dokler se ne omogoči vsaki tamošnji narodnosti prosto razvijanje. To je edina pot do rešitve!

Razven vojne je najvažnejše dejstvo, ki se je na Balkanu v preteklem letu zgodilo, že omenjeno uresničenje nove države Albanije. Ta država, katere pokrajine sta hoteli Srbija in Grška pogoltiti, bila je uresničena na zahtevo Avstro-Ogrske in Italiji s pomočjo nemške zaveznice. Urejena ta država doslej še ni; nasprotno ima prestatī še mnogo notranjih bojov; tudi še nima lastnega vladarja, katerega ji bodejo šele evropske velevlasti izbrale.

Dne 26. novembra 1912 je umrl v Konstantinoplu patriarh grško-orientalske cerkve Joahim III. Pokopali so ga ob velikih slavnostnih ceremonijah.

Žalostna je bila usoda prejšnega grškega kralja. Na vrhuncu svoje slave vsled srečne vojne proti Turčiji bil je kralj Juri v Saloniku umorjen. Njegov naslednik je najstarejši sin kralj Konstantin, ki je oženjen s princesinjo Sofijo, sestro nemškega cesarja. Preje neopažen, po predzadnji turško-grški vojni pa celo od svojega lastnega naroda zasramovan, dospel je kralj Konstantin zdaj po srečnem naključju do viška slave in sanja o uresničenju nove bicantinske države . . . Pa balkanske sanje se nikdar ne uresničijo in bogve, o kakih nepričakovanih spremembah bomo prihodnje leto poročali.

Amerika.

Najvažnejši dogodek politične važnosti, ki se zgodil v preteklem letu v Združenih državah severne Amerike, je na vsak način volitev predsednika republike, ki se je vršila dne 6. novembra 1912. Izvoljen je bil kandidat demokratične stranke Woodrow Wilson, republikanska stranka s svojimi voditelji Cleveland, Roosevelt in Taft pa je po 16 letnem vladanju propadla.

Omeniti vredno je tudi smrt milijarderja Pierponta Morgan, enega največjih denarnih mogotcev v Ameriki. Pokojnik pa ni bil samo veliki finančni talent, marveč tudi velik prijatelj lepe umetnosti in dobrotnik.

Azija.

V Aziji je pač smrt japonskega cesarja ali mikada Mutsuhito, ki se je zgodila dne 29. julija 1912, v prvi vrsti opombe vredna. Cesar Mutsuhito vladal je skozi 45. let. On je v nasprotju s svojimi predhodniki odprl japonsko državo moderni evropski kulturi in je žel zaradi tega začetkoma mnogo sovraštva. Ali v srečni vojni proti Kitajski pridobil se je veleizobraženi ta cesar ljubezen svojega naroda. Ko je prišla potem še rusko-japonska vojna in je bila mogočna Rusija grozovito premagana, ni poznala ta ljubezen Japoncev nobene meje več. Smrt mikada Mutsuhito napravila je po vsej državi globoko žalost. Sivolasi japonski general Nogi, premagovalec ruske trdnjave Port-Artur, izvršil je iz žalosti s svojo ženo samomor. Na japonski prestol pa je prišel edini sin mikada Joshihito, ki je istotako evropsko izobraženi mož. Ker je Japonska pri jako gostem prebivalstvu izredno majhna, treba ji je razširjenja. V tem stremljenju pa pride v nasprotje s sosedi, zlasti s Kitajsko. V zadnjem letu zgodila se je tudi že cela vrsta prask, iz katerih se da pač na blizu stoječo novo japonsko-kitajsko vojno sklepati. To pa tembolj, ker se pojavljajo na Kitajskem, odkar se je pregnalo cesarsko družino in uresničilo republiko, velike notranje razprtije in revolucije, ki jemljejo sicer velikanski ti državi vso moč na zunaj.

Afrika.

V Afriki preteklo leto ni prineslo bogvè kako važnih dogodkov. O nadaljnih bojih Italijanov zoper nepokorne

Arabce in Beduince v Tripolisu smo že na drugem mestu poročali. Domačini smatrajo Italijane ravno še vedno kot sovražnike v deželi.

Istotako pa se godi Francozom v Marokku. Tam je Francozom bolj ali manj prijazni sultan Muley Hafid odstopil in do vlade je prišel njegov brat Muley Jussuf. Seveda je tudi ta prisiljen, da se v javnosti dela za prijatelja francoskim tujcem. Ali natihem pa hujska in francosko vojaštvo v Marokku ima večne boje z afričanskimi ustaši. Poleg tega pa imajo Francozi v Afriki opraviti tudi z ljubosumnostjo Angležev, Špancev in Italijanov, ki hočejo vsak kolikor mogoče vpliva v Afriki pridobiti. Mali boji pa tudi večje praske so v Afriki torej na dnevnem redu.

* * *

S tem snio končali letošnji pregled preteklega časovnega oddelka. Povsod je tekla kri, povsod je donel obupni klic žrtev vojne furije. Dal Bog, da bi novo nastopivše leto prineslo lepših in boljših dogodkov!

Jasno misliti človek, ki trpi bolečine, večinoma ne more. Od tega pride, da semtertja kdo z revmatičnimi ali drugimi bolečinami sredstvo poskusi, katerega bi se pri resnem premišljevanju niti ne dotaknil. Vsak misleči človek vé, da se vse, kar je za zdravljenje potrebno, zdravilna sredstva itd., samo v lekarni kupi. Lekarnar je svojo stroko študiral in nosi odgovornost za svoje preparate. Zato naj bi se tudi pri nakupu bolečine odpravljajočih sredstev na lekarnarja držalo in ne pri ljudeh kupovalo, ki o tej stroki ničesar ne razumejo. Le lekarnar zasluži v tem oziru zaupanje in zlasti tedaj, ako se zamore opirati na zdravniška priporočila. To je slučaj pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici št. 574 (Hrvatsko), katerega sloviti bolečine odpravljajoči fluid z zn. „Elzafluid“ (12 steklenic stane 5 kron franko) priporoča mnogo zdravnikov. Vzame naj se torej pri revmatičnih, neuralgičnih in gihtičnih bolečinah, pri utrujenosti, potu, zobobolu, glavobolu, heksenšusu itd. ne brezpomembna, nezdrava sredstva, marveč Fellerjev pristni fluid. Mnogokrat trgovci, ki razna žganja kot bolečine odpravljajoča sredstva prodaja, sam ne vé, kaj je v steklenicah in zato se modri ljudje držijo Fellerjevega zaupanja vrednega preparata.

Kdor hoče po svetu kaj veljati, mora se lepo in dostojno oblačiti. To pa ne sme mnogo denarja stati. Zamore se sebe in svojo družino tudi za malo denarja lepo oblačiti, ako se vé, da se dobi obleke za gospode in dečke, dame in otroke, štofe, perilo, belo in tkano blago, plašče, pelerine, srajce, hlače, predpasnike in drugo obleko v celi monarhiji le v starorenomirani svetovni razpošiljalni hiši R. Miklauc v Ljubljani št. 82 najceneje v najlepši, najboljši trajni kvaliteti. N. p. se dobi vremenske plašče tukaj že za K 11'50, obleke za dečke od K 4'80, obleke za gospode od K 14'— naprej. Na željo napravi se tudi vsa oblačila in perilo po meri in naj bi nikdo ne zamudil, zahtevati zastonj in franko cenik od R. Miklauc, Ljubljana št. 82.

Dober svetovalec je pri nakupu rabnih predmetov in darilnih predmetov vsake vrste bogato ilustrirani krasni katalog c. in kr. dvorne firme Hanns Konrad, Brūx, št. 227 (Češko), ker vsebuje veliko izbiro najnovejših žepnih, stenskih in budilnih ur, godbenih predmetov, optičnega blaga, kadilnih rekvizit, manufakturnega blaga, toaletnih predmetov, igralnega blaga, orožja itd. Nikdo naj bi toraj ne zamudil, pri nastali potrebi zahtevati potom dopisnice ta katalog, ki ga imenovana firma vsakomur radovoljno zastonj in poštnine prosto pošlje. (Več glej v inzeratnem delu !)

Sejmi.

Na Štajerskem.

(Ako pade sejem na nedeljo ali zapovedan praznik, se vrši naslednji dan.)

V Celju v soboto po sredpostni nedelji, 21. oktobra in 30. novembra in vsak prvi ponedeljek v mesecu živinski sejem. Sejmariji so štantnine prosti.

V Ptujju, glej stran 110.

V Radgoni 3. vsakega meseca živinski sejem za vole, krave, bike, teleta, konje in drobnico.

Januar: 2. v Št. Jurju ob južni železnici; ponedeljek po svetih treh kraljih pri novi cerkvi v Šmarju blizu Celja; 5. v Konjicah (za živino); 4. nedeljo po Božiču v Marenbergu; 11. v Planini; 14. pri Sv. Filipu v Veračah; 17. v Kapeli pri Brežicah in v Petrovčah; sv. Boštjana dan pri Sv. Andražu (pri Ptujju), v Arnužu pri Sv. Mohorju (Podčetrtkom), v Bučah in Vrenskagorci; sv. Neže dan na Teharjih; sv. Vincenca dan v Št. Ilju in v Mozirju; sv. Pavla dan v Gomilnici, v Artičah in v Slovenjem Gradcu; 14 dni pred pustom na Ponikvi; 25. v Studenicah; 29. v Rajhenburgu, v Št. Jurju ob Tabru za živino in blago; 31. v Dobovi.

Februar: ponedeljek pred Svečnico v Vojniku, soboto pred Svečnico v Mariboru; sv. Blaža dan pri Sl. Mariji v Jarenini (v Slov. Goricah) in v Trbovljah; ponedeljek po svečnici na Dobrni, v Lipnici; 3. v Št. Jakobu pri Kolbiji in Vidmu; 5. pri Sv. Petru pod Sv. Gorami; 6. v Gornjem Gradcu; 9. v Pilštajnu in Konjicah (letni in živinski); 10. v Šent Jurju ob južni železnici; sv. Valentina dan v Brežicah, Ponikvi, Središču in Žalcu; 14. v Sevnici (na Savi); četrtek pred pustno nedeljo v Šoštanju za živino; pustni ponedeljek na Vidmu; kvat. torek v Ljutomeru; sv. Julijane dan v Bučah in Vrenskagorci; 19. v Pišecah; v četrtek po pepelnici živinski sejem v Velenju; 22. pri Sv. Filipu v Veračah ulimske fare na Teharjih; ponedeljek pred sv. Matijem v Braslovčah; sv. Matija dan v Arnužu, Bistrici, Rogatcu, Vildonu in na Laškem; sv. Marka dan v Lavbeku; 2. soboto v postu v Slov. Gradcu.

Marec: 1. konjski sejem v Konjicah, na Planini in v Cirkovcch; sredpostno sredo v Vitanju; v soboto po sredpostu v Celju; 2. v Pišecah; 3. na Vranskem in na Gor. Ponikvi; ponedeljek po sredpostni nedelji v Lembergu; 4. v Petrovčah pri Celju; 8. na Pilštajnu 10. v Št. Jurju ob Tabru za živino, v Kapeli pri Brežicah, v Spod. Polskavi, v Dobu pri Hrastniku in v Kostrivnici; sv. Gregorja dan v Št. Jurju ob južni železnici; 15. v Zdolah v soseski Pleterje; 16. Peklo pri Poljčanah; sv. Jerdete dan v Cmureku, Podčetrtkom, na Rečici, v Frankolovem za živino, v Trbovljah; ponedeljek po kvatni nedelji v postu v Poljčanah; 18. pri Novi Štifti (na Ptuj. Gori) in v Vidmu; 19. na Jožefovo v Svečini; dan po sv. Jožefu pri Sv. Barbari, v Št. Jerneju na Tjnskem, pri Sv. Barbari v Halozah; sv. Benedikta dan v Rogatcu, Sv. Jerdeti; 20. v Šmarjah (pri Jelšah); 21. v Pernovu blizu Žalca in Zigarskem Vrhu pri Sevnici; sv. Ruperta dan v Spodnji Kostrivnici; 4. in 6. soboto v postu v Slov. Gradcu; na tiho soboto v Pod-sredi; Marije Device sedem žalosti dan v Bistrici, v Arnužu in Ormožu; dan po Mar. Devici sedem žalosti v Strasu; dan po Marijinem Oznanjenju na Teharjih in v Dobovi; ponedeljek pred cvetno nedeljo v Sevnici (na Savi); četrtek pred cvetno nedeljo v Artičah; cvetni ponedeljek v Marenbergu; cvetni petek v Braslovčah in v Lembergu; veliki četrtek pri Sv. Mariji v Jarenini (v Slov. Goricah), v Konjicah (letni in živinski), na Laškem in Rajhenburgu.

April: 2. v Dramlji pri Mariji Magdaleni; 3. v Št. Pavlu pri Preboldu za živino; 4. pri Sv. Primožu (pri Blagovni); veliki ponedeljek v Sevnici (na Dravi); veliki torek pri Sv. Barbari v Vildonu, Podčetrtkom, Šoštanju, v Luči, na Muti, pri Novi Štifti (na Ptujski Gori), pri Sv. Duhu v Ločah; sredo po Veliki noči v Framu; četrtek po Veliki noči pri Novi Cerkvi; 13. Loka pri Žusmu (Šmarski okraj); beli torek v Ljutomeru; belo soboto v Dobju; ponedeljek po beli nedelji pri Sv. Lenartu (v Slov. Goricah), pri Sv. Mohorju (Podčetrtkom), Rogatcu, Vojniku; sredo po beli nedelji na Vranskem; 17. v Kapeli pri Brežicah; 20. pri Sv. Tilnu; 23. v Ptuj; svetega Jurja dan v Hočah, v Št. Jurju ob južni železnici, Št. Jurju (v Hrastovcu), v Št. Jurju (v Svični), v Kaniži, na Laškem in v Zdolah v soseski Pleterje; sv. Marka dan v Kostrivnici; 25. v Št. Jurju ob Tabru za živino in blago, v Dobovi; ponedeljek po sv. Jurju v Konjicah in v Dolu pri Hrastniku; 3. ponedeljek po Veliki noči pri Sv. Vidu blizu Sv. Eme in Smarju (blizu Celja); 2. Sredo po Veliki noči v Sevnici (na Savi); 4. ponedeljek po Veliki noči na Ponikvi in v Studenich; 28. v Pišecah.

Maj: 1. na Ljubnem in pri Sv. Filipu v Veračah ulimske fare, svetega Filipa dan na Hajdini, pri Sv. Barbari v Halozah, v Lipnici, na Muti, v Velenju; o Križevem v Podsredi, pri Svetem Roku (pri Ptuj), v Sevnici (na Dravi), pri Sveti Mariji v Jarenini (v Slov. Goricah); 2. Peklo pri Poljčanah; 3. v Loku; 4. v Vidmu; 5. soboto po Veliki noči na Hajdini; križev ponedeljek v Arnužu, Rogatcu in Velenju; križovo sredo v Braslovčah in Konjicah, sv. Florijana dan v Bistrici, Št. Jurju ob južni žel., Sv. Lovrencu, Svečini, v Gornjem Gradu in pri Sveti Trojici (v Goricah); v ponedeljek po svetem Florijanu v Brežicah; drugi dan po svetem Florijanu pri Sv. Barbari; drugi ponedeljek v mesecu na Bregu niže Ptuja (za živino); 7. v Spodnji Kostrivnici; 8. na Polju; sv. Pankracija dan v Lembergu, na Planini, v Slov. Gradcu, v Teharjih; sv. Janeza Nepomuka dan v Gornji Sušici, Cmureku, Soseski, Vojniku; ponedeljek pred Binkoštni v Rajhenburgu; 16. na Pilštajnu; 22. v Loku; 24. pri Sv. Filipu v Veračah; 25. v Svetini, celjski okraj; sv. Urbana dan v Rogatcu in Vitanju, v Slivnici (okraj Maribor); 28. pri Sv. Trojici (v Gorici); kvatni torek v Ljutomeru; ponedeljek po kvatni nedelji v Št. Jurju ob južni železnici; sredo pred Vneohodom pri svetem Lovrencu (v Slovenskih Goricah); ponedeljek pred Binkoštni v Olimju, Rajhenburgu, Velenju in v Poljčanah; četrtek pred Binkoštni v Artičah; binkoštni torek v Središču, pri Sv. Emi, v Radgoni, Lučanah, Marenbergu in na Laškem; binkoštno soboto v Podsredi; ponedeljek po sv. Trojici pri Sv. Jurju (pod Rifa.); ponedeljek po sv. Rešnjem Telesu v Novi Cerkvi, 10. dan po Binškotih na Tinskem; četrtek po sv. Rešnjem Telesu v Loku; 31. na Rečici in v Cirkovcah.

Junij: Četrtek po Binkoštih pri Sv. Urbanu pri Slivnici pri Celju; 4. v Slov. Bistrici za živino; v sredo pred sv. Rešnjim Telesom v trgu Lemberg; 6. na Gornji Ponikvi; sv. Primoža dan pri Sv. Primožu (pri Blagovni), na Bregu niže Ptuja (za živino); 7. v Kapelah pri Brežicah; 9. na Pilštajnu; sv. Anžona dan v Brežicah, pri sv. Duhu v Ločah, v Št. Janžu (pri Traberzi), v Rogatcu, v Žalcu in na Žigerskem Vrhu pri Sevnici; sv. Vida dan pri Sv. Barbari, v Kostrivnici, Mozirji, Lembahu, na Planini, pri Sv. Rozaliji in pri Sv. Vidu (blizu Ptuja), 21. Peklo pri Poljčanah, v Bučah, Vrenškorcah in Šmarju pri Jelšah; 22. v Št. Jurju ob južni železnici, Sevnici (na Savi), Šoštanju; soboto pred sv. Janezom Krstnikom v Poljčanah, kresni dan v Št. Jurju (pod Tabrom), Konjicah, na Laškem, pri Sv. Lenartu (Slov. Gor.), v Podsredi, Žetalah na Strasu in na Ljubnem; 27. na Ponikvi za živino; sv. Petra dan v Gomilnici; po sv. Petra dnevu v Olimji, Rajhenburgu in Spod. Polskavi; 30. v Zrečah.

Julij: Dan obisk. Device Marije pri Novi Štifti (na Ptujski gori), v Petrovčah, na Tinskem, pri Sv. Tilnu in v Vildonu; 4. v Vidmu; sv. Urha dan v Mariboru, v Vojniku, na Rečici in v Sp. Kostrivnici; 5. Peklo pri Poljčanah; ponedeljek po sv. Urhu v Lembergu; sv. Kilijana dan pri Sv. Jurju v Svičini in v Pišecah; drugi ponedeljek na Bregu niže Ptuja (za živino); 10. v Dobovi; 12. v Rogatcu, Šoštanju, pri Sv. Marjeti (v Goricah na Planini); 15. v Zdolah v soseski Pleterje; 16. v Dobju; 17. na Muti in pri Svetem Filipu v Veračah; 18. v Velenju živinski sejem; ponedeljek po škapulirski nedelji pri Sv. Barbari; 20. v Arnužu, v Vitanju in v Loku pri Žusmu (Šmarski okraj); sv. Magdalene dan pri Sveti Magdaleni (v Mariboru), pri Sv. Mohorju (Podčetrtkom), v Vildonu in pri Sv. Urbanu pri Slivnici pri Celju; sv. Jakoba dan v Bistrici, Kozjem, Lipnici, Selih in pri Sv. Urbanu pri Ptuj ter v Žalcu; sv. Ane dan v Framu, pri Sv. Križu (pri Ljutomeru), na Tinskem, na Teharjih; ponedeljek po sv. Jakobu v Ormožu; 30. v Kostrivnici; 31. v Konjicah in v Dolu pri Hrastniku.

Avgust: 1. na Ponikvi in v Pišecah za živino; Porcijunk. dan pri Sv. Lenartu (v Slov. Goricah); 5. sv. Ožbalta dan v Trbovljah, v Ptuj, v Loku in v Lembergu; v ponedeljek po Mariji Snežnici v Svetini; sv. Lovrenca dan v Lučanah, Brežicah, Podčetrtkom, Radgoni, Slov. Gradcu, pri Sv. Barbari, pri Sv. Mariji Jarenini, pri

Slov. Lovrencu (Ptuj. polje) in pri Sv. Lovrencu (v Puščavi); 12. pri Sv. Jurju ob južni železnici; sv. Roka dan v Lembahu, Mozirju, Soseski, pri Sv. Roku (pri Ptuj), pri Sv. Trojici (v Goricah), v Sevnici (na Savi); ponedeljek po sv. Roku na Pilštajnu; ponedeljek pred velikim Šmarnom v Cmureku; Veliki Šmaren pri Mariji v Jarenini; ponedeljek po velikim Šmarnu v Setalih; ponedeljek in soboto po Velikem Šmarnu pri Materi božji (v Puščavi); ponedeljek po prvi nedelji po Velikem Šmarnu v Št. Jakobu pri Kalobji; 17. v Kapeli pri Brežicah in v Šmarju pri Jelšah; 19. Peklo pri Poljčanah; sv. Jerneja dan v Arnužu, Bistrici, Rogatcu, Središču, Velenju; dan po sv. Jerneju na Tinskem in v Loki pri Žusmu (šmarski okraj); ponedeljek po sv. Jerneju v Št. Jerneju; 26. na Ljubnem in v Rajhenburgu, na Bregu niže Ptuj (za živino); sv. Avguščina dan pri Sv. Trojici (v Gorici); 29. na Muti, v Poljčanah, Žalcu, pri Sv. Filipu v Veračah in v Zagorju ob Savi; ponedeljek po angeljski nedelji v Žrečah; 30. na Hajdini; angeljski ponedeljek na Tinskem; 31. konjski sejem v Konjicah.

September: 1. Na Zigerskem Vrhu pri Sevnici: v sredo po prvem ponedeljku pri Sv. Ilju v Konjicah; soboto pred angeljsko nedeljo v Planini; ponedeljek po angeljski nedelji pri Sv. Lovrencu v Prežinu; sv. Rozalije dan v Št. Ilju in pri Sv. Rozaliji; 6. pri Sv. Vidu (blizu Ptuja); ponedeljek pred Mal. Šmarnom v Mozirju; dan pred Malim Šmarnom v Kozjem; ponedeljek, četrtek in soboto po Mal. Šmarnu v Rušah, Št. Pavlu pri Preboldu za živino; 7. pri Sv. Petru na Sv. Gori, v Slivnici (okraj Maribor), Sv. Jederti; v sredo pred Sladkim Imenom Marije Device v Dobju; drugi ponedeljek v mesecu na Bregu niže Ptuja (za živino); 12. Loka pri Žusmu (šmarski okraj); 13. v Dobovi; v ponedeljek po nedelji Imena Marije Device v Loki, v Št. Janžu (pri Traberzi) in v Šmarju (blizu Celja); 14. v Pletrovčah pri Celju, v Rogatcu in v Mancu v kozjanskem okraju; kvatni ponedeljek v Št. Jurju ob južni železnici; kvatni terek v Ljutomeru; 15. v Zdolah v soseski Pleterje; kvatni četrtek na Dobrni; 17. v Kapeli pri Brežicah; ponedeljek pred svetim Matevžem v Braslovčah; sv. Matevža dan v Framu, na Laškem, v Luči in v Podsredi, sv. Ruperta dan v Bistrici, pri Sv. Rupertu, pri Sv. Trojici (v Goricah), v Frankolovem za živino; 27. pri Sv. Urbanu pri Ptuj; sv. Mihaela dan pri Sv. Barbari, pri Sv. Lovrencu (ptujsko polje), v Marenbergu, Cmureku, Šoštanju, Veržeju, Vildonu in na Pilštajnu; ponedeljek po sv. Mihaelu v Arnužu, v Konjicah in v Dolu pri Hrastniku.

Oktober: Soboto pred rožnensko nedeljo pri Sv. Lovrencu (v Slov. Gor.), v Kostrivnici; rožnensko nedeljo pri Sv. Mariji v Jarenini; ponedeljek po rožnenski nedelji pri Sv. Urbanu pri Slivnici pri Celju; prvo sredo po rožnenski nedelji na Ponikvi za živino; soboto po rožnenski nedelji na Poljčanah; 4. v Artičah, v Žalcu; 6. v Pišecah; sv. Brigite dan v Lavbeku; 10. v Rajhenburgu; 12. na Teharjih; sv. Terezije dan na Planini; 15. pri Sv. Lovrencu nad Mariborom; 16. pri Sv. Filipu v Veračah; sv. Luka dan v Mozirju, v Podsredi (če je sv. Luka praznik, dan poprej), v Trbovljah, v Vojniku; ponedeljek po svetem Lukežu v Vidmu; v soboto po sv. Lukežu v Mariboru; 21. sv. Uršule dan v Sevnici (na Savi), pri sv. Petru pod Sv. Gorami in v Celju; 22. v Dramlji pri Mariji Magdaleni; 24. v Velenju; 25. v Lembergu; 28. v Št. Jurju ob južni železnici, v Bistrici, v Strasu, v Št. Lovrencu v Muričinem dolu in v Gornjem Gradu.

November: Ponedeljek po Vseh svetnikih v Lesični pod Pilštajnom; 3. v Pišecah; 4. konjski sejem v Konjicah; sv. Lenarta dan v Brežicah, na Rečici, pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, pri Novi Cerkvi, v Sevnici (na Dravi) in pri Sv. Vidu (blizu Ptuja), Peklo pri Poljčanah in Št. Pavel pri Preboldu; soboto pred sv. Martinom na Ponikvi; dan pred sv. Martinom v Slov. Gradcu; sv. Martina dan na Laškem v Marenbergu, pri Sv. Mohorju (Podčetrtkom), v Ormožu in v Lipnici, dan pred sv. Leopoldom v Gomilici; sv. Leopolda dan v Poljčanah, na Vranskem in v Radgoni; sv. Elizabete dan v Podsredi in pri Sv. Jurju ob južni železnici; Marijinega darov. dan Podčetrtkom pri Sv. Barbari v Halozah; 21. v Št. Jurju ob Tabru za živino in blago; ponedeljek pred sv. Katarino v Šoštanju za živino; 23. v Slov. Bistrici za živino; 25. sv. Katarine dan v Kaniži, Ptuj, Dobju, Vildonu, Lembergu in v Trbovljah; 30. sv. Andreja dan pri Sv. Andražu (pri Ptuj), v Celju, Rogatcu in Svečini.

December: Sv. Frančiška Kšav. dan na Planini in v Konjicah (z blagom); sv. Barbare dan v Gomilski, na Polju, Šmarju (blizu Celja), sv. Miklavža dan v Trbovljah, v Sevnici (na Savi), na Dobrni, v Lučanah in v Cmureku; dan po čist. spočetju Marije Device pri Sv. Lovrencu v Prežinu; 9. v Bučah, Vrenskagorci, v Dobovi; 10. pri Sv. Jurju ob južni železnici; kvatni terek v Ljutomeru; 18. v Studenicah in v Žalcu; 19. na Teharjih; sv. Tomaža dan na Laškem, pri Sv. Tomažu na Dolanskem; soboto pred Božičem v Brežicah.

Na Koroškem.

Januar: Ponedeljek po svetih treh kraljih v Pliberku za živino in blago; 11. v Savodju (Gmüntu) (vsako kvat. sredo pa živinski sejem); 13. v Beljaku (vsako kvat. sredo pa živinski sejem), v Milštatu in Strasberzi; ponedeljek od druge nedelje po svetih treh kraljih v Št. Vidu.

Februar: 3. v Frižah, v Paterjonu; pustni ponedeljek v Kutarčah; pepelnično sredo v Zgor. Dravogradu; vsak ponedeljek v postu živinski sejem v Št. Lenardu; 24. v Zgornji Beli; 25. v Tribingu; 26. v Zgor. Dravogradu.

Marec: 4. v Milštatu in v Špitalu; 10. v Št. Mohorju; 12. v Labodu (Lavamüntu); 13. v Savodju; ponedeljek po sred. nedelji pri Pliberku za živino in blago; tihi četrtek v Cobercah; 14. v Št. Andreju; 17. v Pusarnici; 20. v Gribeni; vel. petek v Strasberzi; velikonočni ponedeljek v Zgor. Dravogradu; 25. v Št. Lenardu; na sv. Ruperta dan v Velikovcu; 31. v Gradišah; zadnji ponedeljek v Ukvah.

April: 1. v Renvigi; 6. v Trbižu; 23. v Milštatu; na sv. Jurja dan v Guštanju in v Blatogradu.

Maj: 2. v Frižah, v Kaplji, v Redendolu in v Saksenberzi; 3. v Št. Andražu in v Terzi, v Zgor. Dravogradu in v Labodu (Lavamünd); ponedeljek po sv. Florijanu v Črni pri Pliberku; 13. pri Sv. Hemi, v Št. Lenardu in Št. Mohorju; ponedeljek po sv. Janezu Nep. v Šmihelu pri Pliberku; 19. v Celovcu (14 dni); 20. v Zgornjem Mozelu, 26. v Ovšpergu (14 dni); na binkoštni torek pa v Podgorjah.

Junij: 9. v Paterjonu; ponedeljek po sv. Medardu v Pliberku za živino in blago; 14. v Zg. Dravogradu; 16. v Traberku in Grajfenberzi; 24. v Guštanji; 28. v Grajfenberzi; 30. v Pontablju.

Julij: 2. v Kaplji; v nedeljo po sv. Marjeti v Gradišah, na sv. Jakoba dan v Strasberzi; na sv. Ane dan v Kutarčah in v Saksenberzi.

Avgust: Na sv. Ožbalta dan v Črni pri Pliberku; 11. v Beljaku, v Št. Lenardu in v Strasberzi; 20. v Frižah; 25. v Labodu (Lavamüntu) in v nemškem Pliberku; 28. v Št. Andreju.

September: Ponedeljek po sv. Egidiju v Pliberku; 9. v Starem Dvoru; prvi ponedeljek po Malem Šmarnu v Jezeru (kapelsk. k.) za živino in blago; 14. v Gradišah; 15. v Tribinji; 18. v Renvigi; 22. v Zgor. Beli in v Traberku; 29. v Grajfenberzi, Pusarnici, Redendolu, Rožeku in v Št. Pavlu; v Št. Vidu pri Sv. Mihaelu sejem štiri tedne, t. j. 14 dni pred in 14 dni po sv. Mihaelu; zadnji ponedeljek v mesecu v Šmihelu pri Pliberku in Ukvah.

Oktober: 4. v Trbižu; 13. v Ovšberku in Cobercah; 16. v Pontablju in Trbižu; v Doberli vasi v ponedeljek pred sv. Luko, ako ne pade na ponedeljek; 18. v Guštanji, Sv. Hemi in Milštatu; 20. v Blatogradu in Savodju; 21. v Kutarčah in Črni pri Pliberku; 27. v Celovcu; 28. v Frižah, Kaplji, Št. Lenartu, Št. Mohorju in v Saksenberzi.

November: 8. v Malborjetu; 10. v Starem Dvoru, v Zgor. Dravogradu in v Paterjonu; 11. v Zgor. Beli in v Šmartnu pri Beljaku; ponedeljek po sv. Lenardu v Pliberku; 18. v Starem Dvoru; 24. v Zgor. Dravogradu; 25. v Grajfenberzi; ponedeljek po sv. Katarini v Cobercah; 28. v Zgor. Dravogradu.

December: 1. v Št. Andreju; na Sv. Miklavža dan v Strasberzi in v Velikovcu; 17. v Milštatu; kvat. ponedeljek (v adventu) v Paterjonu; 27. v Labodu.

Na Hrvaškem in Slavnskem.

V Belovaru vsak prvi ponedeljek v mesecu. Letni sejmi 1. maja in 20. oktobra.

Januar: 6. Ivanec, Lužani, Ploščica, Stara (križev. reg.); 7. Klošter, Ivanič, Virovitica, Ravnagora, Klanjec; 11., 12. Stubica; 13. Koprivnica; 17. Požega, Jamnica, Petrovo.

Februar: 2. Gorica in Klošter Ivanič; 7. Sisek; 14. Samobor, Križevci in Sarvaš; 15. Zdenci Veliki (križ. reg.); 17. Koprivnica; 21. Brod (varažd.), Srelin; 25. Ljubešćica, Selo (gr. red.); 18. Serdahel; 20. Križevci, Osek in Virje; kvaterni petek v Seli-Zagorska.

Marec: 9. Koprivnica; 12. Kostajnica; 15. Novska (grad. reg.); 19. Krapina, Grubisnopolje, Otok in Samobor; 21. Klošter (grad. reg.), Brod (varažd.), Pisanica Velika; 25. Nova Gradiška; 26. Koprivnica; 28. Tuhelj.

April: 6. Koprivnica; 7., 8. in 9. Petrinja; 20. Reka; 21. Čaglič, Drnje, Osek, Gjurgjevac in Zrinj; 24. Varaždin; 25. Desinič; 26. Zagreb; v Ribniku drugi ponedeljek po Veliki noči; tretji ponedeljek v Sela-Zagorska.

Maj: 1. Djakovar, Gorica, Gospič, Grobnik, Virovitica in Vukovar; 2. Križevci; 3. Sv. Ivan in Kamenica; 4. Krapina in Sisek; 8. Dubovac in Karlovec; 16. Glina; 17. Stupnik; 18. Koprivnica; 25. Brod (varažd.)

Junij: 10. Jaska; 13. Požega; 15. Karlovec; 22. Kamenica in Koprivnica; 24. Reka, Sv. Ivan, Valpovo in Varaždin; 27. Krapina in Križevci, 29. Bribir, Čakurni in Dubica; 30. Petrovaradin; kvaterni petek v Sela-Zagorska.

Julij: 6. Jasenovce; 13. Zagreb, Bakar in Dubrava; 15. Sisek; 18. Križevci; 20. Osek, Krapina in Koprivnica; 24. Vukovar; 25. Karlovec, Podsusedin in Varaždin; 26. Bosiljevo, Daruvar in Djakovar; 28. Samobor; 29. Kostajnica.

Avgust: 1. Jasenaš; 2. Križevci in Virovitica; 10. Gjurgjevac; 12. Sisek; 13. Jablanac; 15. Cirkvenica, Reka in Jasenovce; 17. Koprivnica; 21. Veliki sejem v Zagrebu; 22. Sela-Zagorska; 24. Mikanovce.

September: 8. Reka in Jasenovce; 9.—11. Bistra in Ogulin; 14. Križevci; 16. Sisek; 20. Glina, Gorica, Koprivnica, Petrovaradin in Virovitica; 19. Drenovica, Karlovec in Krapina; 30. Sela-Zagorska.

Oktober: 4. Grubišnopolje; 6.—8. Otočac; 11. Petrovaradin; 12. Koprivnica; 15. Gorica, Tuhelj; 16. Javor; 18. Osek, Kamenica in Križevci; 23. Lob; 28. Zagreb in Djakovar.

November: 1. in 30. Bakar; 2. Sestete (gjur. reg.); 5. Varaždin; 11. Borevec, Bošnjaki, Verbovsko, Podsused in Križevci; v Ribniku prvi ponedeljek po sv. Martinu; 13. Božjakovina; 14. Kostajnica; 15. Vukovar; 16. Koprivnica; 19. Sisek; 20. Sv. Elizabeta; 26. Sela-Zagorska.

December: 4. Prugovec, Sladojevci, Tomašica (križ. reg.), Verbovec, Jasenovce in Krapina; 7. Koprivnica; 9. Zagreb in Valpovo; 13. Kastva; 14. Gorica; 21. Karlovac, Ludbreg, Oriovec, Petrinje in Tomašica; 28. Koprivnica.

Osek. 20. januarja, 24. aprila, 20. junija, 19. oktobra. Vsak sejem traja 14 dni; v spodnjem mestu 2. junija in 25. novembra.

Blagru človeštva namenjena sta lekarnarja A. Thierry balzam in centifolij-mazilo, od katerih svetovnem uspehu priča nešteto zahvalnih pisem. Ta dva svetovno-znana, v svojem zdravilnem uspehu neprekosljiva sredstva, ki se nikdar ne pokvarita, prinašata skoraj vedno uspeh in pomoč. Ta svetovno-znana domača sredstva naj se ima vedno doma na razpolago in naj se zavrne vsa posnemanja, ker so ta kazniva ter brez vrednosti. Thierryjev balzam 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 5 kron 60 h in Thierryjevo centifolij-mazilo 2 dozi krone 3'60 se dobi pristno v lekarni angelja varuha A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Kaj dela Amerika? Amerika ima velike tovarne, kjer izdeluje različno blago, pa vse eno je bilo tvrdki R. Miklauc v Ljubljani št. 82 vsled lepega, okusnega in trpežnega blaga mogoče, pošiljati ne samo po vsej Avstro-Ogrski, temveč tudi v Rumunijo in Bulgarijo. Posrečilo se je tej izvozni tvrdki pridobiti za različno perilno, volнено in sukнено blago odjemalce tudi v Ameriki. Toraj lahko priporočamo razpošiljatelj-sko trgovino R. Miklauc kot izborno. Naročite cenik brezplačno.

Odvajalnih sredstev imamo veliko število, ravnotako rastlinskih, kakor tudi mineralnih. Mnogo gospodov zdravnikov in tudi velik del konzumirajočega občinstva rabi rad izkuho cvetličnih listov in korenin in se brani pred raznimi drastično vplivajočimi mineralnimi vodami. Priporočamo tedaj Franz Wilhelmov odvajalni čaj od Franza Wilhelm, lekarnarja, c. in kr. dvornega liferanta, Neunkirchen, N. A. Čisto iz vegetabilij sestavljen je že več kot 30 let znan kot zanesljivo in ceno sredstvo, ki dovede pot, odpravi kašelj in pospeši apetit.

Javna zahvala

gospodu Francu Wilhelm, lekarnarju, c.
in k. dvornemu liferantu, Neunkirchen,
Nižje-Avstrijsko, iznajditelju

Wilhelm-čaja.

Ako stopim tukaj v javnost, storim to zaradi tega, ker smatram najpreve na dolžnost, gospodu Wilhelmu, lekarnarju v Neunkirchenu, svojo najiskrenejšo hvalo izreči za službo, ki mi ji jo je storil njegov Wilhelm-čaj v mojem

bolesnem revmatičnem trpljenju

ter potem, da tudi druge, ki so podvrženi temu groznemu trpljenju, na ta izborni čaj opozarjam. Po 4 tedne dolgi rabi zgoraj imenovanega čaja nisem bil od svojih bolečin samo popolnoma oproščen in sem to še danes, ko že 6 tednov nobenega čaja več ne pijem, marveč se je tudi vse moje telesno stanje izboljšalo. Jaz sem trdno prepričan, da bo vse, ki v podobnem trpljenju išče pomoči pri temu čaju, tudi iznajditelja gospoda Franza Wilhelm, tako kakor jaz, blagoslovil.

Z odličnim spoštovanjem

grofica Butschin-Streitfeld

soproga oberstlajnananta.

Cena zavoja K 2.—, 6 zavojev K 10.—.

Kjer se ne dobi v lekarnah ali drožerijah, direktna razpošiljatev.

Krasen križ s podstavkom

(prirejen tudi za na steno),
lepo zlato bronciran. Telo
Kristosovo, sv. Marijino i
Magdalenino so iz porcelana,
v spodnjem delu svetilka iz barv.
stekla, okolu 58 cm visok,
le K 7.20. Št. 9713 z
godbo, 2 komada igrajočo
K 10.80. Št. 9714 s 30 ur
idočim urnim kolesjem s
kazalnikom slonokošč. barve
natančno regul. in repas. s 3
letno pisмено garancijo K 11.40.
Št. 9715 z godbo 2 komada
igrajočo in 80 ur idočim urnim
kolesjem s kazalnikom slonokošč.
barve K 14.—.

Mikak riziko!

Zamena dovoljena ali denar nazaj!

Pošilja proti predplačilu ali povzetju c. in kr. dvorni založnik

JAN KONRAD

pošiljalnica BRÜX št. 227 (Češko).
Glavni cenik z nad 4000 slikami za-
stojnj in franko.

POSTELJNO PERJE IN PUH

1 kila sivo uskrbljeno K 2.—,
napol belo K 2.80, **belo** K 4.—,
prima mehko kot puh K 6.—,
najfinejše, srebrno-belo oskubljeno
perje K 8.—, **neoskubljeno pu-**
hato, sivo, K 3.60, K 4.50, **belo**
K 4.40, K 5.20, K 6.—, **puhato**
sivo K 6.—, K 7.—, **beli**
K 10.—, najfinejši prsni puh
K 12.—, **od 5 kil naprej franko.**

IZGOTOVLJENE POSTELJE

iz prima tesnonitnega, rdečega,
plavega, rumenega ali belega in-
let-suknja (nanking), **1 tuhent** ca.
180×120 cm velik z 2 blazinoma
za glavo vsak ca 80×60 cm velika,
zadostno napolnjena z novim, či-
ščenim, puhastim sivim perjem za
postelj K 16.—, **napol daune**
K 20.—, puhasto perje K 24.—,
tuhent sama ca 180×120 cm, K 10.—
K 12.—, K 14.—, K 16.—,
200×140 cm. K 13.—, K 15.—,
K 18.—, K 20.—, **blazina za**
glavo sama ca. 80×60 cm.
K 3.—, K 3.50, K 4.—; 90×70
cm. K 4.50, K 5.—, K 5.50;
spodnja tuhent iz prima rudeči-
plavi štrajfani posteljni gradl,
180×116 cm K 13.—, K 15.—;
od 10 kron naprej franko.
Zavoj zastojnj. Proti povzetju.

Max Berger

Deschenitz št. 110|4
(Böhmerwald.)

Najbogatejša izbira vseh kakovosti in
velikosti posteljne perja, puha,
gotovih napolnjenih postelj, po-
steljnih in štep-odej, rjuh, matrac
in štrozokv glasom ilustr. cenika, ta
zastojnj in franko.

Kar ni primerno se izmenja ali pa se
denar nazaj pošlje.

Mlekarstvo. Vsak kmetovalec napravil je izkušnjo, da se pozimi vsled krmljenja v hlevu pri kravah ravno tako dobrota mleka, kakor tudi njega množina zniža. Ne moremo tedaj opustiti, gospode ekonomo opozarjati na že čez 50 let z najboljšimi uspehi rabljeni Kwizda Korneuburški živinski redilni prašek od Franza Johana Kwizda, c. in kr. avstrijskega dvornega liferanta ter okrožnega lekarnarja v Korneuburgu pri Dunaju, kateri kot dodatek h krmi pri konstantnem dajanju pri kravah ravno tako dobroto mleka izboljša, kakor tudi množino mleka poveča. Firma Franz Johann Kwizda razpošilja ilustrirane kataloge zastonj in franko.

Gospodinje, gostilne, hoteli, penzije ter drugi zavodi storili bodejo dobro, pri potrebi na posteljnem perju, daunah, gotovih posteljah, posteljnega blaga in matracah obrniti se zaupljivo na izborno razpošiljalno hišo Max Berger, Deschenitz št. 110/4, Böhmerwald, ki to blago v vse dežele izvaža. To firmo, kateri je mogoče, dajati vsled direktnega nakupa dobre kakovosti poceni, zamore se z ozirom na njeno realnost vsakomur najbolje priporočati. Več v inzeratnem delu!

Ako rabite izborno perilo, potem se obrnite na fabriko perila in tisko-blaga Adolf Zucker, Plzen št. 387, Češko. Tam dobite vsako vrsto perila za gospode, dame in otroke v vsaki kakovosti in ceni, delavske obleke, vse vrste trikò-blaga, posteljno in namizno blago, predpasnike ter vse gospodarske štofe po najnižjih cenah. Prosim, napravite poskus. Ceniki zastonj in franko. Več v inzeratnem delu tega koledarja.

Za malo denarja dobro uro se dobi pri A. Kiffmann, največja zaloga švicarskih fabričnih ur, Maribor št. 554. Zahtevajte brezplačno dopošiljatev glavnega kataloga z nad 1000 slikami. Kupčijski princip: Mali dobiček, velika razprodaja pri le dobrem blagu. Garancija več let. Za kar ne dopade, takoj denar nazaj, z eno besedo: dostojno; reflektira se le na trajne kupce.

Strah revmatizma plaši človeštvo in mnogoteri upravljajo velike svote za brezuspešna sredstva. Pa se dobi sigurno uspešno sredstvo, ki ozdravi celo trdovratne in zastarele slučaje revmatizma. Iznajditelj istega, gospod M. E. Trayser, pošlje na zahtevo vsakomur zavoj svojega blagonosnega zdravnega sredstva brezplačno. Pišite torej še danes na njega, ko ste čitali inzerat v tem koledarju. Naslovite pravilno: Gospodu M. E. Trayser, št. 919, Bangor-House, Shoe Lane, E. C. London, Angleška.

Portland-cement-fabrika

v Zidanem mostu (Steinbrück) na Savi

priporoča svoj priznано izborni

PORTLAND-CEMENT

Zdaj bode 25 let

odkar imam eno in isto uro

„in še nikdar se ni vstavila niti eno minuto, bila je in „je še vedno natančna ter zanesljiva, in menite, da je „bila ta ura draga? Ej ne!

„Cena in kako cena!

„Ali kupljena ni pri nobenem trgovcu in v nobenem „bazarju. Neki prijatelj, ki je napravil preje hude iz- „kušnje in katerega je že marsikatera ura jezila, o- „zarjal me je na protokolirano fabriko ur Suttner, ki „ima svojo fabrično zalogo v Ljubljani št. 525 in temu „imam mojo uro zahvaliti.“

To so besede enega naših sotrudnikov in veselo so se svetile njegove oči, ko nam je svojo uro pokazal. Pa je tudi v resnici lepa in na kolesju se vidi, da mora biti ta ura dobra. Torej zapomnite si naslov H. Suttner v Ljubljani št. 525. Ta firma ima svojo lastno protokolirano fabriko ur v Švici in glavno zastopstvo fabrike ur „Zenith“. Oddaja ure colnine proste po originalnih fabričnih cenah. Svetovnoznana je Suttnerjeva fabrična znamka „Iko“. Zahtevajte od firme Suttner veliki krasni katalog o urah, zlatem in srebrnem blagu, dobite ga zastonj in franko. V tem katalogu najdete najbogatejšo izbiro.

Poštnine, brzojavi in koleki.

V naslednjem prinašamo glavne določbe glede pošte in njenih pristojbin, glede telegramov in kolekov. Črka „g“ pomeni pri temu „gram“, črka „kg“ pomeni kilogram, črka „km“ kilometer (1000 m), črka „K“ krono in črka „h“ vinar.

V kateri kraj	Pisma in trgovski papirji			Dopisnice		Tiskovine ¹⁾		Muštri blaga		Rekomandirano Povratni list Vprašanje Povzetje Poštni nalog	Ekspres	
	teža	frankirano	nefrankirano	navadne	z odgovor.	teža	porto	teža	porto			
												g
Avstro-Ogrska	20	10	20	5	10	—	50	3	250	10	25	30
Bosna in Hercegov.	250	20	40			51—100	5					
Lichtenstein	20	10	20			101—250	10					
Lokalni promet	250	20	40			251—500	20					
						501—1000	30					
Sandžak Novibazar	po 15	25	50	10	20	po 50	5	po 50	5 ²⁾	25	—	
Nemčija	20 250	10 20	20 30	5	10	—	50	3	250	10	25	30
						51—100	5					
						101—250	10					
						251—500	20					
						500—1000	30					
Črnagora	po 15	10	20	5	10	po 50	5	po 50	5 ²⁾	25	30	
Švica	po 20	25	50	10	20	po 50 ³⁾	5	p.50 ²⁾	5 ²⁾	25 ⁴⁾	30	
Srbija	po 15	15	30	10	20	po 50	5	po 50	5	25	30	
Svetovna pošta ⁵⁾	po 15 ²⁾	25	50	10	20	po 50 ⁴⁾	5	p.50 ⁵⁾	5 ²⁾	25 ⁶⁾	—	

¹⁾ V zavojih 75×10 cm; drugače 45 cm velikost. — ²⁾ Najmanje 10 h. — ³⁾ V vse dežele sveta (razven Nemčije, Lichtenstein, Črnagora in Srbija). — ⁴⁾ Teža do 2 kg. — ⁵⁾ Velikost 30×20×10 cm; zavoji 39×15 cm. Trgovski papirji za vsakih 50 g 5 h, najmanje 25. Velikost kakor tiskovine. Tiskovine do 2 kg, trgovski papirji do 300 g teže. — ⁶⁾ Samo v dežele, ki so v poštni zvezi.

Poštno povzetje (Nachnahme). Pošiljatve s poštnim povzetjem se pošiljajo lahko v vse kraje Avstro-Ogrske in to z uradnim spremljevalnim listom (Begleitadresse), ki košta 12 h. Za te pošiljatve se ima poleg poštnine še plačati: za povzetje do 24 K se plača 12 h, za vsakih nadaljnih 4 K pa 2 h več. Tudi pisma se lahko s povzetjem pošlje. Frankira se jih kot rekomandirana pisma.

Bosna-Hercegovina. Za denarna pisma in blago se plača do 500 g = 60 h, do 5 kg = 80 h. Za pošiljatve z označeno vrednostjo do 100 K = 11 h, do 600 K = 22 h, za vsakih nadaljnih 300 K = 11 h.

Tarifa poštних nakaznic u vinarjih.

V	Pošlje se lahko K	Do 20 K	Do 100 K	Do 300 K	Do 600 K	Do 1000 K
Avstro-Ogrska	1000	10	20	40	60	100
Bosna-Hercegovina Novibazar, Crnagora Srbija	1000	do 40 K 20	30	60	90	150
Nemčija Turčija Luksenburg	1000	do 40 K = 20 h, nadalje za vsakih 20 K še 10 h već				
Severna Amerika Anglija in kolonije	500	Za vsakih 25 K se plača 25 h.				
Drugo inozemstvo	500 1000					

Tarifa denarnih pisem u vinarjih.

Pristojbine za težu in vrednost 50 gr.

Avstro-Ogrska in Nemčija					Bosna-Hercegovina	
K	po naznamlu		Šteto		Do vred- nosti K	h
	1. cona do 10 milj	2.—6. con. čez 10 milj	1. cona do 10 milj	2.—6. con. čez 10 milj		
	1 milja je 7½ km.					
Avstro-Ogrska			Samo za Avstrijo in Ogrsko čez 1000 K			
100	30	54			100	71
Avstro-Ogrska						
300	36	60			300	77
600	36	60			600	82
900	42	66			900	93
1200	48	72	60	84	1200	104
1500	54	78	69	93	1500	115
1800	60	84	78	102	1800	126
2100	66	92	87	111	2100	137
2400	72	86	96	120	2400	148
2700	78	102	105	129	2700	159
3000	84	108	114	138	3000	170
za vsakih 300 K	več 6	več 6	več 9	več 9	za vsakih 300 K	več 11

Tarifa vozne pošte v vinarjih.

Avstro-Ogrska in Nemčija								
Pristojbine za težo							Vrednostna pristojbina	
Do inkl. kg	1. cona	2. cona	3. cona	4. cona	5. cona	6. cona	Do vrednosti K	h
	10	20	50	100	150	čez 150		
milj								
5	30	60	60	60	60	60	100	6 ¹⁾
6	36	72	84	96	108	120	600	12
7	42	84	108	132	156	180	900	18
8	48	86	132	168	204	240	1200	24
9	54	108	155	204	252	300	1500	30
10	60	120	180	240	300	360	1800	36
11	66	132	204	276	348	420	2100	42
12	72	144	228	312	396	480	2400	48
13	78	156	252	348	444	540	2700	54
14	84	168	276	384	492	600	3000	60
15	90	180	300	420	540	660	3300	66

¹⁾ Velja le za Avstro-Ogrsko.

Telegrami.

V Avstro-Ogrsko, Bosno-Hercegovino, Lichtenstein in Nemčijo za vsako besedo 6 h; beseda sme obsegati 15 črk ali 5 števil; najmanje se plača za telegram 60 h. — Kdor brzozavi, plača ob enem lahko pristojbino za telegrafični odgovor.

Inozemstvo: Za vsako besedo (15 črk ali 5 števil) se plača: v Belgijo 19 h; Bulgarija 6 h, Danska 21 h, Francoska 16 h, Grška 19 h, Anglija 26 h, Italija 16 h, Crnagora 8 h, Nizozemska 16 h, Norveška 32 h, Portugal 33 h, Rumunija 8 h, Rusija 24 h, Švica 8 h, Švedija 24 h, Srbija 8 h, Španija 28 h, Turčija 38 h.

Seznamek

sejmov z žrebetami, konji, govedo in svinjami v Ptuj 1914.

Sejmi s konji in govedo.	Svinjski sejmi.
Dne 5. in 20. januarja	Dne 7., 14., 21., 28. januarja
» 3. in 17. februarja	» 4., 11., 18. in 25. februarja
» 3. in 17. marca	» 4., 11., 18. in 24. marca
» 7., 21. in 23.*) aprila	» 1., 8., 15., 22. in 29. aprila
» 5. in 19. maja	» 6., 13., 20. in 27. maja
» 2. in 16. junija	» 3., 10., 17. in 24. junija
» 7. in 21. julija	» 1., 8., 15., 22. in 29. julija
» 4., 5.*), in 17. avgusta	» 4., 12., 19. in 26. avgusta
» 1. in 15. septembra	» 2., 9., 16., 23. in 30. septembra
» 6. in 20. oktobra	» 7., 14., 21. in 28. oktobra
» 3., 17. in 25.*) novembra	» 4., 11., 18. in 24. novembra
» 1. in 15. decembra	» 2., 9., 16., 23. in 30. decembra

Sejmi z žrebetami: 4. avg., 1. sept. 6. okt. in 3. nov.

*) Ta dan se vršijo tudi letni in lesni sejmi.

Žarifa za koleke (štampeljne).

I. Za menice (Wechsel)				II. Za pravne stvari, potrdila itd.				III. Za pogodbe itd.			
Za Avstro-Ogrsko				Za Avstro-Ogrsko				Za Avstro-Ogrsko			
Čez	do	Pristojbine		Čez	do	Pristojbine		Čez	do	Pristojbine	
		K	h			K	h			K	h
— K	150 K	—	10	K	— 40	—	14	— K	20 K	—	14
150	300	—	20	40	80	—	26	20	40	—	26
300	600	—	40	80	120	—	38	40	60	—	38
600	900	—	60	120	200	—	64	60	100	—	64
900	1200	—	80	200	400	1	26	100	200	1	26
1200	1500	1	—	400	600	1	88	200	300	1	88
1500	1800	1	20	600	800	2	50	300	400	2	50
1800	2100	1	40	800	1600	5	—	400	800	5	—
2100	2400	1	60	1600	2400	7	50	800	1200	7	50
2400	2700	1	80	2400	3200	10	—	1200	1600	10	—
2700	3000	2	—	3200	4000	12	—	1600	2000	12	50
3000	6000	4	—	4000	4800	15	—	2000	2400	15	—
6000	9000	6	—	4800	6400	20	—	2400	3200	20	—
9000	12000	8	—	6400	8000	25	—	3200	4000	25	—
12000	15000	10	—	8000	9600	30	—	4000	4800	30	—
15000	18000	12	—	9600	11200	35	—	4800	5600	35	—
18000	21000	14	—	11200	12800	40	—	5600	6400	40	—
21000	24000	16	—	12800	14400	45	—	6400	7200	45	—
24000	27000	18	—	14400	16000	50	—	7200	8000	50	—

in tako dalje za vsakih 3000 K za 2 K več.

čez 16000 K za vsakih 800 K več 2 K 50 h.

za vsakih 400 K čez 8000 K za 2 K 50 h več.

Trgovski računi in potrdila so do 20 K prosti koleka; od 20 K do 100 K se plača 2 h, čez 100 K pa 10 h koleka.

Izborno sredstvo zoper kašelj!

tako imenujejo naši zdravniki večidel **Kaiserjeve prsne karamele** s 3 jelami.

Rabite tudi Vi to krasno sredstvo!

od milijonov

Kaiserjevi Prsni karameli.

v rabi zoper

Kašalj

hripavost katar zaslinjenje vrtni katar

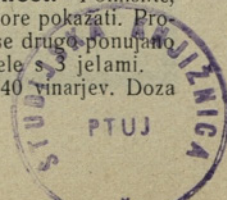
suhi, boleči vrat, krčni in oslovski kašelj.

Pred prehlajenjem ste obvarovani, ako vzamete eno **Kaiserjevo prsno karamelo** v usta, pri temu dovedete želodcu snovi, ki vplivajo blagodejno na prebavo. Naravnost vžitek je, rabiti ta plemeniti izdelek v obliki najfinejše okusnih bonbonov. Govorniki in pevci imajo Kaiserjeve prsne karamele v stalni rabi, ker zahvaljujejo K. p. k. svoj jasni in čisti glas. Kaiserjeve prsne karamele vplivajo zdravilno na sluznice, pa nikdar ne škodujejo, kakor mnogo drugih konkurenčnih izdelkov, ki vsebujejo za prevaro kakšno eterično olje in ruinerajo želodec.

6100

notarielno potrjenih spričeval od zdravnikov in zasebnikov so v resnici najboljši dokaz za **splošno priljubljenost**. Pomislite, da takih uspehov noben podobni preparat ne more pokazati. Prosim Vas tedaj izrecno, da zavrnite energično vse drugo ponujano.

in si pustite dati edino pomoč prinašajoče **Kaiserjeve prsne karamele** s 3 jelami. Se dobijo v lekarnah in največih drožerijah; samo v zavojih po 20 in 40 vinarjev. Doza 60 vinarjev.

Ne treba biti ravno bogat

da se oblači svojo družino lepo in dobro. Največ naših čitateljev se pusti ednostavno zimski, spomladni, poletni ali jesenski katalog od staro-renomirane razpošiljalne hiše manufakturnega blaga **R. Miklauc v Ljubljani** št. 82 priti in si poišče iz njega, kar potrebuje. Vseeno, ali rabi štofe za gospode ali dame, gotove obleke za otroke in odrasčene, ostanke štofov, belo blago, platneno blago, štrikano blago ali posteljno blago, pri Miklaucu se dobi vse enak dobro in brezkonkurenčno poceni, ker je to stara, od 1869 obstoječa specialna hiša, ki ima 4 prodajalne, 16 skladišč in posebne lasne delavnice, v katerih pridno izurjene moči vse pod strogim nadzorstvom napravijo; zato ima ta velika hiša blaga samo stalne, zadovoljne odjemalce, kajti kdor kupi enkrat kaj pri Miklaucu, ta ravno ne gre več naprej.

Tu prinašamo mali izvleček iz kataloga te izborne hiše:

Špecialist v štajerskih otroških kostumih!

Iz sivega velour-štofa, zeleno okinčano, čedno delano

od 3—5 let . . . K 4·80
od 6—9 let K 5·80

Najlepše darilo za birmo in Božič!

Štrikano blago.

Nogavice, »Seelenwärmer« (Figaro) hlače, srajce po vsaki ceni.

Belo blago

za telesno in posteljno perilo iz izborne pavole, v lastni delavnici izdelanega snežno-belega platna in barvaste kmetske tkanine.

25 mtr. belega blaga, popolnoma mehkega, 82 cm širokega, zanesljivo dobrega K 16·—
6 ks. rjuh, dobra kakovost, odrobljenih, 2 m dolgih K 16·—

Oddelek za kostume dečkov .:

Iz suknju podobnega hlačnega cajga:
od 3—5 let K 4·80, od 6—9 let K 5·10. — Iz temnega modnega štofa: od 3—5 let K 5·40, od 6—9 let K 6·60, kakor tudi v raznih finejših izpeljavah.

Vremenski plašči! Pravi „šlager“!!

Od neprekosljive dobrote in trajnosti, za gospode, dame in otroke. Iz lodna iz kameline dlake s kapuco, ki se da proč vzeti, 120 do 130 cm dolgi, sivi, oliv ali črni, dobra kakovost K 11·50, za otroke primerno ceneje in se ravna cena po dolgosti plašča.

Pelerine boljša kakovost, loden iz kameline dlake, lepo pisane, sive ali oliv K 14·50, iz finega lovskega lodna, lepo pisane K 17·—, jako fina, debela, težka kakovost K 18·—.

Konjske odeje navadna velikost, cena kakovost K 2·20, boljša K 3·—, finejša K 4·50, težka K 5·50.

Pošiljatev po povzetju. Od K 20·— naprej poštne prosto. — Katalogi brez stroškov!

Oddelek oblek za gospode!

Iz najboljših štofov izdelane kompletne obleke za gospode

že od K 16·— naprej. Vse obleke oddaja se v najboljšem šivalnem delu in najlepših vzorcih.

Ostanki štofov

najboljše kakovosti po brezprimernih cenah!

Špecialni oddelek za delavsko perilo.

Hlače iz cajga in vragove kože, dobra kakovost, skoraj neusničljive, kompletno velike in pod nadzorstvom čedno delane, po brezkonkurenčno nizkih cenah.

1000 kron plačila

za take, ki so plešasti
in nimajo brade.

Elegantno rast brade in las zamore se tekom 8 dnij z rabo Cara lasnega balzama povzročiti. Ta balzam prinese lase in brado vseh plešastih in redko z lasmi obrašenih oseb v rast.

Cara je najboljši izdelek moderne znanosti na tem polju in je priznan kot edini balzam, ki zamore res lase in brade (tudi pri starih) povzročiti.

Tega tudi od vseh mladih in starih gospodov in dam po celem svetu rabi.

Cara pripelje izumrle lasne papile zopet v rast in sicer po rabi malo dnij in dobi se vsled tega v jako kratkem času krepko rast las. Za neškodljivost se garantira.

Ako to ni res, plačamo

1000 kron netto

vsem osebam, ki so plešaste, brez brade ali redko obraščene in ki so Cara balzam brez uspeha štiri tedne dolgo rabile.

== Mi smo edina tvrdka, ki zamore kupcem tako garancijo ponuditi. ==

.....
Gospod Josef Silhavy piše:

Velecenjena tvrdka!

Ker je moj prijatelj z Vašim balzomom tekom 3 tednov lepo rast brade dobil, prosim, da mi pošljete en zavoj Cara à 6 kron po povzetju.

Z velespoštovanjem *Josef Silhavy, Erszebetfulva, Ogrsko.*

.....
Cara-Haus, Kopenhagen.

Za mi poslani zavoj Cara zahvalim se iskreno. Rabim zdaj Vaše lasno sredstvo tekom 12 dnij in sicer z dobrim uspehom; moji lasje ne izpadajo, marveč postajajo debeljši in težji; tudi niso tako malo rasli, odkar sem pričel Vaš lasni balzam rabiti. Tudi moja brada postane brezdvomno krepkejša kakor preje. Jaz sem že mnogo lasnih sredstev poizkusil, a brez uspeha in zahvaljujem se Vam torej iz vsega srca za Vaše krasno lasno sredstvo. V bodoče bom to sredstvo vsem priporočal, ki imajo zanj rabo. Z najboljšo zahvalo ostajam Vaš

O. V. M., Kopenhagen.

Cara daje lasem in bradi svitli, valjčkom podobni izgled in padajo lasje potem lahko in mehko. Razpošilja se proti naprej-plačilu ali povzetju po celem svetu, ako se piše na največjo špecialno trgovino. ■■■■■■ En zavoj Cara stane 6 kron, dva zavoja 10 kron.

CARA-HAUS, KOPENHAGEN K. 125, DANSKO.

(Pisma treba frankirati s 25 vinarji, poštna karte pa z 10 vinarji).

Grand Prix svetovna razstava Paris 1900.

KWIZDA'jev

restitucijski fluid.

Umivalna voda za konje.

Cena: 1 steklenica K 2·80.

Se rabi čez 60 let v dvornih hlevih in hlevih za dirke za okrepčanje pred in zopetno okrepčanje po velikih štrapacah, pri trdosti kit etc., omogoči konje do odličnih uspehov v trainingu.

Korneuburški živinski prašek.

Dietično sredstvo za konje, rogato živino in ovce.

Cena: 1 škatlja K 1·40

$\frac{1}{2}$ " " —70

Se rabi čez 60 let v največih hlevih pri pomanjkanju veselja za žreti, slabi prebavi, za izboljšanje mleka in povečanje dobave mleka pri kravah.

Kwizdajevi patentni

trake za bincelj (Fesselstreifbänder) iz gumija

se v sivi, črni, rujavi in beli barvi

v 4 velikostih izdelujejo in sicer za levo in desno nogo.

Za bincelj, merjeno pri a, b, od obsega

velikost

20—23 cm paše št. 1

23—24 " " " 2

pneumatik - traki za bincelj (Pneum. Fesselstreifbänder)

iz gumija, z zračno blazino se le v črni barvi

velikost

25—27 cm paše št. 3

28—30 " " " 4

Cene enega kosi v črni, v sivi, rujavi in beli barvij

Št. 1 K 6'— K 6'50

« 2 « 6'60 « 7'—

« 3 « 7'— « 7'50

« 5 « 8'— « 8'50

Kwizda'jeve odvajalne pilule

za konje (Physic) 1 plehnata doza K 4'—

Blister

sivi, ojstro obribanje 1 lonček K 2'—.

Kit za kopito

umetni kopitosti rog, 1 štanga K 1'60.

Mazilo za kopito

za preprečenje trdih in počenih kopitov, 1 škatlja à 400 gramov K 2'50.

Pilule zoper koliko

za konje in rogato živino.

Kresolin-mazilo

sredstvo za konzerviranje kopitov 1 škatlja, $\frac{1}{2}$ kile K 2'20.

Ilustrirani katalogi zastoj in franko.
Vsakdanja poštna razpošiljatev po glavni zalogi:

FRANZ JOH. KWIZDA

c. in k. avstr. ogr., kralj. rumunski in kralj. bulg. dvorni liferant
okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

FABRIKA za PIVO

Thomas Götz

MARIBOR.

Izdelovanje piva v sodih in
steklenicah. Vsako leto se
izdela 60.000 hektolitrov.

Trajno in poceni.

	Velike moške srajce, 1 kos	K 1'30
	Plave ključarske srajce, 1 kos	1'50
	Velike cefir-šport-srajce za prati	1'40
	Športne srajce za dečke s kvasto	1'—
	Velike spodnje hlače, plave in bele	—'90
	Težke trikot-srajce dvojna prsa	1'—
	Štrikani moški telovniki, sivo in zeleno obšiti	2'60
	Štrikani deški telovniki, sivo in zeleno obšiti	1'90
	Velike bele ženske srajce	1'20
	Barvaste flanelne ženske srajce	1'10
	Močne moške nogavice tucat	2'60
	Pralne ženske nogavice tucat	3'60
	Gorke posteljne odeje iz pliša 1 kos	2'—
	Krepki platneni obrisaci za roke tucat	2'90
	Kord-žameti za obleke, meter	1'70
	Posteljni cajgi, pravobarvni	—'36
	Flaneli za bluže, gorki	
	meter	—'38
	Damski voljnjeni štofi, ...	
	vseh barv	1'35
	Štofi za obleke za go-	
	spode, novi vzorci	2'20
	Moške hlače iz kamgarna	
	1 kos	3'60
	Moške hlače iz usnjatega	
	štofa, 1 kos	2'80
Beli platneni žepni rob- ci tucat	1'50	
Pravobarvni tihlce	1'50	
Platneni posteljni prti brez šivanja, 1/2 tucata	9'—	
Krepki namizni prti, 1 kos	1'30	
Velika flanelna spodnja krila, 1 kos	1'40	
Pralni ženski predpas- niki, 1 kos	—'70	
Moderni reform-pred- pasniki, 1 kos	1'60	

Adolf Zucker, Plzen št. 387, perilo in tkano blago.

Razpošiljatev po povzetju, za kar ne dopade, denar nazaj. Veliki cenik zastoj in franko.

10.000 zavojev prosto!!

Revmatizem z ednostavnim sredstvom ozdravljen, katerega lahko poskusite, brez da bi izdali en vinar. Ozdravilo je mnogo slučajev od 30 do 40 let.

Piščal (kot stegenica) zdravega človeka ima svetlo, sinjo barvo

Po temeljnem stavku, da „se pravi videti verovati“, prosi M. E. Trayser iz Londona vsakogar, poskusiti na njegove troške njegovo zdravilno sredstvo zoper revmatizem. V ta namen hoče 10.000 prostih zavojev med ljudi razdeliti, kateri mu svoje naslove sporočijo. Gospod Trayser pretrpel je vse bolečine in muke revmatizma, poskusil je vsa znana sredstva, in vendar ni našel niti najmanjše olajšave.

Semertja bil je tako vbog, da je morfilj jemal, in po mnogo zdravljenju udal se je obupan v svojo usodo. Pričel je preiskavati vzroke revmatizma, in po mnogih poskusih iznašel je končno sestavek, ki ga je popolnoma ozdravil.

Vpliv na vso njegovo truplo bil je tako blagodajen, da je imenoval svoje novo iznajdeno sredstvo »Trayser.« Oni njegovih prijateljev in sorodnikov in sosedov, ki so trpeli na revmatizmu, bili so najprve ozdravljeni, in gospod Trayser je sklenil, da oferira svoje sredstvo vsemu svetu. Ali našel je to nalogo tako težko, ker je že skoraj vsakdo sto in več sredstev poskusil in ni bil za pregovoriti, da leži sredstvo za ozdravljenje revmatizma sploh v krogu možnosti. Pa neki stari gospod iz Liverpoola mu je pisal, da hoče poskus napraviti, ako mu gospod Trayser sredstvo pošlje; ali on trpel je že eno-štirideset let in izdal že premoženje za zdravnike ter zdravila; zato noče ničesar več kupiti, dokler ne vè, je-li je kaj vredno. Poskus se je poslal, kupil je več in vpliv je bil čudežen. Bil je popolnoma ozdravljen. To je dalo gospodu Trayser novo idejo, in od tega časa razpošiljal je svoje proste zavoje vsem, ki zanje pišejo.

Ozdravil je gospoda Petra Keller, Mandrovo, okrožje Odessa, po 32 letnem trpljenju. Gospa Berta Behuke v Rigi trpela je 15 let na tej mučni bolezni in je s »Trayserjem« zopet popolnoma ozdravila. Gospod dr. Ant. Mlcoch, Tropava, trpel je že 35 let na išias in je bil od te bolezni ozdravljen. Gerassim Ivanovič Samojlovič v Krasnojarsku, gub. Jenisseisk, trpel je 8 let na revmatizmu in zahvali zdravilnemu sredstvu »Trayser« svoje zdravje. Gospod K. Tuks, Tomascov, gub. Petrikav, bil je po štiriletnem težkem trpljenju zopet popolnoma ozdravljen. Gospod Raimund Wedele, Lodz, gub. Petrikav, trpel je 7 let na revmatizmu in ga je »Trayser« od smrti rešil. Gospod P. E. Klotschkow, Kremenš, gub. Charkov, bil je po štiriletnem trpljenju popolnoma kuriran. V tisočero drugih slučajih bil je vpliv isti. Ozdravil je mnogo slučajev, ki so se upirali bolnišnicam, drožerijam, elektriki in zdravniški umetnosti, med njimi osebe v starosti 75 let. Gospod Trayser, razpošilja poskusni zavoj absolutno brezplačno vsakemu čitatelju te izdaje, kajti on želi, da koristi njegova dobra sreča vsakomur. Čudovito zdravilno sredstvo je to, in ni dvoma, da ozdravi vsak slučaj revmatizma, vseeno, kako trdovraten da je. Gospoda Trayserja polni naslov je:

Kolčnica na revmatizmu bolnega, kazoča po revmatičnem strupu skvarjeu, rumenkost hrustanec

M. E. Trayser, št. 919, Bangor House, Shoe Lane, E. C. London

„Stadtmühle“ v Celju

zmelje 6½ vagonov najboljše pšenice na dan; ta mlin je z najnovejšimi stroji opravljen pregledovanja vreden. Podjetje zamore toraj tako blago izdelati, da se daleč po deželi zelo rado kupuje. Kdor te moke še ne pozna, naj gotovo z njo poskusi; s Celjsko moko bode v svojo korist zadovoljen in gotovo zopet kupil.

Znano je, da se kupuje

pri staroznani domači zanesljivi veliki trgovini

ne samo po ceni, ampak tudi prav dobro:

Sukneno blago (štof) za moške in dečke,
Novomodno volno za ženske in dekleta,
Najnovejše perilno blago za obleke in bluze,
Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače,
Blago za posteljo, za rjuhe brez šiva in matrace,
Srajce izgotovljene vseh vrst za moške in ženske,
Predpasnike veliki izbir za prati in črnega atlasa,
Zmiraj novosti robcev iz svile in za prati

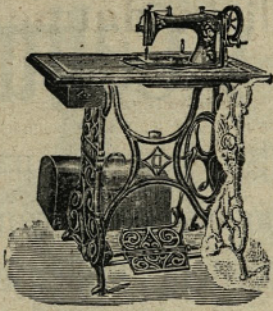
kakor vseh vrst blaga za domačo vporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po celo ugodnih prednostih, zatorej pošljem na zahtevanje

■■■■■ **zastonj** ■■■■■

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago

Karl Worsche, Maribor E.

Gosposka ulica števil. 10.

I. JAX & SIN

Ljubljana

Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

➔ **šivalnih strojev** ➔

za rodbino in obrt.

Pisalni stroj „Adler.“

VOZNA KOLESKA

Ceniki zastonj in franko.

Ceniki zastonj in franko.

Kdor ljubi dobro kavo,

uporablja kot pridatek

pravi : Franck :

z kavinim mlinčkom.

Z njim pridobi kava mnogo na
slastnem okusu ter fini vonjavi.

Njegova nadaljna dragocena pred-
nost je velika izdatnost

Najboljši pemski vir za nakup! Ceno perje za postelj in daune!

1 kila sivega, dobrega, šlisanege perja za postelj 2 K, boljšege 2'40 K, prima pol-belega 2'80 K, belega 4 K, belega flavmastega 5'10 K. 1 kila snežno-belega, šlisanege najfinejšega perja za gospódo 6'40 K in 8 K, 1 kila belega, nešlisanege, flavmastega perja (Rupifedern) 4'80 K in 5'20 K, Kaiserrupp 5'80 K, 1 kila sivega daunastega flavma 5 K in 7 K, snežno-belega 10 K. najfinejši prsni flavn 12 K.

☛ Ako se 5 kil odvzame franko. ☛

Gotove, napolnjene postelje

iz tesnonitnega rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga (Inletstoff). 1 tuhent 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema blazinama vsaka 80 cm dolga in 60 cm široka napolnjena z novim, sivim zelo trajnim, flavmastim perjem za postelj 16 K; poldavne 20 K; davne 24 K; posamezne tuhente 10 K, 12 K, 14 K in 16 K; posamezne blazine za glavo 3 K, 3'50 K in 4 K; tuhente za dva 200 cm dolge; 140 cm široke 13 K, 14'70 K, 17'80 K in 21 K; blazine za dva 90 cm dolge, 70 cm široke 4'50 K, 5'20 K, 5'70 K; spodnje tuhente iz lepo pisanega gradlna za postelj, 180 cm dolge, 116 cm široke 12'80 K, 14'80 K. Otroške postelje, štepdeke, matrace po nizkih cenah razpošilja proti povzetju od 12 K naprej franko. ☛ Zavoj zastonj. ☛ Izmenjava dovoljena, ako

se ne dopade, plačam svoto nazaj.

S. BENISCH v DESCHENITZ 642, Čechy.
Bogato ilustrirani cenik se dobi zastonj na zahtevo.

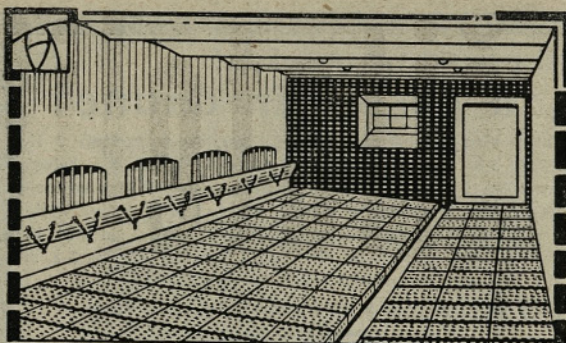

≡ Vožnja potnikov ≡

samo s parniki v Avstriji koncesijonirane družbe
Severnonemški Lloyd

— od Bremena v Ameriko —

in v vse svetovne dele.

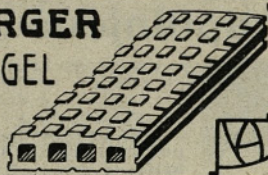

RADKERSBURGER

STALLBODENZIEGEL

ÖSTERR. PATENT

N° 41.040.

Posestniki
realitet in
gospodarstev!

Ako potrebujete
proti vremenu

uporno in trpežno **strešno opeko**, obrnite se na

Radgonske parne oekarne

(Radkersburger Dampfziegeleien),

kajti one oddajajo v vsakem vremenu trpežno Strangfalz-opeko z ravnimi ploščami za pokrivanje sistem Steinbrück, Pressfalz-opeko sistem Wienerberg, Biberschwanz-strešno opeko vseh vrst, vse vrste opeke za first, rdeče, narurno-barvno ali črno impregnirane, cevi za drēnažo v vsaki velikosti itd. itd.

Specialiteta votla opeka za hlevska tla (rauhe Stallbodenholzziegel) za goveje in svinjske hleve.

— Avstr. patent št. 41040. —

Oierte, pojasnila in vzorce daje radovoljno ravnateljstvo

Radgonskih opekaren v Radgoni

(Radkersburger städtische Ziegelwerke).

Ljubi čitatelj!

Gotovo Vam je znano, da se povsod velikansko množino sredstev priporoča, ki vplivajo baje zoper vse mogoče bolezni. Takih zdravilnih sredstev pa ne more biti, kajti vsaka bolezen zahteva drugo zdravilo. Ako trpite tedaj na neredni funkciji želodca, slabi prebavi, trdem trupu, zaslinjenju, ne prijetnem okusu, pečenju (Sodbrennen), slabosti, koliki, glavobolu, vrtoglavosti, pomanjkanju spanja itd., potem ne vzemite takega sredstva, ki naj bi bilo za vse bolezni dobro, marveč izvolite si sredstvo, ki je **izključno** zoper bolezni želodca in njih posledice. Tako sredstvo so

Brady'jeve želodčne kapljice

preje »Maria-Zellske kapljice« imenovane,

ki so že od nekdaj priznane kot najodličnejše domače sredstvo zoper želodčne težave otrok in odraslih.

Posebni pomen ima to **špecierno želodčno zdravilno sredstvo** tudi zaradi tega, ker je **sigurno** in **prijetno** preprečevalno sredstvo zoper vse želodčne bolezni ter motenje prebave, kar potrdijo mnogoštevilni pacienti.

Zaradi priljubljenosti Brady'jevih želodčnih kapljic pri občinstvu se je iste mnogokrat posnemalo. Da se ta posnemanja prepreči, se Brady'jeve želodčne kapljice edino še v rožnato-rdečem kartonu z varstveno znamko »Maria-Zellska Mati božja« in podpisom *C. Brady* izdeluje; zavrne naj se torej druge zavoje kot sleparijo. Se dobijo v lekarnah za 90 vinarjev za eno steklenico in K 1.60 za eno dvojno steklenico. Kjer ne, razpošilja izdelovalec **C. Brady**, lekarna „König von Ungarn“, **Dunaj**, I., Fleischmarkt 2/42 brez troškov v hišo, 6 steklenic za kron 5.40 ali 3 dvojne steklenice za K 4.80.

Ustanovljena
leta 1829.

Ustanovljena
leta 1829.

Ces. kralj. priv.

vzajemna zavarovalnica

proti

požarni škodi

(Wechselseitige Brandschaden-Versicherungsanstalt)

••••• **v Gradcu** •••••

prevzame zavarovanja

stanovalnih in gospodarskih poslopij, tovarov, strojev, orodja, perila, obleke, pohištva, skladišča blaga, živinske, poljske in gospodarske priprave, poljskih in travniških pridelkov vseh vrst, proti škodi, ki jo povzroči požar ali strela, parni ali plinski razlet, gašenje, podiranje in izpravljenje, potem kmetijskih pridelkov proti po toči provzročeni škodi, nadalje zrcalnega stekla proti škodi, ki jo povzroči ogenj ali lom.

Zavarovalne predloge

sprejema ravnateljstvo v Gradcu v lastni hiši

Herrengasse Nr. 18|20,

kakor tudi vsi distriktni komisarijati po Štajerskem, Koroškem in Kranjskem; tam se tudi radovoljno daje vsa potrebna pojasnila!

Srečni človek

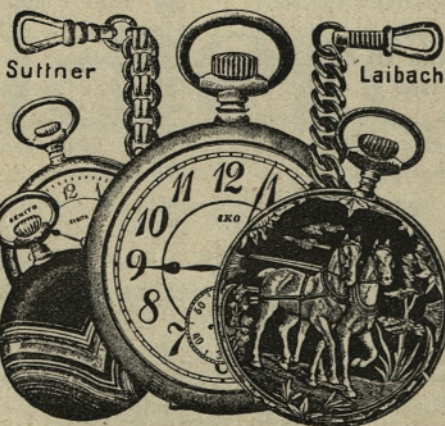
zamore biti le tisti, ki ima zanesljivo, natanko idočo švicarsko uro v žepu. Ta vé vedno, kako stoji s časom, ne pride nikdar prepozno, ne zamudi nobenega vlaka, nobene sodnijske obravnave, nobene kupčije, ni mu treba nikdar hiteti, kèr zamore svoj čas dobro razdeliti in ima vedno čustvo gotovosti. Kdor pa ima slabo bazarsko uro, pride povsod prepozno ali prehitro, zamudi mnogo časa in marsikatero kupčijo, je vedno negotov z ozirom na pravi čas, mora izdajati mnogo denarja za popravila ur in ima zaradi svoje ure vedno troške, skrbi, jezo in škodo. Kdor hoče kupiti zanesljivo dobro idočo, dobro reparirano in regulirano, proti prahu zapirajočo pravo švicarsko uro, nadalje zlato in srebrno blago, verižice za ure in kinč, to pa reelno in solidno, obrne naj se na staro-renomirano, zaupanja vredno

svetovno razpošiljalno.

H. Suttner, Ljubljana št. 525

Lastna protokolirana fabrika ur v Švici.

Fabrična znamka
„IKO“
svetovno znana.

Št. 410. Niklasta patent-Roskopiura, 36 ur idoča . . . K 4·10
Št. 1. Niklasta cilind. remontoar . . . K 5·—
Št. 719. Srebrna cilind. remontoar . . . K 7·80
Št. 723. Prava švicarska srebrna, s fant. cifernico K 11·70

Glavno zastopstvo fabrike ur „Zenith.“

Št. 865. Niklasta verižica za uro z privesk. K 1·—

Št. 865. Srebrna verižica za uro 30 gr. težka K 4·40

Št. 878. Doblè-zlata verižica s priveskom K 7·70

Se razpošilja po povzetju ali naprejplačilu svote. — Kar ne dopade, se izmenja ali se denar nazaj pošlje.

Velikoma izbira v urah, verižicah, prstanih, uhanih itd. v velikem krasnem katalogu!

Zahtevajte brezplačno veliki krasni katalog!

Velika zabava

je za vsacega človeka, nositi prijetno toplo perilo in lepe obleke. Prijetno, dobro perilo obdrži truplo svežo in zdravo, varuje ga pred prehlajenjem, boleznim kože, srbenjem itd., prepreči neprijetno potenje in napravi kožo svežo ter živo. Lepe obleke zopet dvigajo samozavest in ponos vsacega človeka. Ali žal da se zgodi še mnogokrat, da se nosi slabo, nezdravo perilo, ki sili truplo k srbenju in potenju, ki ne nudi nobenega varstva zoper prehlajenje in ki napravi človeka trudnega, izmučenega, dolgočasnega. Tudi lepe obleke si ne zna vsakdo nabaviti, ker suktno mnogokrat po kratki rabi staro, slišnjeno in nelepo izgleda. To pride od tega, da ljudje večinoma perilo in obleke pri pravem viru ne kupujejo. Ni treba ravno mnogo denarja izdajati, glavna stvar je, da se obrne na pravo, zaupanja vredno tvrdko.

Hočemo svojim čitateljem tukaj naznaniti, kje se perilo, suktno, obleke pocieni in le v dobri, lepi kakovosti kupuje.

To je največja, najstarejša specialna hiša za oblačila v monarhiji, tvrdka **R. Miklauc, Ljubljana št. 82**, ki obstoji že od leta 1869, torej že 45 let, in ki od svojih na tisoče broječih zvestih kupcev vsak dan zahvalna pisma dobiva.

Pomen te staro-renomirane krščanske hiše prihaja že iz tega, da mora ta tvrdka vzdržavati ne manj kakor 4 lasine prodajalne, 16 skladišč, lastne delavnice, posebne specialne oddelke za otroško konfekcijo, zlasti za štajerske kostume itd., da zamore veliko število vsak dan prihajajočih naročil pravočasno efektivirati. V njenem oddelku za domače obleke izdeluje najlepše spalne obleke in jutrajne obleke po najnovejši fačiji iz najkrasnejših vzorcev, oddelek za bluze izdeluje na daleč in široko znameniti sezijaške novosti v prvorazrednem šivalnem delu, medtem ko se dobiva v kolosalnem skladišču suktnja po najnižjih cenah najfinejše štofe iz čiste voljne, štofe iz

čiste svile, pralne štofe, žamete. V separatnem velikanskem oddelku delajo izurjeni, izborni strokovnjaki na oblekah za gospode, ki se jih napravi že od K 16 naprej iz najzanesljivejših trajnih štofov in v najlepših modernih vzorcih v raznih barvah. Potem se nahaja zopet veliki oddelek, kjer se izdeluje najnovejše modele v gotovih kostumih za dame, plaščih, vremenskih plaščih (že od K 11'50 naprej), zimskih plaščih, površnikih itd. V posebnem oddelku najdemo velikanske zaloge belega in štrikanega blaga, snežno-bele in barvaste tkanine, ki se ne morejo prekositi gledé dobrote in trajnosti, in takoj poleg je delavnica za gotove srajce, hlače, predpasnike, spodnja krila, telovnike in druge specialitete telesnega perila. Izdelovanje oskrbi armada pridnih strokovnjakov ter tudi z električnim obratom.

Jasno je, da sme tako stara, renomirana hiša le najboljše blago peljati in da dovolito velikanska prodaja ter velobrat, prepuščati kupcem to izborno blago jako ceno z malim dobičkom. Tvrdka Miklauc ravno kot svetovna hiša dobrega imena ne more peljati šund-blaga, kakor male zakotne trgovine in bazarji. Žal da se pusti mnogo kupcev po veliki reklami takih zakotnih trgovin in bazarjev zmotiti, ter da napravi tam svoja naročila. Šele ko so oddali svoj denar, vidijo, da so slabo kupili in da bi bilo boljé, ako bi se obrnili na R. Miklauca v Ljubljani.

Objavljamo tedaj te vrstice v korist naših čitateljev in smo prepričani, da nam bodejo že po poskusnem naročilu hvaležni.

Tvrdka R. Miklauc v Ljubljani št. 82 zamoremo iz lastne izkušnje najbolje priporočati in svetujemo vsakemu čitatelju, da naj zahteva katalog zastoj in franko ter naj svoje potrebščine naroči. Ne bode samo presenečem o nizkosti cen, temveč ravno tako o lepoti ter dobri, trajni **kakovosti blaga**.

BRATA SLAWITSCH, trgovina v Ptujju

na debelo in drobno

en gros in en detail

Kratko, galanterijsko, štrikano blago, obutalo, perilo, šolsko in pisalno blago, papir, čevljarke in krojaške potrebščine, gumi za cepljenje trsja (Rebengummi).

Pravo domače platno (echte Hausleinwand.)

Na zahtevo se pošljejo muštri.

Naša filijalka

pri dravskem mostu (Wagplatz);

tam se dobi vso špecerijsko, manufakturno in drobno blago.

Vse po znani nizki ceni!

Solidna poštena postrežba!

Ali si že

„Štajerca“

naročil?

====
Ako ne, =====

stori to takoj!

Mestna kopelj v Ptujju

(Städt. Dampfbad)

Ljudska kopelj

(Blagajna je od 12. ure do 1. ure popoldne zaprta.)

∞ Ob nedeljah in praznikih samo od 10. do 12. ure. ∞

Cena kopelji z vročim zrakom, paro ali „brause“
z rjuho in pristojbino za postrežbo 70 vinarjev.

Mestna parna pralnica v Ptujju

(Städt. Dampfwäschei)

vse vrste perila; špecialiteta preprog, perilo za
„puc“ srajce za gospode, ovratnike in manšete.

===== Vrne se tekom 8 dnij. =====

Nujno perilo v vsakem času.

ceniki na zahtevo.

Meščanska parna žaga v Ptujju

(Städt. Sägewerk)

zraven kralnice in plinarne, stoji vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi itd. po zahtevi takoj razžaga.

Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati itd.

Redka kupna priložnost!

Razne vojne leta 1913 povzročile so marsikatero bedo, v mnogih tovarnah se je moralo delo vstaviti, ker se je delavce k vojaški službi poklicalo. Gospodarski položaj je negotov in denar je postal drag; največje fabrike so prvorazredno blago po najnižjih cenah ponudile. To priliko je porabila razpošiljalna hiša manufakturnega blaga **R. Miklauc v Ljubljani** št. 82, da nakupi velike zaloge v raznih štofah, platnu, suknu, plaščih, kragnih, belem in štrikanem blagu itd. v izborni kakovosti po najnižjih cenah in tako je firma **Miklauc** zdaj v položaju, te zaloge izredno ceno prodajati. Tudi naši čitatelji naj bi to priliko izrabili in naročili od firme **Miklauc** specialni katalog. Mali izvleček iz tega kataloga prinašamo tukaj:

Vremenski kragni za gospode, dame in otroke, iz lodna iz kamelove dlake, s kapuci, ki se da proč vzeti, 120 do 130 m dolgi, sivi, oliv ali črni, dobra kakovost . . . . . K **11·50**

Otroške pelerine iz lodna iz kamelove dlake, sive, 173, 50 cm dolge . . . . . K **5·20**

Štajerska obleka za dečke, siva, zeleno egalizirana, za starost 3 let . . . . . K **4·—**
za 4 leta K **4·50**, za 5 let K **5·—**, za 6 let K **5·50**, za 7 let . . . . . K **6·20**

Gotove hlače iz finega hlačnega cajga ali merino (vragovo sukno)

	60	65	70	75	80	85	90 cm dolge
K	2·10	2·20	2·40	2·50	2·60	2·80	3·—
	95	100	105	110	115	120 cm dolge	
K	3·20	3·40	3·60	3·80	4·—	4·20	

Moške spodnje hlače iz surovega molinos ali pisanega gradla, 100 do 110 cm dolge . . . . . K **1·30**

Srajca za gospode, bela, s štrikanimi, fino peglanimi prsi, brez ovratnika . . . . . K **2·20**
boljša sorta K **2·90**, jako fina K **3·80**, z robi na prsih . . . . . K **3·80**

Srajca za dame, bela, iz dobre, mehke pavole tkana, kratki rokavi s špicami okinčani, 100 cm dolga (merjeno od pazduhe), št. 10 . . . . . K **2·40**
cenejša kakovost K **2·—**, 110 cm dolga, okinčana s šlingarijo . . . . . K **2·70**

Spodnje krilo iz dobrega, lepo pisanega flanelnega barhenta, 85 cm dolgo, 280 cm široko . . . . . K **2·90**

„Figaro“ („Leibchen“, je nositi čez bluzo) brez rokavov, imenovan tudi **„Seelenwärmer“**, črni iz ovčje voljne, patent štrikan, velikost za odraslene, jako toplo . . . . . K **4·—**

Berolinsko ogrinjalo, štrikano, s franžami, črno, rujavo, bordô, v raznih velikostih od K **2·60** do . . . . . K **7·50**

Flanelne rjuhe za zimo, jako priporočljive, jako tople, se dajo oprati, bele, roza ali sive, gladke ali pisane **samo** . . . . . K **2·—**
Velikanska izbira v vsakem konfekcijskem blagu v katalogu.

W. BLANKE v PTUJU

Glavni trg številu 6, nasproti nemški cerkvi.

Tiskarna, knjigarna, knjigoveznica in trgovina s papirjem, šolskimi in pisalnimi potrebščinami na debelo in drobno.

C. kr. zaloga šolskih knjig

in zaloga kvart.

Vsaki čas velika zaloga vseh *šolskih knjig* v najnovejši izdaji kakor tudi *trgovskih vpisovalnih knjig* za trgovce, vseh *pisalnih in šolskih potrebščin*, *pisank* in *risank*, *pisanege papirja* v vseh barvah, *pisalnega papirja* in *papirja za pisma* v mapah in kasetah, prav po ceni: *zavitkov*, *papirnatih vrečic*, *papirja za zavijanje* itd., najboljše kakovosti in po nizkih cenah.

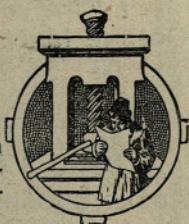
Velika zaloga svilnatega papirja

v najlepših barvah, po najnižjih cenah, istotako *listja* in *vejic*, sploh vseh potrebščin za izdelovanje *umetnih cvetic* in zaloga okrasov in *nakitov* za *truge* i. t. d. Na debelo in drobno.

Zaloga vseh tiskovin

za prečast. *župnijske urade*, slavna *šolska vodstva*, obč. *predstojništva* itd., v dvojnem jeziku in vseh vrst *kancelijskih potrebščin* po najnižjih cenah.

Izdelujejo se po ceni in hitro: *trgovske tiskovine* za trgovce in obrtnike in sicer: *pisma*, *zavitki* z natisom *trrdk*, *računi*, *vizitnice*, *naslovne karte*, *pečatne znamke* za steklenice in pisemske zaklepe, *štamplije* iz kavčuka in kovine.

Najbogatejša zaloga katoliških od škofijstva potrjenih

molitvenikov

v jako lepem vezanju po nizkih cenah.

Vsakovrstna knjigovezna dela

izvršijo se v lastni knjigoveznici jako solidno in po najnižjih cenah.

Pripovedne knjige

za zabavo in pouk z lepo ozaljšanimi platnicami v veliki izbiri. — Vsaka zahtevana knjiga v vsakem jeziku, katera se v zalogi ne nahaja, se nemudoma preskrbi.

Ravnokar je došla: *Graška nemška pratika* à 14 h. — *Slovenska pratika* à 20 h in *24 h*. *Družinska pratika* à 24 h. — Za prodajalce mnogo ceneje.

RAZGLEDNICE

v najfinejši svetlotiskovinski izvršitvi razpošilja zgoraj zabileženi že za K 24 do 30 najfinejši tisk z barvami K 40 do 50 in sicer za 1000 komadov. Za izvršitev razglednic treba je vpsolati samo dobro fotografijo. Razglednice se tiskajo po zahtevi v nemškem ali pa tudi v slovenskem jeziku.

Dopisnice

s cveticami, z voščilom: h godu, k novemu letu, k božiču, k veliki noči, binkoštam itd. jako fino in lepo izpeljane, sortirane veljajo le 4 K in sicer 1000 komadov. — Gospodom trgovcem dovolim pri cenah veliki popust ter prosim za prav mnogoštevilna naročila.

Skrb

za vzdržanje zdravja nas mora napotiti, paziti zlasti na vrat, organe za dihanje in prsa. Mi ne smemo zanemarjati kašelj, hripavost, pomanjkanje sape, bolečine v vratu, bodenje v rami in prsne bolečine. Proti temu je že mnogim pomagal sline raztopivši, bolečine odpravljajoči, proti vnetju vplivajoči pristni Zagorski sok (Syrupus pectoralis). Ta sok vpliva blago in prijetno na pljuča in celo truplo, pospešuje prehranitev ter prebavo, okrepeča in napravi močnega ves organizem. Dve steklenici tega dobro-okusnega soka staneta 5 K franko in se jih dobi edino pristno pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica št. 574 (Hrvatsko).

Veselje

na jedi je najbolj pametna oblika življenskega veselja, kajti kar jemo z veseljem, spremeni se v našem truplu v delavno moč, opornost in možgansko moč. Morali bi torej vedno na svojo prebavo gledati in pri motenju prebave, krčih, zapiranju, napenjanju, pomanjkanju apetita, mrzličnem in nervoznem stanju rabiti močno švedsko tinkturo (Tinctura svedica), imenovano tudi življenjska esenca in balzam. Ona vpliva na želodec okrepujoče, razvedrivše, čistoče, krč odpravljajoče in apetit pospešujoče, ter prepreči s tem mnogo bolezni. Naroči naj se pristno pri E. V. Feller, lekarnarju, Stubica št. 574 (Hrvatsko). 3 jako velike steklenice franko 5 K, 12 malih steklenic franko 3 krone.

Krivde

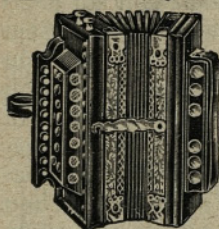
pušiti hirati otroka ali trpečega brez pomoči, pač nikdo noče svoji vesti naložiti. Slabotnim, suhim, bolehnim otrokom prinaša Fellerjevo pristno dorševo ribje olje hitro izboljšanje, okrepanje, dorastek teže in opornost proti boleznim. Na krvi revni, škrofulozni, z žlezami trpeči otroci in odrašeni vzamejo ga prav radi, ker nima prav nobenega duha in okusa. Doječim materam ustvarja mleko in novo življensko moč. Čisto, v resnici pristno ribje olje najfinejše kakovosti, kakor to, ima glasom izreka mnogih zdravnikov prednost pred vsemi mešanicami in emulzijami. Ta ima na vsak način več vplivajočih snovi. 2 steklenici za 5 kron pošlje franko lekarnar E. V. Feller, Stubica št. 574 (Hrvatsko).

Bolečine

ki nam jih napravi eno kurje oko in ki spremenijo vsak korak v muko, se lahko preprečijo, ako kurje oko odpravimo. Pa ne z nožem, kèr to zamore prinesiti zastrupljenje krvi, marveč lahko in hitro s Fellerjevim obližem zoper kurja očesa. Stane samo 1 krono in se priporoča od tisočero poštnih slug, orožnikov, turistov kot najboljšo sredstvo. Noben glavobol, nobena migrena nas ne muči, ako rabimo Fellerjev bolečine odpravljajoči, hladeči, krasno učinkujoči črtnik zoper migreno. Stane samo 80 vinarjev. Za oko priporočamo pri trepetanju v očeh in bolečinah v očeh okrepujočo, vnetje preprečujočo, bolečine odpravljajočo rumeno vodo za oči, ki stane 1 K. Samo pristna pri E. V. Feller, lekarnar, Stubica št. 574 (Hrvatsko).

Dobre harmonike K 5—

Na moje harmonike ni nobenih colninskih troškov, ker so vse domači izdelki. Brez rizike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj!

- Št. 300³/₄: 10 tipalnic, 2 reg. 28 glasov, velikost 24×12 cm K 5—
- Št. 654³/₄: 8 tipalnic, 1 reg. 24 glasov, velikost 28×14 cm K 5'40
- Št. 305³/₄: 10 tipalnic, 2 reg. 50 glasov, velikost 26×14 cm K 6'40
- Št. 663³/₄: 10 tipalnic, 2 reg. 50 glasov, velikost 31×15 cm K 8'60
- Št. 685³/₂: 10 tipalnic, 2 reg. 50 glasov, velikost 28×16 cm K 9'50

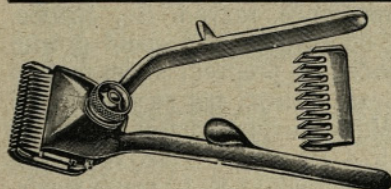
Šola za lastni poduk k vsaki harmoniki zastoj.

Pošlje po povzetju c. in kr. dvorni založnik

Hanns Konrad, razpošiljalnica godbenega blaga v Brüxu št. 227 (Češko.)

Glavni cenik s nad 4000 podobami na zahtevo vsakomur zastoj in poštnine prost.

Veliko prihranka se doseže pri uporabi strojev za striženje las in brijenje; izdelani so iz najboljšega solin-

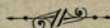
skega jekla, fino ponikljani in nedosežno praktični. Št. 9150 mašina za rezanje las »Atlas« la kakovost s premikajočima se česalnikoma, striže skozi 2 zoba brez glavnika, 3 mm, z tankim česalnikom 7 mm, z debelim 10 mm na dolgo. Širokost rezalnika 19 zob je 4 in pol cm, komad z rezervnim peresom vse v finem kartonu z uporabnim navodilom vred, vsled česar si vsakdo lahko takoj sam lase striže K 5'80. Št. 9154 dober lasestrižnik z odprtim peresom komplet K 4'80. Št. 9151. Bradostrižnik pol mm dolg, brez pomikajočih se česalnikov K 5'60. Št. 9155 isti brez česalnika 1 mm dolgoti kompletno K 4'50. Stroji naj se redno mažejo z ne bi smel manjkati lasestrižnik v nobeni hiši. Stroški so v oljem. Iz praktičnega in zdravstvenega ozira četrt leta pokriti. Nobene izgube. Zamenjava dovoljena ali pa se denar vrne. Pošilja po povzetju c. in kr. dvorni založnik

HANN S KONRAD, pošiljalnica v Brüxu šte. 227.

Ilustrovani cenik z nad 4000 slikami brezplačno in franko.

Zdravilišče Radinska - Slatina

poštna, železniška in brzojavna postaja „Kopelj Radinska“
otvorjeno od 1. junija do 15. septembra.

Pitno zdravljenje z „Radinskim zdravilnim vrelcem“ itd.

Naravna kopelj z ogljeno kislino in druga kopelj. Sudarij. Parna kopelj. Masaža itd.

Zlasti izborna pri boleznih mehurja in ledic, gihtu, grisu, pesku, želodčnim in katarhaličnim boleznim.

== Vprašanja na zdravniško vodstvo zdravilišča. ==

Srečo

biti lepa in si z lepoto v družbenem življenju, v družini in po svetu veljavo preskrbeti, zamore doseči vsaka ženska z rabo pomade za obraz z marko „Elsa“. Ta odpravi pege, madeže, nečistosti, miteserje, mozole, napravi kožo mehko, nežno in rožnato, in se rabi od mnogo tisoč žensk z velikim uspehom. Pa naj se ne rabi škodljivih sredstev, temveč naj se naroči le pristno pomado za obraz „Elsa“. 1 lonček stane 2 K pri drugem naročilu. 2 lončka 5 K franko. Istotako priljubljeno je Fellerjevo boraxmilo (80 vin.) ter Fellerjevo lilijino milo (1 krona). Se dobi samo pri E. V. Feller, Stubica št. 574 (Hrvatsko).

Ponos

kmetovalca je njegova živina, kajti ona kaže njegovo vednost in znanost. Marsikateri kmetovalec pa ne vè, da je za zdravo držanje konjev, za doseg hitrega naraščanja teže pri pitani živini, za pomnoženje leženja jajc pri kokoših in za izboljšanje mlečnega dohodka pri kravah dodatek Fellerjevega praha za živino z marko „Elsa“ potrebno. Tisočeri kmetovalci ga rabijo, kajti on poveča veselje za žreti, pospešuje prebavo, omogoči najboljšo izrabo krme, prepreči kuge in okreпча kosti, želodec ter muskeljne. 5 doz stane 5 K. 1 doza k drugem naročilu 1 krono samo pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica št. 574 (Hrvatsko).

Nesreča

vsled izpadanja las ali slabotne rasti las najlepši, najplemitejši naravni kinč izgubiti in vsled tega vsakdanji ali staro izgledati, zadene le tistega, ki svojih las ne neguje. Zato priporočamo za doseg bujne rasti las rabi Fellerjevo znamenito, pristno pomado za lase z marko „Elsa“. Tisočeri hvalijo njen dobri vpliv proti luskinam na glavi in izpadanju las. Ona napravi trde, redke lase bujne, mehke, daje lasom svit in izvirno barvo zopet nazaj ter prepreči prerano osivljenje. 1 lonček št. I 1 K 60 h, št. II (močnejša vrsta) 3 K. Za negovanje brk priporočamo Fellerjevo mazilo za brke. 1 lonček 50 vin. Se dobi pristno samo pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica št. 574 (Hrvatsko).

Strah

in stud pred mrčesjem, stenicami, bolhami, ušem, muhami, ščurki, rusi, molji in drugim mrčesjem je gotovo opravičen, kajti muhe razširjajo s tem, da lazijo po nesnagi in potem zopet po jedilih, boleznih, moljih, rusih, ščurkih, listnih uših delajo doma škodo, stenice, bolhe in uši nadlegujejo človeka in žival. Vso to mrčesje v stanovanju, kuhinji, hlevu in vrtu uniči takoj in sigurno Fellerjev pristni mrčesni prašek „Elsa“, ki vsa druga mrčesna sredstva prekosi. 5 velikanskih doz 5 kron, — 1 doza pridjana 1 krono, pošlje edino pristno lekarnarju E. V. Feller, Stubica št. 574 (Hrvatsko).

  Straschill'ova grenčica iz zelenjave

(Straschill's Kräuter-Bitter)

iz premiirane žgalnice finega domačega žganja in veledestilacije

Max Straschill v Ptuj

je izdelek najvišje dovršenosti in nedosežen v dobroti ter vplivu.

  Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je dvojna želodčna grenčica iz zelenjave in korenin. Izdeluje se iz najboljših kot domača ter želodčna sredstva znanih dobro vplivajočih zdravilnih zelenjav in korenin ter iz najfinejših temeljnih snovi.

  V Straschill'ovi grenčici iz zelenjave

vporabi se le izbrane najfinejše aromatične zdravilne zelenjave in korenine najizbornejše vrste. Ekstrakcija, t. j. dobava in izsesanje vplivajočih snovi iz zelenjav in korenin, zgodi se po najnovejšem, znanstveno izkušenem ekstrakcijskem načinu. S posameznimi zelenjavami in koreninami se različno ravna in sicer na ta način, da se porabi za vsako rastlino (Droge) ono ekstrakcijsko metodo, po kateri se iz iste najbolj zahtevano snov izleče.

  Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je čisti, naravni izvleček (ekstrakt) najfinejših zdravilnih zelenjav in najbolj vplivajočih korenin.

  Straschill'ova grenčica iz zelenjave

vpliva vsled svoje sestave milo na prebavljanje, okreпча želodec in truplo in je jako prijetna.

  Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je domače in želodčno sredstvo napravljeno z ozirom na namen. — V nobeni domačiji naj ne manjka!

  Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je neobhodno potrebna pri večjem telesnem naporu in štrapačah. Posebno priporoča se Straschill'ovo grenčico iz zelenjave za turiste, lovce, potnike na morju, vojaštvo, romarje itd.

  Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je izvrstna dvojna želodčna grenčica iz zelenjave in korenin (garantirano prosta od vseh esenc in ojstrih, zdravju škodljivih snovi).

  Straschill'ova grenčica iz zelenjave

dobi se v vseh boljših tozadevnih trgovinah, kavarnah itd.

Zahteva naj se povsod izrecno

  Straschill'ovo grenčico iz zelenjave

(„Straschill's Kräuter-Bitter“)

in zavrne naj se vsako drugo manjvredno blago.

Max Straschill v Ptuj

premiirana štajerska žgalnica finega domačega žganja in veledestilacija.

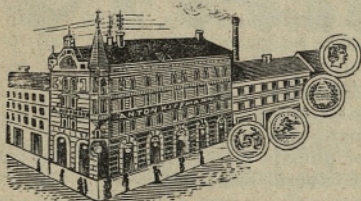
Špecialist

samo boljših

ur, zlatega in
srebrnega blaga.

Liferant železniških ur.

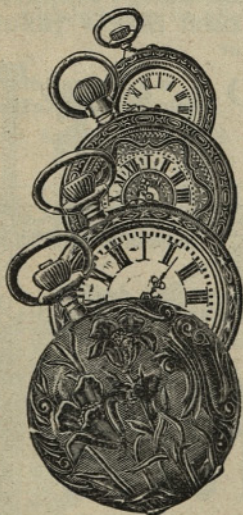
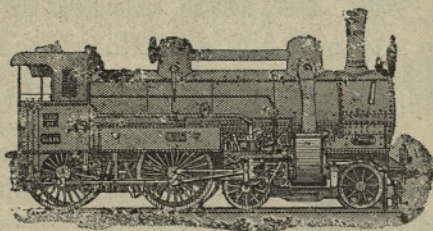
V lastnem posloppju.

Zahtevajte moj

krasni cenik

s čez 1000 slikami; se
dobi zastonj in franko.

Srebrne ure	K	6·50
S 3 srbrn. manjteljni	„	9·50
Prava Tula-dvojni mantelj	„	13·50
Plošče jeklene ure	„	6·—
Amerik. zlato-dublé	„	10·—
Goldin-Roskopf-ure	„	4·—
Nikel-Roskopf-ure	„	3·—
Prave železniške Roskopf-patent-ure,		
vse v kamenjih tekoče, pravo niklasto		
ohišje, gre na minuto	„	5·—
14 kar. zlate damske ure	„	19·—
14 kar. zlate ure za gospode	„	40·—
Srebrne pancerverižice	„	2·—
14 kar. zlate verižice	„	20·—
14 kar. zlati prstan	„	4·—
Ure na pendelj od	„	10·80
Kuhinjske ure	„	2·40
Budilnice	„	2·40
Budilnica, ki ponoči sveti	„	3·—
Z dvojnim zvoncem	„	3·50

Garancija 3 let!

Krščanska firma.

Za kar ni primerno, denar nazaj!

A. KIFFMANN

urar, MARIBOR šte. 554.

Največja zaloga

švicarskih fabričnih ur

Zaloga zlatega in srebrnega blaga.

Izvoz v vse dežele.

Gosle za šolarje in koncert

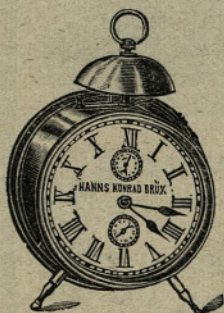

le v najboljši kakovosti in po najnižjih cenah. Št. 112 $\frac{1}{2}$. Gosli za šolo, $\frac{1}{4}$ vel., z dobro posušenim poliranim spod. delom, K 5.80. Št. 113 $\frac{1}{2}$. Gosli za šolo, $\frac{1}{4}$ vel., z lepo vžganim in poliran spod. delom, boljša kakovost, K 6.50. Št. 115 $\frac{1}{2}$. Gosli za šolo, $\frac{1}{4}$ vel., vloženi, lepo vžgani spodnji del, zelo priljubljena vrsta, K 7.60. Gosli za šolo, z garnituro iz ebenovine, dobre po glasu in izvršitvi K 8.40, 9.—, 10.80. Št. 212 $\frac{1}{2}$. Gosli za orkester, z garnituro iz ebenovine, K 16.80. Loki za gosli po K —.90, 1.10, 1.50, 2.—, 2.20 in višje. Citre, ročne in ustne harmonike, kitare, okarine, klarineti, pihala, gramofoni itd. v največji izberi. **Nikar riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj.** Razpošilja po povzetju ali prejšnjem denarju priznana najboljša svetovna tvrdka c. in kr. dvorni založnik

HANNS KONRAD, razpošiljalna hiša godbenega blaga, Brūx Št. 227 (Češko).

Glavni cenik z okoli 4000 slikami se pošlje vsakomur na zahtevo zastoj in franko.

Dobra anker-budilna ura

Št. 3946. v poliranem niklastem ohišju, 18 cm. visoka, v dobri, za službo primerni kakovosti, s 3 letno pisмено garancijo, da grè dobro in točno, K 2.90, 3 kosi K 8.—, s cifernico, ki sveti ponoči en kòs K 3.30, 3 kòsi K 9.—. Št. 4684. Diabolo-budilnica z imitirano Radium-cifernico, ki sveti in kazalci, Ia ankerkolesje, 19 cm visoka K 4.80. **Brez rizike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.** Pošlje po povzetju ali naprej-plačilu

prva fabrika ur

HANNS KONRAD c. in k. dvorni liferant
Brūx št. 227 (Češko).

Bogato ilustrirani glavni cenik z nad 4000 podobami na zahtevo vsakomur zastoj in franko.

Generalna agentura v Gradcu ogrsko-franc. zavarovalne družbe

Franco-Hongroise

ki obstoji že od leta 1879.

Zavaruje:

1. proti po **ognju** in **strelj** povzročeni **škodi** na poslopih, inventarju, pohištvu, živini in pridelkih;
  2. proti po **toči** povzročeni **škodi** na poljskih plodovih in vinogradih po **najnižjih** premijah.
- Tudi pride strankam glede plačila premij in glede obračunjenja škode najbolj naproti.

Pisarna: **Gradec**, Kaiserfeldgasse 21.

Srečna roka.

Ako je kedo spreten in hiter, ako pripelje vsako stvar k srečnemu koncu, potem se pravi: on ima srečno roko. Tudi v negovanju zdravja imajo nekateri ljudje srečno roko in razumejo, obdržati sami sebe in svoje ljube vedno zdrave, za delo vesele in oporne. Da se to doseže, je pa treba, da se n. pr. pri revmatičnih, gihtičnih, nervoznih, neuralgičnih bolečinah, bolečinah v hrbtu in križu, heksenšusu, trganju, bodenju, glavoin zobobolu, slabosti muskeljnov, valovanju krvi, utrujenosti, migrèni, slabosti oči in drugih boleznih dotično mesto s Fellerjevim bolečine odpravljajočim, olajšajočim, osvežujočim zeliščnim esenc-fluidom z zn. „Elza-fluid“ neguje. Ta prepreči boleznim pri prehlajenju, kašlju, hripavosti, bolečinah v vratu in prsah, nahodu, in je edino pristen v steklenicah z znamko „Elza-fluid“; nato se mora vedno gledati in kažemo tukaj v sliki tako steklenico.

Tako izgleda

prava steklenica Fellerjevega dobro dišečega zeliščnega esenc-fluida z zn. „Elza-fluid“.

Tega zanesljivega pomočnika naj bi se imelo vedno v hiši. — Stane 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 špecialni steklenici franko 5 kron, 24 malih ali 12 dvojnih ali 4 špecialne steklenice franko 8 kron 60 vinarjev, 48 malih ali 24 dvojnih ali 8 špecialnih steklenic franko 16 K.

Pri bolečinah v želodcu, teži v želodcu, pomanjkanju apetita, pečenju (Sodbrennen), krčih, nagonu k bluvanju, slabostih, napenjanju, trdem trupu, zapiranju in pri največjih želodčnih in črevesnih težavah rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-krogljice z zn. „Elza-krogljice“, od katerih stane 6 škatljic franko 4 K, 12 škatljic pa 7 K 60 vin.

Varuje naj se pred posnemanji; ako se hoče Fellerjev fluid in Fellerjeve krogljice pristne dobiti, naj se natančno naslovi na

E. V. FELLER, lekarnar v Stubici št. 574 (Hrvatsko).

Max Straschill

premiirana štajerska žgalnica finega domačega
žganja in veledestilacija

■■■■■ v Ptuj ■■■■■

priporoča svoje najlinejše, doma žgano, garantirano pristno,
fino domače žganje:

Slivovka.

Droženka (Geläger)

zdravilno sredstvo.

Franz-žganje

zdravilno sredstvo.

Kognak

zdravilno sredstvo.

Brinjevec.

Tropinovka

(Treber).

Prava droženka (Geläger) in pravo Franz-žganje so za namazanje itd. mnogo vplivnejša, boljša in cenejša kakor z velikansko reklamo pod raznimi imeni za dragi denar ponujena Franz-žganja; nadalje:

Kaiserbirn-likèr	-	-	-	-
kimljev likèr	-	-	-	-
anis-likèr	-	-	-	-
alaš	-	-	-	-
paprika-likèr	-	-	-	-
poprov (Pfeffermünz-) likèr	-	-	-	-
vaniljni likèr	-	-	-	-
višnjev likèr	-	-	-	-
rum za čaj	-	-	-	-
Kuba-rum	-	-	-	-
Jamaika-rum	-	-	-	-

kakor tudi vsa cena žganja za iztoč v najboljši kakovosti.

Cene so vedno najnižje! Zahtevajte vzorce in proračune cen!

Grand Prix svetovna razstava 1900.

Kwizda'jev restitucijski fluid.

Univerzalna voda za konje.

Cena: 1 steklenica K 2'80. Čez 60 let v dvornih hlevih in hlevih za dirke v rabi za okrepčanje pred in zopetno okrepčanje po velikih štrapacah, proti trdim kitam itd., omogoči konju odločni nastop v trainingu. Kwizda'jev restitucijski fluid. Besedna znamka, vignete in embalaža varjeno.

Kwizda'jev Korneuburški živinski prašek.

Dietično sredstvo za konje, govedo in ovce. — Cena: 1 škatlja K 1'40, 1/2 škatlje K —70. Čez 60 let v največjih hlevih v rabi pri pomanjkanju veselja za žreti, slabi prebavi, za zboljšanje mleka in povišanje molze pri kravah.

Pristno le s poleg stoječo varstveno znamko; se dobi v vseh apotekah in drožerijah.

Kwizda'jev fluid.

Turistovski fluid. Znamka kača.

Staroznana aromatično obribanje za ojačenje in okrepčanje kit in muskelnov; kot pomožno sredstvo pri gihtu, revmi, išias, heksenšusu itd. Turisti, lovci, kolesarji in jezdecji rabijo uspešno to sredstvo za okrepčanje in zopetno okrepčanje po velikih turah.

Cena: 1/1 steklenice K 2'—, 1/2 steklenice K 1'20.

— Kwizda'jev fluid se dobi pristen v apotekah. —

Ilustr. ceniki zastonj in franko. Vsakodnevna poštna razpošiljatev po glavni zalogi:

FRANZ JOH. KWIZDA

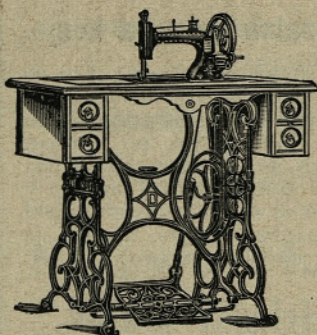
c. in kr. avstrij.-ogrski, kralj. rumunski in kralj. bulgarski dvórni liferant
okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

VELIKA ZALOGA ŠIVALNIH STROJEV!

Brata Slawitsch v Ptuj

FLORIANIPLATZ in UNGARTORGASSE

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

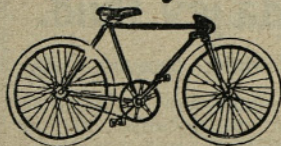

Singer A ročna mašina	K 50'—	
Singer A	K 60'—	70'—
Dürkopp-Singer	K 70'—	90'—
Dürkopp-Ringschiff za šivilje	K 130'—	
Dürkopp-Zentral-Bobbin za šivilje	K 140'—	
Dürkopp-Ringschiff za krojače	K 160'—	
Dürkopp-Zentral-Bobbin mit versenk- barem Oberteil, Luxusausstattung	K 160'—	180'—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje	K 160'—	180'—
Minerva A	K 120'—	
Minerva C za krojače in čevljarje	K 160'—	
Howe C za krojače in čevljarje	K 90'—	

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje.

Naše cene so nižje kakor pri vsaki konkurenci in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je le istim znana, **kateri imajo** Cenik brezplačno. **mašine od nas.** Cenik brezplačno.

„Styria kolesa“ („Styria-Fahrräder“.)

Kdor si želi dober in zanesljiv bicikel kupiti, ta naj se odloči za „**STYRIA**“ kolo (največja fabrika v naši državi!).

Cene za gotov denar: Herren-Tourenrad K 130'— 160'—. Herren-Straßenrad fino delo K 180'— 200'—. Herren-Straßenrad najfinejša vrsta K 200'—240'—.

Bicikelni so s „freilaufom“ in z najmočnejšim pneumatikom.

Zanesljivim kupcem se prodaja tudi na obroke (rate). Deli (Bestandteile), nadalje „Laufmantel“ in „Luftschläu“ se dobijo po najnižji ceni.

Obiščite našo veliko zalogo ali pišite po cenik (Preisliste).

Zaloga koles in šivalnih strojev

Brata Slawitsch, trgovca v Ptuj

Florianiplatz in Ungartorgasse.

Zunaj huj!

in znotraj pfuj!

Tako izgleda dandanes marsikatera okinčana bazarska ura; zato ne vidite tukaj nobenih okinčanih slik, s katerimi se oko kupca večidel le preslepi in s katerimi se hoče mnogokrat le nevtemeljeno drage cene opravičiti.

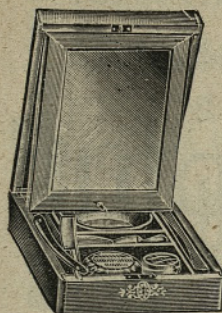
Ne!

Ednostavna, ali **izborna** in **solidna** naj bode ura, zvesti spremljevalec!
Zanesljivi prijatelj!

Ali hočete tako?

Potem ne glejte nikdar na zunanost, marveč le na **kolesje** in obrnite se, ako rabite dobro, trajno uro, direktno na strokovnjaka, na fabriko, in sicer najbolje takoj na eno najsolidnejših švicarskih fabrik za ure. Pri tem nimate nobenih colninskih troškov, kajti fabrična zaloga protokolirane švicarske fabrike ur H. Suttner v Ljubljani št. 525 oddaja vsako uro po originalnih fabričnih cenah colnine prosto in ta firma ima tudi glavno zastopstvo fabrike ur „Zenith“. Svetovnoslavne so od firme Suttner izdelovane ure znamka „lko“. Vi dobite zastonj in franko veliki krasni katalog o pravih švicarskih urah, od c. k. urada pregledanega in punciranega zlatega ter srebrnega blaga, ako pišete karto na firmo Suttner. Storite to takoj, čeprav zdaj nič ne rabite, kajti katalog, ki nudi tako bogato izbiro, je vedno dober v hiši in ako se sam nič ne rabi, izkaže se prijateljem in znancem dobro službo, ako se jim v slučaju potrebe s tem zanimivim, zanesljivim katalogom na roko grè.

Mnogo časa in denarja prištedi vsako, ako se sam brije in je zato priprava popolnoma urejena

brivska garnitura št. 8730.

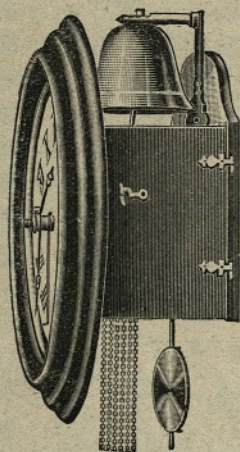
Zelo praktično. V lepo polirani leseni omarici 20 cm dolgi, 15 in pol cm široki, 6 cm visoki s premikajočim se zrcalom, ki se zapre, vsebuje vse brivske potrebščine: 1. **britev** iz la solinskega jekla $\frac{5}{8}$ šir., $\frac{1}{4}$ votlo brušena, popolno za britje prirejena; 2. dober **ostrilni jermen**; 3. škatljico **brusilne tvarine**; 4. škatljico najboljšega **mila** za britje; 5. ponikl. **lonček**; 6. **čopič** za britje s ponikljan ročem. Vse vkup prve kakovosti **samo K 5**—

Slična garnitura, z britvijo, imajoča varnostno pripravo za nevarjene (ranjenje izključeno) z navodili o uporabi **le K 5·60**. Št. 8740. Najnovejša garnitura vsebuje mesto britev varnostni ponikljani brivski aparat s 5 dvoreznimi rezili, ponikljan lonček, čopič in 1 komad mila za brijenje, **K 5·20**.

Nikak riziko!

Razpošilja naravnost zasebnikom proti povzetju ali preposlatvi denarja c. in kr. dvorni založnik priznana najbolja svetovna razpošiljalna tvrdka **JAN KONRAD v Brüxu št. 227 (Češko).**

Glavni cenik z nad 4000 slikami na zahtevo vsakomur zastonj in franko.

Ura s stolpnim zvonjenjem in budilcem.

Št. 4434. Ia. kakovosti, 30 ur idoča, bije ure in pol ure, ima budilca z *glasnim zvoncem*, in nastavnim kazalom gladko poliran okrogel okvir s 30 cm premerom, cifrenik s steklenim vložkom popolnoma s tri zlatobronciranimi uteži, *triletnim pismenom jamstvom* samo

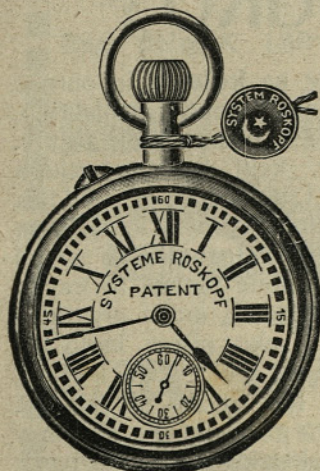
K 7·80.

Št. 4434 $\frac{1}{2}$. S ponoči svetečo se cifrenico **K 8·40**. Cena kuhinjska okrogla ura brez budilca, 30 urno peresno kolesje, premer 16 cm **K 3·20**.

Nobene nevarnosti radi izgube. Se zamenja, ali na se vrne denar. — Pošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prva tovarna ur

HANNS KONRAD,

c. in kr. dvorni založnik v **MOSTIČU (Brüx) 227 (Češko)**. Bogato ilustrovani glavni cenovnik z nad 4000 podobami na zahtevanje vsakomur brezplačno in poštine prosto.

Dobre, cene ure K 3·90. Z niklasto verižico, priveskom i. usnjatim futeralom; stane moja pristno amerikska antimagnetična zistem Roskopf patent-anker-remontoar-ura št. 99 ima plombo v dobrem niklastem ohišju, sekundni kazalec, natančno repasirana in regulirana z 3 letnim garancijskim listom.

Št. 99 $\frac{1}{4}$. Ista ura z niklasto verižico vred, priveskom in usnjatim futeralom v črno-oksidiranem jeklenem ohišju **K 4·50**.

Št. 99 $\frac{1}{8}$. Ista s šarnirskim manteljnóm **K 4·70**. **Brez rizike!** Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Pošlje po povzetju prva fabrika ur

HANNS KONRAD

c. in k. dvorni liferant **Brüx št. 227 (Češko).**

Glavni cenik z nad 4000 podobami na zahtevo vsakomur zastonj in franko.

Od l. 1878!

Povsod priznana, slovita in priljubljena, pred vsem drugim povsod odlikovana domača sredstva. — Pri večjih naročilih izdatno znižanje cene.

Lekarna A. THIERRY-jev balzam

postavno zavarovan

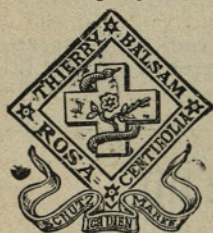
je pristen samo, ako je steklenica opremljena z zeleno redovnico kot varstveno znakom.

Vsako ponarejanje in razprodajo drugih balzamov z znakom, katera lahko moti, se bo postavnim potom zasledovalo in kaznovalo. Ta balzam služi zunaj in znotraj. On je: **Neosegljivo zdravilno sredstvo proti vsem pljučnim in prsnim boleznim, olajša katar in ustavi izpljuvanje, odvrne boleštni kašelj in enake zastarele bolezni.** 2. Posebno dobro uspeva pri vnetju vrata, hripavosti itd. 3. Odstrani mrzlico. 4. Ozdravi vse bolezni jeter, želodca in črev, posebno želodčni krč, koliko in trganje v trupu. 5. Odstrani bolečine in ozdravi zlato žilo. 6. Čisti ledvice, odvzame hipohondrijo in melanholijo, ojači tek in prebavo, razredčuje slez in čisti kri. 7. je posebno dobro sredstvo proti zobobolu, votlim zobom, gnilobi v ustih, odstrani riganje in neprijeten duh iz ust in želodca. 8. Odpravi črve, trakuljo in utešuje padavico. 9. Od zunaj dobro služi proti ranam, progam, šenu, krastam, **opeklinam, zmrzlim udom**, odvzame glavobol, šamenje, trganje, ušesno bol itd. Več pove navodilo. 10. Je sredstvo, ki se rabi zunaj in znotraj in brezdomno pomaga, ni drago in ne škoduje nikdar, zaradi tega naj bi se rabilo v vsaki družini, posebno ob času influence, kolere in drugih nalezljivih boleznij. — **Paziti je treba na postavno zavarovano zeleno znakom z nuno;** 12 malih ali 6 podvojnih steklenic ali pa ena velika posebna steklenica stane K 5'60. Manj kot 12 malih ali 6 podvojnih steklenic se ne razpošilja. Pošilja se samo proti-predplačilu ali povzetju.

Naslov natanko :

Lekarna Adolf Thierry „pri angelu varuhu“ v Pregradi pri Rogatcu.

Schutzengel-Apotheke

des A. THIERRY in
PREGRADA.

Moč in uspeh

pristnega centifolijskega mazila

preje imenovano „čudežno mazilo.“

S tem mazilom se je ozdravilo 14 let obstoječo bramorko (Beinfrass), katero se je smatralo kot neozdravljivo; v novejšem času celo 22 let trajajočo raku podobno bol.

Zabrani in odpravi zastrupljenje krvi in so po rabi tega mazila boleče operacije in amputacije nepotrebne.

Pristno centifolijsko mazilo se rabi: proti bolezni prs porodnic, šenu, vsakovrstnim zastarelim poškodbam, odprtim, obribanim in oteklim nogam, vsakovrstnim ranam, bramorki, opeklinam in ozeblinam, prsnemu črvu, oteklini nohtov, mehurjem, oteklini vratu, žuljem in otiskom vsake vrste, raku, preležanju bolnikov, zaušesni m in drugim ranam otrok itd. — Razpošilja se najmanj po dva lončka po 3 K 60 vin., izključno proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Edini nakupni vir:

Lekarna „pri angelj-varuhu“ A. Thierry
v Pregradi pri Rogatcu.

Fluid proti gihtu

se sme le zunanje rabiti.

Sigurno vplivajoče namazanje pri gihtu, trganju v udih, akutni in kitni revmi, bolečinah v hrbtu in križu, Hexenschuss, otrpljenju, zunanjem prehlajenju, izpah-njenju udov, oteklih udih, vnetju itd. kot zunanje okrepčalno sredstvo po vsakem naporu. Manj kot 2 steklenici se ne more razpošiljati in stanejo proti povzetju ali naprej-plačilu svote **3 krone 60 vin.**

Pristno angleško mazilo za varstvo kože

brez vseh škodljivih in prepovedanih snovi, učinkuje ugodno in gotovo proti vsaki boleznini kože. Odstrani čudežno vse nečistosti kože, obraza in telesa, kakor: **pege na lici, jetrne fleke, Mitesserje** itd. mozole, gube in trdo kožo, napravi rdečo kožo čisto in nežno in podeli obrazu pri neprestani uporabi mladostno nežnost. Vsak večer prej ko se gre spat, naj se namaže obraz

ali tisti del trupla, kateri se hoče, da se pomladi ali da nežen postane, na roke naj se natakne rokavice in tako naj se pusti čez noč sredstvo učinkovati. Zjutraj naj se z mrzlo vodo in nevtralnim milom (najbolje je moje boraksovo milo) zmije. 1 lonček pristnega angleškega mazila za varstvo kože in boraksovo milo velja 4 krone.

Hematin-krogljice so najzanesljivejše sredstvo proti bledici in malokrvnosti in tema sledečim boleznim. Učinkujejo redilno in pospešujejo rast krvi. Kakor hitro se opazi pri kom znamenje slabe krvi in bledice, kateri sledi utrujenost, slabost živcev, srčno utripanje, težko dihanje, motenje prebave, želodčni krč, omotica, neznosni glavobol itd., naj se takoj naročijo **Hematin-krogljice**, katere so zanesljivo sredstvo proti bledici in malokrvnosti. Hematin-krogljice se napravijo sveže na vsako naročilo v **lekarni Adolfa Thierry „Pri angelu varuhu“ v Pregradi pri Rogatcu.** Škatlja stane 4 krone. **Vsaka škatlja mora imeti lastnoročen podpis izdelovatelja.**

Zagorjanski prsni sirup

je prijetno in lahko užitno sredstvo za odranene in otroke vsake starosti. Učinkuje utešljivo proti kašlju, davici, prsnemu in pljučnemu kataru, zasliženju, boleznemu pljuvanju, bolečinam v prsih itd. Vpliva pomirljivo in bolečine odstranja-joče tudi pri starejših prsnih in pljučnih boleznih. 1 cela steklenica 3 K 30 v.

Pristne angleške kaskara-sagrada kričistilne krogljice.

Zavitek s 6 škatljami stane franko 4 krone. Manj kot en zavitek se ne razpošilja. Priporočajo se za pospeševanje odvajanja brez škodljivih nasledkov.

DIGESTIV

pristni angleški prašek za jed in prebavo

je neprekosljivo domače sredstvo, učinkuje in pospešuje prebavo in tek, krepča želodec, čisti kri in zabrani napredovanje boleznih prebavil. Priporoča se posebno po užitku preobilne, mastne hrane in pijače. Vpliva proti kovčanju (Sodbrennen), želodčni kislini. Čisti kri in zabranjuje početek in napredovanje boleznih prebavil. Četrť ure po zaužitku hrane se vzame eno ali dve majhni žlici tega praška na vodi ali vinu in se izpije na vrh pol kozarca vode ali vina. — Škatlja stane 3 K.

Pristna angleška

Tannochnin - pomada za lase

prepeči izpadanje las, prerano osivljenje las, je absolutno neškodljiva in jo je priporočati pred vsako slično pomado. En piskrček stane 4 krone.

Prašek proti hemeroidam

zanesljiva pomoč, ozdravi in odstrani hemeroide (zlato žilo, krvotok iz črevesja, vozle). Se rabi le zunanje brez motenja pri delu.

Več pove rabno navodilo. — Ena škatljica stane 8 kron.

Naslovi se pri naročbi ali pošiljatvi denarja :

A. THIERRY, lekarna „pri angelj-varuhu“,

Pregrada pri Rogatcu.

Lekarnarja A. Thierry

balzam in centifolij-mazilo

itd. so tako splošno kot domača sredstva priznana in razširjena in se jih povsod odlikuje, da sploh nadaljnega priporočila ni potrebno.

Ozdravi pijanec postavo krši.

Reši ga, predno alkohol njegovo zdravje, veselje do dela in premoženje razruši ali pa predno smrt rešitev onemogoči.

Coom je surogat za alkohol in vpliva tako, da postanejo pijancu opojne pijače gnjusne.

Coom je popolnoma neškodljiv in vpliva tako intenzivno, da tudi hudi pijanci ne padejo več v svojo bolezen nazaj.

Coom je preparat, ki se lahko raztopi, katerega n. p. lahko gospodinja svojemu soprogu v jutranji pijači daje, brez da bi ta kaj opazil. V največjih slučajih

dotičnik sploh ne razume, zakaj mu nakrat špirit več ne diši; on je mislil, da je vzrok temu preobilo vživanje pijač, kakor se dostikrat človeku jed gnjusi, ako se jo je premnogokrat vžilo.

Coom naj bi dal vsak oče svojemu sinu-dijaku, predno ta pri izkušnji pade; čeprav morda ni pijači posebno udan, oslabi alkohol vendar njegovo glavo. Sploh naj bi vsakdo, ki nima dovolj močne volje, da bi se vzdržal vživanja opojnih pijač, vzel eno dozo „**Coom**.“ To je popolnoma neškodljivo. Dotičnik konzervira s tem svoje zdravje, prihrani mnogo denarja, ki bi ga drugače za vino, pivo, žganje in liker porabil.

Gospod R. F. piše: Coom Institut, Kopenhagen, Dansko.

Prosim bodite tako dobri in pošljite eno škatljico Cooma po pošt-nem povzetju à 10 K. Imam prijatelja, ki se je hudo pijači udal in bi ga rad odvadil. Z doslej poslanim Coomom sem že tri osebe odvadil in so zdaj prav pridni možje; samo nagovarjati se ljudje pri nas nočejo.

Mnogo hvale ostajam s spoštovanjem R. F. Diösgyör gyartelep 1910 XI./28, Ogrsko.

Coom-preparat košta 10 kron in se proti naprej-plačilu ali pov-zetju pošlje le po:

Coom Institut, Kopenhagen K 610, Dansko.

Pisma se frankira s 25 vinarji, karte z 10 vin.